ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲಿಕೆ - 57

ಡೋಲು ಬಿರ್ಸೆ
ಗುರುವ ಕೊರಗ

ಯಶೋದಾ ಮೋಹನ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ತುಳು ಭವನ, ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು - 6

ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲಿಕೆ - 57

ಡೋಲು ಬಿರ್ಸೆ
ಗುರುವ ಕೊರಗ

ಯಶೋದಾ ಮೋಹನ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ತುಳು ಭವನ, ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು - 6

DOLU BIRSE GURUVA KORAGA
A Biography and contributions of Guruva Koraga

Written by
Yashoda Mohan
'Sudhenu' Abhiman Green Lawns
Gandhinagar, Kavoor, Mangaluru - 575 015
9986680577, 9742538833

Chief Editor
Dayananda G. Kathalsar
President, Karnataka Tulu Sahitya Academy

Publisher
Kavitha
Registrar, Karnataka Tulu Sahitya Academy

Published By
Karnataka Tulu Sahitya Academy
Tulu Bhavana, Post Ashoknagar
Urwa Store, Mangaluru – 575 006
0824 2459389, 7411572115
tuluacademy@karnataka.gov.in / tulu.academy@yahoo.co.in

Copy Right	:	Karnataka Tulu Sahitya Academy
First Impression	:	2022
Size	:	Dy 1/8
Paper used	:	70 GSM NS Maplitho
No. of copies	:	300
Pages	:	68
Price	:	70

Page Designed at
Aakrithi Prints
Mangaluru
7019225774

Cover Design & Printed at
Diganta Mudrana Ltd.
Yeyyadi, Mangaluru
9686675271

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆನ ಪಾತೆರೊ

ಈ ಯುಗ ಆರಂಭ ಆವೊಡ್ಡ ದುಂಬು, ದುಂಬುದ ಯುಗೊತ ಅಂತ್ಯ ಕಾಲೊಡು ಮಾಮಲ್ಲ ಗೆಂಡದ ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಪ್ರಳಯ ಆಂಡ್‌ಗೆ. ಈ ಸಂದರ್ಬೊಡು ಆ ಕಾಲೊಡು ನಾಡ್ನಾಳುನಂಚಿತ್ತಿನ ಕುದುಕರಸು, ಪಂಡ ರಡ್ಡ್ ಅರ್ತೊಡು ಪನೊಲಿ. ಪ್ರಾಣಿಡ್ ಕುದುಕೆಂದ್ ಪನ್ಪಿಂಚಿತ್ತಿನ ಪ್ರಾಣಿ ಉಂಡು. ಒರ್ಯನ್ ಬಿರ್ಸೆದ್ ಪನ್ಪಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ಮೂಲು ಕುದುಕರಸು ಪಂಡ ಬಿರ್ಸೆ ಅರಸು. ಆ ಕಾಲಘಟ್ಟೊಡು ಈ ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯೊದ ತಗೆ ತಂಗಡಿನ್ ಚರ್ಮ ಮುಚ್ಚಿನ ಮಲ್ಲ ಮರತ ದೋಲುದ ಉಲಯಿ ಪಾಡ್ದ್ ಬುಡ್ದು ಬುಡ್ಪೆರ್ಗೆ. ಬುಡೊಡ್ಡ ದುಂಬು ಅಕ್ಲ್‌ಡ...

"ಓಲು ಸೂರ್ಯನ ದೊಂಬು ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಬೂರುನ ಪೊರ್ತು ಉಂದು ಕರೆ ಒಂದುಂಡಾ ಅವುಲು ನಿಕ್ಲು ಪಿದಯಿ ಬಲೆ. ಆತ್ನೇಟ ನ್ದೆತ್ತ ಉಲಯಿ ಉಪ್ಪುಲೆ..." ಪನ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಪಾತೆರೊ ಪನ್ಪೆರ್ಗೆ. ಯುಗ ಮಗುರುಂಡು. ದೋಲು ಪೊರೆಲುಂಡು. ಒಂಜಾತ್ ದಿನೊ, ಕಾಲ, ಒಂಜಾತ್ ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಕರಿದಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಕಡೆ ಬತ್ದ್ ಕರೆ ಒಂದುಂಡ್. ಕರೆ ಒಂದ್ನಗ ಸೂರ್ಯನ ಬೊಲ್ಪು ಬೂರುಂಡು. ದೊಂಬು ಅಡರುಂಡು. ಆತ್ ಕಾಲಗಟ್ಟವರೆ ಮುಟ್ಟೊ ದೋಲುದುಲಯಿ ತಗೆ ತಂಗಡಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಮುಕ್ಲೆಗ್ ರಡ್ಡ್ ಜನಕ್ಲೆಗ್ ಸಂತಾನ ನಿಪುರ್ಂಡು. ಗರ್ಬ ಬಲಿರ್ದ್ ಆಲ್ ಏಲ್ ಜೋಕುಲೆನ್ ಪೆದ್ದ್‌ದಿಪ್ಪುವಲ್. ಜೋಕುಲು ಎಲ್ಯೆ ಪೋದು ಮಲ್ಲ ಆದಿಪ್ಪುವೆರ್. ಅಂಚ ಏಲ್ ಜೋಕುಲ್ಲೊಟ್ಟಿಗೆ ಮುಕುಲು ತಗೆ ತಂಗಡಿ ಪೋದು ಕಂಡನಿ ಬೊಡೆದಿಯಾದ್ ಪಿದಯಿ ಬರ್ಪೆರ್. ಅಂಚ ಬತ್ತಿನಕ್ಲು ಏಲ್ ಬರಿಟ್ ತುಲುನಾಡ್ದ ಆದಿದ ತುಳುವೆರಾದ್ ಮೆರೆದ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯ ತುಳುನಾಡ್ದ ಮಾತ ಜನಾಂಗೊಗ್ಲ ಅಪ್ಪೆ ಸಮುದಾಯ ಇತ್ತಿನಲೆಕ್ಕ. ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ನಮ ಸಮಾಜೊಡು

ದೀಪಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಬೇದೊಲೆನ್ ತೂನಗ ನಂಕ್ ಮಸ್ತ್ ಬೇಜಾರಾಪುಂಡು. ಆಂಡ ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯದ ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷವಾಯಿನಂಚಿನ ಶಕ್ತಿನ್ ತೂನಗ ನಂಕ್ ಮೆಯಿ ಇರ್ಮೆನ ಆಪುಂಡು. ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯ ಬಾರಿ ವಿಶೇಷವಾದ್ ತುಳುನಾಡ್ಡ್ ಏರಾಂಡಲ ಪೊಣ್ಣು ಪೋದು ಪೊಂಜೊವಾದ್ ಕಂಡನ್ಯಡ್ದ್ ಆಲ್ ಸುರು ಬಂಜಿನಾಲ್ ಆಯಲ್‌ಂದಾಂಡ ಆಲ್ನ ನೆತ್ತಿಗ್ ಎಣ್ಣೆ ದೀವೊಡ್ಡ ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯದ ಅಪ್ಪೆ ಕೊರಗಿತಿಯಪ್ಪೆನೆ ಬರೊಡು. ಆರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆಲ್ನ ನೆತ್ತಿಗ್ ಎಣ್ಣೆ ದೀದ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅಯರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಬಯಕೆ ಪಾಡೊಡುಂದಾಂಡ ಆನಿದ ದಿನ ಈ ಕೊರಗಿತಿಯಪ್ಪೆ, ಕೊರಗೆರ್ ಮುಕುಲು ಪೂರ ಬರ್ಪೆರ್. ಬತ್ದ್ ಕುಡ ಬಂಜಿನಾಲೆಗ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಲ್ತ್ದ್ ಆಲ್ನ ಮಡೆ ನುಪ್ಪು ಕೊರ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ಇತ್ತೆ ನಮ ವಾ ಕಾರಣೊಗಾ ಅಕ್ಲೆಗ್ "ಎಂಕ್ಲೆನ ಮಡೆ ನುಪ್ಪು ಕೊರ್ಪುಜ. ನಿಕುಲು ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ಒನಸ್ ಮಲ್ಪುಲೆ" ಪಂಡ್ದ್ ಪಂಡಡಲ, ಒನಸ್ ಪೂರ ಮಲ್ತೆರ್‌ಂದಾಂಡಲ ಬಂಜಿನಾಲೆನ ಮಡೆ ನುಪ್ಪು ಅಕುಲು ದೆತೊನ್ವೆರ್. ನ್ದೆತ್ತ ಅರ್ಥ ದಾದಂದ್ ಕೇಂಡ ಬಾಲೆದ ಮಡೆ ತಿನ್ಪಿನಿ ಅಪ್ಪೆ ಅತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ಏರ್ಲ ಅತ್ತ್. ಏತ್ ಮಲ್ಲ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆದ ಅಪ್ಪೆಂದಾಂಡಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನ ಕಂಡನಿ, ಅರಸು ಮಗೆ ಇತ್ತೆಂದಾಂಡ ಅರಸುಮಗನ ಮಡೆನ್ ಅರಸು ತಿನ್ಪುಜೆ. ಆಂಡ ರಾಣಿಯಾಯಿನ ಅಪ್ಪೆ ತಿನ್ಪಲ್. ಅಯ್ತ್ ಅರ್ಥ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಲೆದ ಮಡೆ ತಿನ್ಪುನವು ಅಪ್ಪೆನ ವಿಶೇಷವಾಯಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಕರ್ಲಬಳ್ಳಿದ ಸಂಬಂಧ. ಅಂಚೆನೆ ಇಡೀ ತುಳುನಾಡ್ದ ಮಾತ ಜನಾಂಗೊಗುಲಾ ಕರ್ಲಬಳ್ಳಿದ ಸಂಬಂಧ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅವು ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯದಕುಲು.

ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯದಕ್‌ಲ್ನ ವಿಶೇಷವಾಯಿನಂಚಿನ ವಾದನ ದೋಲುವಾದನ. ಪೊನ್ನೆದ ಮರ ಸಹಿತ ಅನುಕೂಲವಾಯಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಮರತ ಕರಂಡಿಕೆಗ್ ಗೋವುದ ಚರ್ಮೊನು ಮುಚ್ಚಿದ್ ಅವು ದೋಲು ಬೊಟ್ಟುನಂಚಿತ್ತಿನ ಕ್ರಮ ಅಕ್‌ಲ್ನ. ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಮಲ್ಲ ಗನಸ್ತಿಕೆದ ವ್ಯಕ್ತಿನಕುಲು ದೇವೆರೆ ಪಾದ ಸಂದ್ಯೆರ್‌ಂದಾಂಡ ಅಕುಲು ದೋಲು ಬೊಟ್ಟುನಂಚಿನ ಕ್ರಮ, ಪರಂಪರೆ ಊರುಡುಂಡು. ಊರುಡೊಂಜಿ ಕಂಬುಲ ಆಪುಂಡ ಕಂಬುಲದ ದುಂಬುನಾನಿ ಪನಿಕ್ ಕುಲ್ಲುದು ರಾತ್ರೆ ಪುಲ್ಯಮುಟ್ಟ ದೋಲು ಬೊಟ್ಟುನಂಚಿನ ಪರಂಪರೆ ಉಂಡು. ಕೆಲವೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಜಾತ್ರೆದವುಲು ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯ ಪೂರ ಒಟ್ಟಾದ್ ಅವುಲು ದೋಲು ಬೊಟ್ಟುದ್ ನಲಿಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಐಸಿರ ಪಡೆಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ಕಯ್ತಲ್ದ ತಿಬಾರ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಯಾನ್ ನೇಮ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಕಾಲಗಟ್ಟೊಡು ತೂತೆ. ಅವುಲೊಂಜಿ ಕಂಡ. ಕೊರಗೆರ್

ಪೂರ ಸೇರ್ದ್ ದೋಲು ಬೊಟ್ಟುನಂಚಿತ್ತಿನ ಪದ್ಧತಿ ತೂತೆ. ಅಪಗ ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪಾಜಿಡ ಕೇನ್ನಗ ಆರ್...

"ಅವು ಅಕ್ಲೆನ ದೋಲುದ ಸೇವೆ ಮುಲ್ತ ಸತ್ಯೊಲೆಗ್ ಆವೊಡೆ. ಮೂಲು ಇಡೀ ಪ್ರದೇಶದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಡೆರ್ದ್ ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯದಕ್ಲು ಬತ್ತ್ ಸೇರುವೆರ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಪೊದು ಸಮ್ಮಂದೊ ಮೂಲು ಆಪುಂಡು" ಪನ್ಪಿಂಚಿತ್ತಿನ ಪಾತೆರೊನು ಪಂಡೆರ್. ಇಂಚ ತುಲುನಾಡೊರ್ಮೆ ಓಲು ದೇವಲ್ಯ, ದೈವಸ್ತಾನ ಇಪ್ಪುಂಡೋ ಅವುಲು ಪೂರ ಸತ್ಯೊಲೆಗ್, ದೇವೆರೆಗ್ ದೋಲುದ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೆರ್ ಮುಕುಲು.

ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯದ ವಂಶೊಡು ಪುಟ್ಟುದ್, ಶತಾಯುಷಿ ಆಯಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಪೂಜನೀಯ ದೋಲುದ ಬಿರ್ಸೆ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ ತನ್ನ ಜೂವಮಾನ ಪೂರ್ತಿ ಸಮಾಜಮುಖಿಯಾದ್ ಬುಲೆದ್, ಅವ್ವೇತೋ ಜನಕ್ಲೆನ ಉಡಲ್ ಗೆಂದ್ದ್ ನೂದು ವರ್ಷೊದ ಜೀವನಾನುಭವನ್ ಪಡೆದ್ ಒಂಜಾತ್ ಶಿಷ್ಯ ವರ್ಗೊನು ಪಡೆಯೊಂದು ದೇವೆರೆ ಪಾದ ಸಂದಿನಿ ಮಾತ್ರೆ ಅತ್ತಂದೆ ಈ ತುಲುವ ನೆಲತ ತುಲುವೆರೆಡ್ 'ಮದಪೆರಾವಂದಿನ ತುಲುವೆರ್' ಆದ್ ಮೆನ್ಕ್ಕದ್ ಬತ್ತೆರ್. ತುಲುವಪ್ಪೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್ಡ್ ಆರೆನ ಮೋಕೆದ ಮಗೆ ಆದಿತ್ತಿನಂಚಿನ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ ತುಳುನಾಡ ಜನಪದ ನೀಲಾಕಾಶೊಡು ಮೆನ್ಕುನಂಚಿನ ದ್ರುವ ನಕ್ಷತ್ರ ಆದ್ ಸೇರ್ಯೆರ್. ನೂತ ಆಜಿ ವರ್ಷ ಬದ್ಕಿನಂಚಿತ್ತಿನ ನಮ್ಮ ತುಳುವನಾಡ್ಡ್ ಬಾರೀ ಅದ್ಭುತವಾದ್ ಕೀರ್ತಿ ಕಂತಿನಾರ್, ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಾರ್, ಎಂಕ್ಲೆ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿದ ಮೌಲ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಯೆರ್ಂಡ್ಲ ಪನೊಲಿ. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿದ ಬಗೆಟ್ ಎಂಕುಲು ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ. ಪಾರದರ್ಶಕವಾದ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಂದ್ಯೆತ ಆವೊಡು ಪನ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ವಿಚಾರೊನು ಮಲ್ಪುನಗ ಎಂಕ್ಲೆ ಪದ್ನೆನ್ಮ ಜನತ ಕೂಟ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುಡು ತುಳುನಾಡ್ದ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿದ 'ಬೈಲಾಸ್' ಪಂಡನೀತಿ ನಿಬಂಧನೆಲೆದ ಪುಟೊಕ್ಲೆನ್ ಬುಡ್ಪಾದ್ ನಾಡಿಯೆ. ನಾಡ್ನಗ ಜನಪದ ವಿಭಾಗೊಗು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷೊಲ ಕೊರೊಡುಂದ್ ಕಡ್ಡಾಯ ಉಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಗಟ್ಟಿ ಪತ್ತ್ದ್ ಈ ಸರ್ತಿ ಜನಪದ ವಿಭಾಗೊಡು ಏರೆಗ್ ಕೊರ್ಪಿನಿಂದ್ ಕೇನ್ನಗ ರಪಕ್ಕ ತಾರಾ ಆಚಾರ್ಯೆರ್ನ ನಾಲಯಿಡ್ ಬತ್ತಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಪುದರ್ ಒವು ಪಂಡ ಕೊಪುರ್ಂಡ ಈ ಸರ್ತಿ ನೂತ ಐನ್ ವರ್ಷ ಬದ್ಕಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಗುರುವಜ್ಜೆರೆಗ್ ಕೊರೊಡುಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಎಂಕ್ಲ ರೋಮಾಂಚನ ಆಂಡ್. ನೂತ ಐನ್ ವರ್ಷ ಬದ್ಕ್ದಿನಿ, ಪಂಡ ಅವ್ವತ್ತಂದೆ ಆ ನೂದು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯೊಡ್ಲ ದೋಲು ಬೊಟ್ಟುನಂಚಿನ ಸೇವೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್

ಪನ್ನಗ ಎಂಕೊರ ಬಾರೀ ಸಂತೋಸ ಆಂಡ್. ಯಾನರೆನ್ ತೂತಿಜಿ. ಈ ನಿಲೆಟಾಂಡಲ ತೂವೊಲಿ ಪನ್ಪಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಬಾಗ್ಯ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಎನ್ನ್‌ಗ ಸಂತೋಷ ಆಂಡ್. ಪದ್ನೆನ್ಮ ಜನಲ ಒಕ್ಕೊರಲ್ಡ್ ಒಂಜೇ ಪಾತೆರೊಡು ಅವು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗುರುವಜ್ಜೆರೆಗ್ ಕೊರೊಡುಂದ್ ಮಾತೆರ್ಲ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಆರೆನ ಪೊಲಬುಲೆನ್ ತೂನಗ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಬಾರೀ ಸಂತೋಷ ಆಂಡ್. ತನ್ನ ಪದ್ರಾಡ್ ಪದ್ನೈನ್ ವರ್ಷ ಪಿರಯೊಡೇ ಪುರಲ್ ಉರಿಪುನ ಪಂಡ ಕೊಳಲ್ ಉರಿಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಅಯ್ರ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಕ್ಲೆನ ಎಲ್ಯ ವಾದನ ಅಯ್ಕ್ ಕರಂಡೆ ಪಂಡ್ದ್ ಪನ್ಪೆರ್ ಟಕ್ರ್ ಟಕ್ರ್‌ಂದ್ ಬೊಟ್ಟುನ, ಈ ಕರಂಡೆ ಬೊಟ್ಟೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿನಾರ್ ತನ್ನ ಪತ್ತ್ ಪದಿನಾಜಿ ವರ್ಸೊಡೇ ಆ ದೋಲುನ್ ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡಿನಾರ್ ತನ್ನ ನೂದು ವರ್ಷವರೆ ಮುಟ್ಟೊಗ್ಲಾ ನಿರಂತರವಾದ್ ಬೊಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸಜ್ಜನೆ, ಬೊಕ್ಕೊಯರ್ಗ್ ತತ್ತ್‌ದ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಬೇನೆಮಲ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಪಾತೆರ ಪಾತೆರ್ದಿನಾರತ್ತ್ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜೊಂಜಿ ವ್ಯಕ್ತಿನ ಬಾಯಿಡ್ ಆರೆನ ಬಗ್ಗೆ ಪನ್ಪಿನ ಕೇನ್ನಗ ಬಾರೀ ಸಂತೋಸ ಆಪುಂಡು. ಆತ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಇತ್ತೆಲಾ ಜಾತಿ ಮತಬೇದ ದಾಂತೆ ಮಾತೆರ್ಲ ಗುರುವಜ್ಜೆರೆನ್ ವಿಚಾರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಈರೆಗ್ ದಾದ ಬೋಡುಂದು ಕೇನ್ನಗ ಅರೆಗ್ ಬೋಡಾಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಕೋರಿ ಮೀನ್ದ ಕಜಿಪುನ್ಲ ದೂರದ ದಂಡ್ದ ರಾಜ್ಯೊಡಿ-ತ್ತಿನಾರ್ ಕೊರ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಯವಸ್ತೆ. ಆರ್ ಗಡ್ಡ ದೆಪ್ಪೊಡುಂದ್ ಸೆಲೂನ್ಗ್ ಪೋಯೆರ್ಡ ಪೂರ ಆರೆನ್ ನಿರ್ಮಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಡಪುಡ್ನಗ ಆರೆಡ ಕಾಸ್ ದೆತೊನಂದೆ ಆರೆನ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ನಟ್ಟ್‌ದ್ ಅಕುಲು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರ್ಪಿನ ರೀತಿ, ಒಂಜಿ ರಿಕ್ಷೊಡು ಪೋಯೆರ್‌ಂದಾಂಡ ರಿಕ್ಷೊದಕ್ಲುಲ ಆರೆಗ್ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆರೆಡ ಕಾಸ್ ದೆತೊನಂದೆ ಆರೆಗ್ ಗೌರವ ಕೊರ್ಪಿನ ರೀತಿ, ಓಲೊಂಜಿ ಅಂಗಡಿ ಮುಂಗಟ್ಟ್‌ಡ್ ತಿಂಡಿ ದೆತೊಂಡೆರ್ಡಲ ಆರೆನ ಕಯಿರ್ದ್ ಕಾಸ್ ದೆತೊನಂದೆ ಆರೆನ ಆಶೀರ್ವಾದ ದೆತೊನ್ನಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಸ್ವರೂಪೊನು ತೂನಗ ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಉಂಡು ಪನ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಪಾತೆರ ಗುರುವ ಕೊರಗಜ್ಜನ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಯಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಎದುರು ಅವು ಪೂರ ಸುಳ್ಳು ಪನ್ಪಿನವು ತೋಜಿದ್ ಬಪುರ್ಂಡು. ಅಂಚಿತ್ತಿನ ವಿಶೇಷ ಚೇತನನ್ ಒಂಜಿ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುನಂಚಿನ ಅವಕಾಶ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ತಿಕ್ದ್‌ಂಡ್. ಆರೆನ್ ಗೌರವಿಸವುನ ಅಕೇರಿದ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಮಾನಾದಿಗೆಲ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ. ಆರೆನ ಜೂವಮಾನದ ಶಾಶ್ವತವಾಯಿನಂಚಿನ ದಾಕಲೆ 'ಮದಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲಿಕೆ'ಡ್ ಮಲ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಬಾಗ್ಯಲ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದವು.

ಈ ಬಗೆಟ್ ಎಂಕುಲು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬೊಲ್ಲಿ ಪರ್ಬೊದ ಐಸಿರದ ನೆಂಪುಗ್ ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ಮದಪೆರಾವಂದಿನ ತುಳುವೆರೆನ ಪುಸ್ತಕ ಮಲ್ಪೊಡು. ಬತ್ತಿನಾತ್ ಮಲ್ಪುನು. ಮಾತ ಮಲ್ಪೆರೆ ಕೊರ್ಜಿಡ ವಾ ರೀತಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡು. ಪನ್ಪಿನೆನ್ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ಪುನಗ ಕೆಲವೆರ್ನ ಎಂಕುಲೇ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ತಿತ್ತ. ಅಯ್ತು ನೆತ್ತಿಡ್ ಇತ್ತಿನಾರ್ ಗುರುವ ಕೊರಗ. ಆರೆನ ಪುದರ್ ಸುರೂಟ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅವೆನ್ ಯಶೋದಾ ಮೋಹನ್ ಮೇರ್ ಅಜತ್ ಪತ್ತೈರ್.ಅವೆನ್ ಯಾನ್ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪೆ ಪನ್ನಗ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಬಾರೀ ಸಂತೋಸ ಆಂಡ್. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ್ ಯಶೋದಾ ಮೋಹನ್ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡ್ ಆರೆನ ಕುಟುಂಬ ವರ್ಗೊದಕ್ಲೆನ ಸಂಪರ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆರೆನ ಶಿಷ್ಯ ವರ್ಗೊದಕ್ಲೆನ ಸಂಪರ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಊರುದಕ್ಲೆಡ ಸಂಪರ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ತುಳುನಾಡ್ದ ಮಹಾನ್ ಸಾಧಕೆರೆನ್ ಸಂಪರ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಆರ್ ಏರೇನ್ಲೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕೊಡಿತ್ತೆರ್, ತುಳುನಾಡ್ದ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಸಾಧಕೆರ್ ಆರೆನ ಬಗೆಟ್ ದಾದ ಬರೆತೆರ್, ಉಂದೆನ್ ಪೂರ ದಾಕಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಾರೀ ಸಮೃದ್ಧವಾಯಿನಂಚಿನ ಆರೆನ ಸಬಿನೆಂಪುದ ಕೋಪೆ ಮಲ್ತಿನಂಚಿನ ಯಶೋದಾ ಮೋಹನ್ ಮೇರೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲೆನ್ ಸಂದೈತ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ. ಮೇರೆನ ಈ ಬೆನ್ನಿದ ಪಿರವುಡು ಸಹಕಾರ ಕೊರ್ನಂಚಿತ್ತಿನ ಮಾತೆರೆಗ್ಲ, ಅಂಚೆನೆ ಪೊರ್ಲುಡು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ಲ ಯಾನ್ ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಮಲ್ಲ ಸೊಲ್ಮೆಲೆನ್ ಸಂದೈತ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ.

ವಿಶ್ವ ಜನಪದ ದಿನತಾನಿ ಜನಪದ ಲೋಕೊದ ಒಂಜಿ ನಂದಾಲ ತೆಕ್ಕ್ಂಡ್ ಆಂಡ ತುಳುವೆರ್ನ ಉಡಲ್ಡ್ ಆರೆನ ನೆಂಪು ಶಾಶ್ವತವಾದ್ ಒರಿಂಡ್. ಆರ್ನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಸಜ್ಜನಿಕೆದ ತಾದಿ ನಂಕ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಆದರ್ಶವಾದುಪ್ಪಡ್. ಸೊಲ್ಮೆಲು.

17.9.2022

ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್
ಗುರ್ಕಾರ್ರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಎನ್ನ ಪಾತೆರೊ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ 'ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್' ಮಾಲಿಕೆಗ್ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪರಿಚಯೊದ ಬರವು ಬರೆಯೆರೆ ಪಿದಾಡ್ನಗ ಎನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರು ಕೆಲವು ಪುದರುಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ನಿಟ್ಟ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆರೆಡ ಪಾತೆರ್ನಗ ಜನಪದೊ ಕಲಾವಿದೆರೆನಲಾ ಪರಿಚಯ ದಾಕಲಾವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಆರೆನ ನಿಲುವು ಎಂಕ್ ಮಸ್ತ್ ಇಷ್ಟ ಆಂಡ್. ಜನಪದೊ ಕಲಾವಿದೆರ್ನ ಪುದರ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗೆಂದಿನಕ್ಲೆ ಪಟ್ಟಿಡ್ ತೂನಗ ಸಂತೋಸ್ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಿನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲು ಉಲ್ಲ ಬೊಕ್ಕ ಅಯ್ನ್ ಪಡೆಯೊನುನ ಯೋಗ್ಯತೆ ತನ್ಲ್ಕ್‌ಗ್ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಗೇನದಾಂತಿನ ಮುಗ್ಧೆರ್ ಅಕುಲು. ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ ಬೆರಿಪತೊಂದು ಪೋಪಿನಾತ್ ತಾಮೆಸೊ ದಾಂತಿನಕ್ಲು. ಬಂಜಿದ ಪಡಿ ನಾಡುನ ಸವಾಲೇ ಮಲ್ಲ ಉಪ್ಪುನಗ ತನ್ಕುಲೆಡ ಉಪ್ಪುನ ಕಲೆತ ಬಿಲೆ ತೆರಿಯೊನುನ ಇಡೆ ದಾಂತೆ ಮದೆಟುಪ್ಪುನಕುಲು ಏತೋ. ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆನ ಬಾಯಿಡ್ ಬತ್ತಿನ ಪುದರ್ಲೆಡ್ ಒಂಜಿ ಪುದರ್ನ್ ಯಾನ್ ಅಜತೊಂಡೆ. ಅವು 'ಡೋಲುವಾದಕ ಗುರುವ ಕೊರಗ'.

ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ನ ಪುದರ್ನ್ ಮಾಧ್ಯಮೊಲೆಡ್ ತೂದ್ ನೆಂಪು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವು ಬುಡ್ದ್ ಆರೆನ ಬಗೆಟಾವಡ್, ಆರ್ ಪುಗಾರ್ತೆ ಪಡಯೊಂದಿನ ಡೋಲುದ ಬಗೆಟಾವಡ್ ಎಂಕ್ ದಾಲ ಅಂದಾಜಿ ಇತ್ತಿಜಿ. ಈ ಬರವುಡುಪ್ಪುನ ಪೂರಾ ಮಾಹಿತಿಲು ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ಕೇನ್ದ್ ತೆರಿಯೊಂದಿನ. ಎಂಕ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿಲೆಡ್ ಎತ್ತಾವ್ಸಿ ತೋಜಿನೆನ್ ಬುಡ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಆಯಿನೆನ್ ಮಾತ್ರ ದಾಕಲ್ ಮಲ್ದೆ. ಗುರುವಜ್ಜೆರೆನ ಪರ್ಚಯ ಮಲ್ಪುನಿ ಪಂಡ ಅವು ನೂದು ವರ್ಸೊದ ಚರಿತ್ರೆನ್ ದಾಕಲ್ ಮಲ್ತಿಲೆಕ್ಕೊ. ಅವು ಮೂಲು ಪೂರ್ಣ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಯಾನ್ ಪನ್ಪುಜಿ. ಆಂಡ ದುಂಬಗ್ ಏರೆಗಾಂಡಲ ಆರೆನ ಬಗ್ಗೆ ತೆರಿಯೊನುನ ಸಂದರ್ಪ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಒಂಜಿ ಚೂರಾಂಡಲ ಮಾಹಿತಿ ಈ ಬೂಕು ಕೊರ್ಪುಂಡುಂದ್ ಎನ್ನೊಂದೆ. ಬರವು ದಾಂತಿನ ಆರೆನ ಕತೆಟ್

ಉಪ್ಪುನ ಕಾಯಕೊದ ಚಿತ್ರೊಲೇ ಈ ಬರವುದ ಜೀವೊ. ಸಮುದಾಯೊ ಬೊಕ್ಕ ಊರುರ್ದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ್ ಪಿದಯಿ ಉಂತುದ್ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಧನೆನ್ ಮಾತ್ರ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ದೆ. ಈ ಚರ್ಚೆಡ್ ತಪ್ಪು ಇತ್ತ್ಂಡ ದೆತ್ತ್ ಬರೀಕ್ ದೀದ್ ಸರಿಯಿತ್ತಿನೆನ್ ಮಾತ್ರ ಒತ್ತೊನ್ಲೆ ಪಂಡ್ದ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಕೇಂಡೊನುವೆ.

ಎಂಕ್ ಈ ಬರವುನ್ ಬರೆಯೆರೆ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಕತ್ತಲಸಾರ್ ಮೆರೆಗ್ಲಾ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಯಿನ ಕವಿತಾ ಮೆರೆಗ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಲೆಗ್, ಸಾಕಾರೊ ಕೊರ್ನ ತಾರಾ ಆಚಾರ್ಯ ಮೆರೆಗ್ ಸುರುಕಾದ್ ಸೊಲ್ಮೆಲೆನ್ ಸಂದಯ್ತ ಮಲ್ಪೊಂದುಲ್ಲೆ. ಗುರುವಜ್ಜೆರೆನ ಸಾಧನೆಲೆನ್ ತೆರಿಯೊನೆರೆ ಪೋಪಿನ ಸಾದಿಡ್ ಮಾಹಿತಿ ಕೊರ್ದು ಸಾಕಾರ ಮಲ್ತಿನಕುಲು ಮಸ್ತ್ ಜನ. ಯಾನ್ ಏರ್ಂದ್ ಗುರ್ತ ಇಜ್ಜಿಡಲ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ನ ಬಗೆಟ್ ತನಡಿತ್ತಿನ ಅಮೂಲ್ಯ ಮಾಹಿತಿಲೆನ್ ಎಂಕ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರ್ನ ಪುಗಾರ್ತೆದ ಜನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ಎಸ್.ಎ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯೆರೆಗ್ ಎನ್ನ ಉಡಲ್ ಜಿಂಜಿದಿ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ನ ಕೆಲವು ಭಾವಚಿತ್ರೊಲೆನ್ ಒದಗಾದ್ ಕೊರಿನ ಡಾ. ನಿಕೇತನ ಮೆರೆಗ್ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಹಿರಿಯಡ್ಕೊದ ವೀರಭದ್ರ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ತಿಕ್‌ದ್ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ನ ಬಗೆಟ್ ಮಸ್ತ್ ಇಸಯೊಲೆನ್ ತೆಪ್ಪಾಯಿನ ಅರುಣಾಚಲ ಶೆಟ್ಟಿ, ಬೀಡು ಬೊಕ್ಕ ಫೋನ್ ಮಲ್ತಿನಾತ್ ಸರ್ತಿ ಓಕೊಂದು ಅಜ್ಜೆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಎನಡ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತಿನ ಸಂತೋಷ್ ಓಂತಿಬೆಟ್ಟು ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಹಿರಿಯಡ್ಕೊದ ಊರುಗ್ ಎನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಾಹಿತಿ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ಪುನೆಕ್ ಸಾಯ ಮಲ್ತಿನ ಶಿಕ್ಷಕಿ, ಲೇಖಕಿ ಸುಧಾ ನಾಗೇಶ್ ಮೆರೆಗ್ಲ ಅರ್ತಿ ಜಿಂಜಿನ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಈ ಬೂಕುನು ಡಿಟಿಪಿ ಮಲ್ತಿನ ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್‌ದ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಳಗದಕ್ಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮುನೆಡ್ ಸಾಕಾರ ಕೊರ್ದು ಬೆರಿಬೊಟ್ಟಿನ ಇಷ್ಟೆರ್ ಮಿತ್ರೆರ್ ಜಿಂಜ ಜನ ಉಲ್ಲೆರ್. ಮಾತೆರೆಗ್ಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದುಲ್ಲೆ.

08–06–2022 **ಯಶೋದಾ ಮೋಹನ್**

ಪುಟೊ ಮಗುಪುನಗ

ಜಾನಪದೊ ಕಲೆತ ಪರಪೋಕು / 11

ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ / 13

ಡೋಲುದ ಬಿರ್ಸೆ / 22

ಬಿರ್ದ್ ಬೊಮ್ಮನೊಲು / 37

ಅಕೇರಿದ ದಿನೊಕುಲು / 54

ಅಕೇರಿದ ಪಾತೆರ / 59

ಭಾವಚಿತ್ರೊಲು / 63

ಡೋಲು ಬಿರ್ಸೆ
ಗುರುವ ಕೊರಗ

ಜಾನಪದೊ ಕಲೆತ ಪರಪೋಕು

ನರಮಾನ್ಯನ ಪುಟ್ಟು, ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್ದ ಸಾದಿಡೇ ಜನಪದೊ ಕಲೆಕುಲುಲಾ ಪುಟುದ್ ಬುಲೆವೊಂದು ಬೈದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ನಂಬೊಲಿಗೆ. ಅವು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್ ಬದ್‌ಕ್ ನಾಡೊಂದು ಬೈದಿನ ಸಾದಿನ್ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪುನಂಚಿನ ಸೊತ್ತು ಪನೊಲಿ. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲು, ಪದೊಕುಲು, ನಲಿಕೆಲು, ವಾದನೊಲು ಬೊಕ್ಕ ಪರಿಕರೊಲು ನೆಲೊತ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ನೆಗತ್ ತೋಜಾವುನಂಚಿನವು. ಅವು ನಮ್ಮ ನೆಲೊ, ನೀರ್, ಉಸುಲುದಾತೇ ಮಲ್ಲ ಆಸ್ತಿಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಪರತ್ತಿರಿತ ಅಧ್ಯಯನೊಡ್ ಜನಪದೊ ಕಲೆಕ್ ಮಿತ್ತರೊದ ಸ್ಥಾನೊ ಉಂಡು. ನಮ ಪೊಸ ಕಾಲೊದಂಚಿ ಅಜ್ಜ ಊರುನ ಬರಸ್‌ಡ್, ಪೊಸ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ತೆರಿಯೊನುನ ಕೊದಿಟ್ ಈ ಪರಪೋಕುದ ಕಮ್ಮೆನೊಲೆನ್ ಮದತ್ ಬುಡೊಂದುಲ್ಲ. ಅಂಚಾದ್ ಏತೋ ಜಾನಪದೊ ಕಲೆಕುಲು ಅಲ್ಯಂತ್ರೊದ ಸಾದಿ ಪತ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ಒವ್ವೇ ಜನಪದ ಕಲೆ ಅಲ್ಯಂತ್ರೊದ ಸಾದಿ ಪತ್ತುಂಡ್ ಪಂಡ ನಮ್ಮ ಪರತಿರಿತ ಪರ ಒರಿಕೆಲು ಅಲಿದ್ ಪೋಯಿಲೆಕ್ಕ. ಪೂರ್ವಜೆರ್ ಸಂಪೊಲ್ತಿನ ಗೇನೊದ ಸೊತ್ತುಲೆನ್ ಒರ ಕಳೆಯೊನ್ಯಡ ಪಿರ ಪಡೆಯೊನೆರೆ ಆವಂದ್.

ಕಲೆನ್ ನಂಬೊಂದು ಬದ್ಕ್ ಕಟ್ಟೊಂದಿನ ಜನಪದೆರ್ನ ಕಲಾವಂತಿಕೆಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ನಿಲೆ, ಬಿಲೆ ತಿಕ್ಕಂದಿನ ನೆಲೆಟ್ ಪೊಸ ತಲೆಮಾರ್ ಪೊಸ ಕಸುಬುಲೆನ್ ನಾಡೊಂದು ಪೋವೊಂದುಂಡು. ಪೊಸ ಕಾಲೊಡು, ಪೊಸ

ಗೇನೊಲು ದುಂಬರಿಯುನ ಕಾಲಗತಿತ ಅಗತ್ತೆಲಾ ಆದುಂಡು. ಈ ಪಗರಾಟಿಕೆಲು ಪರಪೋಕುದ ಗೇನೊದ ಕಲಾ ಸಿರಿವಂತಿಕೆನ್ ಮದೆಕ್ ತಲ್ಲುನ ದಿನೊಕುಲು ದೂರ ಇಜ್ಜಿ. ನಮ್ಮ ಬೇರ್‌ದ ಕಮ್ಮೆನೊಲು ಒರಿಯೊಡಾಂಡ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಜನಪದೊ ಕಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಮನ್ನಣೆ ತಿಕ್ಕೊಡು. ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಕಾಲೆಸೊ ಪೋಪಿನಂಚಿನ ಯವಸ್ತೆ ಆವೊಡು. ಮಾಸಾಶನ, ಪ್ರಶಸ್ತಿಲು ಬೆರಿಬೊಟ್ಟೊಡು. ಸಮಾಜೊದ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಅಕ್ಲೆನ ಚಾತುರ್ಪುಗ್ ಪುಗಾರ್ತೆ ತಿಕ್ಕೊಡು. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಸ್ಥಾನೊಮಾನೊಲೆನ್ ಕೊರೊಡು. ನನದ ತಲೆಮಾರ್ಗ್ ಈ ಕಲೆತ ಮಲ್ಲಸ್ತಿಕೆ, ಪೆರ್ಮೆದ ಪರ್ಚಯ ಆವೊಡು.

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪದೊಕುಲು, ನಲಿಕೆಲು, ವಾದನೊಲೆದ ಸಿರಿವಂತಿಕೆನ್ ಒರಿಪಾದ್ ಬುಲೆಪಾವುನ ಆಸಕ್ತಿ ಇಡೀ ವಿಶ್ವೊಗೇ ಉಂಡು. ಆ ನಿಲೆಟ್ ಲೋಕೊರ್ಮೆ ಜಾನಪದೊ ಅಧ್ಯಯನೊಲೆದ ಬೇಲೆ ಆವೊಂದುಂಡು. ಆಗಸ್ಟ್ 22 ತಾರೀಕ್‌ನ್ ಇಡೀ ಲೋಕ 'ವಿಶ್ವೊ ಜಾನಪದ ದಿನ' ಪಂಡ್ದ್ ಆಚರ್ನೆ ಮಲ್ಪುಂಡು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರೊಲಾ ಜನಪದೊ ಲೋಕೊದ ಪೆರ್ಮೆನ್ ಒರಿಪಾವುನ ನಿಲೆಟ್ ಎಡ್ಡೆ ಯೋಜನೆಲೆನ್ ಪಾಡ್ದ್‌ಂಡ್.

1980ಡ್ ಜಾನಪದೊ ವಿಷಯೊಲೆದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕೊ ರಾಜ್ಯೊ ಸರ್ಕಾರ ಅಕಾಡೆಮಿನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ದ್‌ಂಡ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜನಪದೊ ಕಲೆಕ್ಲೆನ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ಅಯ್ತ ನಿಲೆಟ್ ಪಟ್ಟೊನುನಿ, ಜನಪದೊ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ಪುನಿ, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆದ ಜಾನಪದೊ ಕಲೆಕ್ಲೆನ್ ಗುರ್ತಿಸಾದ್ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ಪುನಿ, ಜಾನಪದೊ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಅವಕಾಶೊಲೆನ್ ಕೊರ್ಪುನಿ, ಅಕ್ಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಅನುಕೂಲೊಲೆನ್ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪುನ ಕೆಲವು ಬೇಲೆಲೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಯೋಜನೆಲೆನ್ ಪಾಡೊಂದುಂಡು. 2011ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೆರ್ಮೆನ್ ಕಲ್ತೊನುನ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಸರ್ಕಾರೊ ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯೊನ್ ಉಂಡು ಮಲ್ದ್‌ಂಡ್. ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ನಿರಂತರ ಪೊನಪಾಟಿಗೆಡ್ ಹಳ್ಳಿ ಮೂಲೆಲೆಡ್, ಪರತ್ತಿರಿತ ಕತೆ ಪನ್ಪಿನ ಜಾನಪದೊ ಕಲೆಕುಲು ಇನಿ ಅಧ್ಯಯನೊದ ವಿಸಯ ಆದ್ ಮಿತ್ತರೊದ ಜಾಗೆ ದೆತೊಂದುಂಡು. ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಸೊ ಜಾನಪದೊ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲೆನ್, ಕಲಾವಿದೆರೆನ್, ಅಧ್ಯಯನಕಾರೆರೆನ್ ಗುರ್ತೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲೆನ್ ಕೊರ್ದು ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಈ ಬೇಲೆ ಅಜತ್ ದೈದಿನ ಕಲಾವಿದೆರೆನ್ ಬೆರಿಬೊಟ್ಟುನಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಒರಿದಿನಕ್ಲೆಗ್ ಪ್ರೇರಣೆಲಾ ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ತನ್ನ ಸಮುದಾಯೊದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಸ್ಮಿತೆಯಾಯಿನ ಡೋಲುನ್

ನಂಬೊಲಿಗೆದ ನಿರೆಲ್ಡ್ ಪರಂಪರೆಯಾದ್ ದುಂಬತ್ರೊಂದು ಬೈದಿನಾರ್ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್. ತಾನ್ ಬೊಟ್ಟುನ ಡೋಲು ನರಮಾನ್ಯನ ಪರತ್ತಿರಿತ ಕತೆ ಪನ್ಪಿನಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಪೆರ್ಮೆದ 'ಜನಪದೊ ಕಲೆ' ಪಂಡ್ದಾವಡ್, ತಾನೊರಿ 'ಜಾನಪದ ಕಲಾವಿದೆ' ಪಂಡ್ದಾವಡ್ ತೆರಿಯಂದಿನಾತ್ ಮುಗ್ಧೆಯಾದಿತ್ತೆರ್ ಆರ್. ಸಾದಾರ್ನ ಸೊನ್ಪ ವರ್ಸೊದಾತ್ ಕಾಲ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನ ಕಾಯಕೊಡ್ ಕಳೆಯೊಂದಿನ ಈ ಕರ್ಮಯೋಗಿನ್ ರಾಜ್ಯೊ ಸರ್ಕಾರೊ ಗುರ್ತೊ ಮಲ್ತೊಂದು ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ದ್‌ಂಡ್. ಬಿರ್ದ್ ಬೊಮ್ಮನೊಲು ಬೆರಿಪತೊಂದು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ನೂತ ಐನ್ ವರ್ಸೊದ ಜಿಂಜಿ ಬದ್ಕ್‌ನ್ ಬದ್ಕಿನ ಸಾರ್ತಕೊ ಜೂವ 'ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್' ತುಳುವೆರ್ ಏಪೊಗ್ಲ 'ಮದಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆ'. ಜನಪದ ಲೋಕೊಡ್ ಆರ್ ಊರ್ದಿನ ಅಜ್ಜ ಗುರ್ತೊಲೆನೊಟ್ಟುಗು ಆರೆನ ನೆಂಪುನುಲಾ ಮಾಜಂದಿಲೆಕ್ಕ ತೂವೊನುನವು ನಮ್ಮ ಜಬದಾರಿ. ಆ ನಿಲೆಟ್ ಉಂದೊಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನ.

ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್

ಪೂರ್ವಕಟ್ಟ್‌ದ ಆಚಾರೊಲೆಗ್ ಒಗ್ರೊಂದು, ಬುದ್ದಿ ತೆರಿನಗ ತನ್ನ ಸಮುದಾಯೊ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಾಯಕೊಲೇ ಬದ್ಕ್‌ದ ಧರ್ಮೊ ಪಂಡ್ದ್ ನಂಬೊಂದು ಜೂವಮಾನಯಿಡೀ ಬೊಮ್ಮರೊಟ್ಟು (ಬೊಮ್ಮರಬೆಟ್ಟು) ಗ್ರಾಮೊದ ದೈವದೇವೆರೆಗ್ ಮನದೀದ್ ಚಾಕಿರಿ ಒಪ್ಪಾವೊನ್ನ ಮುಕಾಂತ್ರ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ 'ಆದಿಂ' ಕಲೆ ಪಂಡ್ದ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತೊಂದಿನ ಡೋಲುವಾದನೊನ್ ಒರಿಪಾದ್ ಬುಲೆಪಾಯೆರ್. ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟೊಡು ತನ್ನ ಸಮುದಾಯೊದ ಪರತಿರಿನ್ ಮೆರೆಪ್ಪೆರೆ ಕಾರ್ನ ಆಯೆರ್. ಗುರುವಜ್ಜೆರೆ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟಾಟಿಕೆನ್ ಮೀರ್ಸಾಯಿನಾಕುಲಿಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನವು ತೆರಿನಾಕ್ಲೆ ಪಾತೆರೊ. ಆರೆನ ಅವುಸೊ ಕಾಲೊಡೇ ದೀರ್ಘ ಕಾಲೊ ಡೋಲು ವಾದನೊ ಮಲ್ದಿನ ಅಪೂರ್ವೊದ ಸಾಧನೆನ್ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರೊನೇ ಗುರ್ತ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿದ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ದ್‌ಂಡ್. ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯೊಗು ಸಂದಿನ ಸುರೂತ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಅವು. ಬುಡಕಟ್ಟ್ ಸಮುದಾಯೊದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಯಿನ ಡೋಲು (ಕಡ್ಡಾಯಿ) ತುಳುನಾಡ್ದ ಪೆರ್ಮೆದ ಜನಪದೊ ಕಲಾವಾದನೊ ಪಂಡ್ದ್ ಲೋಕೊಗೇ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನಾರ್ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್.

ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ ಪುಟ್ಟುದಿನಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯೊಡು. ಈ ಸಮುದಾಯೊನು ಮೂಲೊದ ಜನೊಕುಲುಂದ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆದಿಡ್ ಕಾಡ್‌ಡೇ ನಿಲೆಯಾದಿತ್ತಿನ ಅಪ್ಪಟ ಪ್ರಕೃತಿದ ಜೋಕುಲು. ತನನ್ ತುಂಬೊಂದಿನ ಭೂಮಿ, ನಿರೆಲ್ ಕೊರ್ದು ಬಡವು ಅರಪ್ಪಾಯಿನ ಪಚ್ಚೆ ಸಿರಿತ ಕಾಡ್, ಬೊಲ್ಪು ಕೊರ್ಪಿನ ಸೂರ್ಯೆ ಚಂದ್ರೆರ್, ಬಾಜೆಲ್ ಅರಪುನ ಪರಪು ನೀರ್ನೇ ದೇವೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯೊಂದಿನ ಅಪರಂಜಿ ಮನಸ್. ಅಲೆಮಾರಿ ಬದ್ಕ್‌ದ ಪ್ರಕೃತಿಗ್ ಒಂದೊಂದು, ಪ್ರಕೃತಿನ್ ಕಾತೊಂದು ಬದ್ಕಿನಕುಲು. ಬದ್ಕ್‌ದ ಅಗತ್ತೆಲೆಗ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತೇ ಪ್ರಕೃತಿನ್ ಗಲಸೊಂದು ಒರಿದಿನೆನ್ ಒತ್ರೊಂದು ಬಯ್ದಿನಕುಲು.

"ಕಾಡ್ ಗುಡ್ಡೆದ ಸೆರಂಗ್ಲೆಡ್ ಬದ್ಕೊಂದಿತ್ತಿನ ಜೋಕುಲು ಬೇತೆ ಜಾತಿದ ಜನೊಕುಲೆಡಪ್ಪ ತನ್ಕುಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ವಸ್ತುಲೆಗಾದ್ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿದ ಸಂಬಂಧೊಲೆಡ್ ಇತ್ತೆರ್. ಮಾದೆರ್ದ ಬೂರು, ಪಾಂದೋವುಡ್ದು ಬಟ್ಟಿ, ಕುಡ್ಪು, ಕುರ್ವೆ, ಪುಡಾಯಿ, ತಡ್ಪೆ ಮೊಡೆದ್ ಅಯಿನ್ ಊರುಡು ಬೇತೆ ಜಾತಿದಕ್ಲೆಗ್ ಮಾರ್ದ್ ಒನಸ್ಗ್ ಅರಿ–ಬಾರ್ನ್ ಪತೊಂದು ಪೋವೊಂತೆರ್. ಆನ್ಯೋಕುಲೆಗ್ ಕೊರಗೆರೆ ಡೋಲು ಮಾತ ಸಂದರ್ಭೊಡುಲಾ ಬೋಡು. ಊರುದ ಜಾತ್ರೆಗ್ 'ದೋಲ ನಲಿಕೆ' ಉಪ್ಪುಂಡು. ಕಂಬುಲದ ದುಮ್ಮಾನಿ ಪನಿ ಕುಲ್ದು ಕಂಬುಲದ ಕಂಡೊನು ಕಾತೊಂದು ಕಂಡೊ ಗುರ್ಕಾರೆಗ್ ನೆರೊಂದೇ ರಾತ್ರೆಯಿಡೀ ಪುಲ್ಯ ಮಲ್ತ್ ಬದುಕುನ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಲೆಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಗುತ್ತುದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಸೈತ್‌ಂಡ ಬೊಟ್ಟುನ ಡೋಲು ಇಡೀ ಊರುಗ್ ಸೈತಿನ ಸುದ್ದಿನ್ಲಾ ಪನೊಂತುಂಡು. ತನ್ಕುಲೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ನಿಲೆಡ್ದಾತ್ರ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾತಿದಕ್ಲೆಡ್ದ್ ಬೇತೆನೇ ಆದ್ ಒರಿವುನ ಮೆಕ್ಲೆಗ್ ಕೆಲವು ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ಇನಿಕ್ಲಾ ಅರಿ ಎಣ್ಣೆ ಕೊರ್ಪಿನ ಕ್ರಮ ಇತ್ತೆಲಾ ಉಂಡು."

ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು, ಪುಟ 161.'ಕಳಸೆ'.

ಪುಟ್ಟು, ಬಲಕೆ, ಸಂಸಾರೊ

ಉಡುಪಿರ್ದ್ ಹೆಬ್ರಿಗ್ ಪೋಪಿನ ಸಾದಿಡ್ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಊರು 'ಹಿರಿಯಡ್ಕೊ'. ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ 'ಪೆರಿಯಡ್ಕೊ' ಪನ್ಪೆರ್. ಪಚ್ಚೆ ಕಂಡೊ, ಕಾಡ್, ಸುದೆತ ಪರಪುನ್ ಅರ್ಕೆಲೊಂದಿನ ಪೊರ್ಲುದ ಊರು. ಈ ಊರುದ 'ಪಡ್ಡಾಮ' ಪನ್ಪಿನ ಜಾಗೆಡ್ ನಿಲೆವೂರ್ದಿನ 'ತೋಮ' ಬೊಕ್ಕ ನಂದಿಕೂರು, ಎಲ್ಲೂರುದ 'ತುಂಬೆ' ಪನ್ಪಿನ ದಂಪತಿಲೆನ ಕಡೀರ ಬಾಲೆನೇ ಗುರುವ ಕೊರಗ. ಆರ್ ಪುಟ್ಟುದಿನ ಸರಿಯಾಯಿನ ತಾರೀಕ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಆರೆನ ಸಮಕಾಲೊದಕ್ಲು

ಪನ್ಪಿನ ಅಂದಾಜಿಡ್ ತನ್ನ ಪಿರಯೊನು ಲೆಕ್ಕೊ ಪಾಡೊಂದೆರ್. ಆ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಪಿರ ಗೆನ್ತೊಂದು ಪೋಂಡ ಸದಾರ್ನ 1915ನೇ ಇಸವಿಡೇ ಆರೆನ ಜನನ ಆದುಪ್ಪುಂದ್ ಅಂದಜಿ ಮಲ್ತೊಂದೆರ್. ಇಲ್ಲದಕ್ಲು ಒಂಜಿ ದಿನೊನು ಆರೆನ ಪುಟ್ಟು ದಿನಾಂದ್ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತೊಂದೆರ್. ಆಧಾರ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಡ್ 14–3–1915 ಪಂಡ್ದ್ ದಾಕಲ್ ಮಲ್ಪಾವೊಂದೆರ್. ಆರೆನ ಸಮಾಧಿಡ್ಲ ಈ ತಾರೀಕೇ ಉಪ್ಪುನಿ. ದಿನ ಎಚ್ಚಿ ಕಮ್ಮಿಯಾಂಡಲ ಇಸವಿ ಸರಿವುಂಡು ಪಂಡ್ದ್ ನಂಬೊಂದೆರ್. ಗುರುವಾರದಾನಿ ಪುಟ್ಟಿನ ಬಾಲೆಗ್ 'ಗುರುವೆ' ಪಂಡ್ದ್ ಪುದರ್ ದೀಯೆರ್ಗೆ. ಮೆರೆಗ್ 'ಪೀಂಚೆಲು', 'ತಂಚೆ' ಪನ್ಪಿನ ಈರ್ವೆರ್ ಮೆಗ್ಯರ್ಲು, 'ಮೋತು' ಪನ್ಪಿನ ಒರ್ತಿ ತಂಗಡಿ.

ಗುರುವನ ಬಾಲ್ಯೊ 'ಪಂಚನ್‌ಬೆಟ್ಟು' ಪನ್ಪಿನ ಜಾಗೆಡ್ ಮಲ್ಲ ಬೆನ್ನಿದ ಒಕ್ಕೆಲ್ದ್ ಮುಲಿತ ಗುಡ್ಜಿಲ್ದ್ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆ, ಮೆಗ್ಯ ಮೆಗ್ದಿಯಲ್ಲೊಟ್ಟುಗ್ ಕರಿಯುಂಡ್.. ಒಪ್ಪ ಪುಟ್ಟಿನಕ್ಲೊಟ್ಟುಗ್ ಕಾಡ್ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಕಾಡ ಪರ್‌ಂದ್‌ಲೆನ್ ತಿಂದ್ ಬಂಜಿ ಸಂಪು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಒಟ್ಟಿಗೆನೇ ಗುರುವಗ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಬಂಜಿದ ಪಡಿನ್ಲಾ ಸಂಪೊಲ್ಪೊಡಿತ್ತ್ಂಡ್. ಏಲನೆ ವರ್ಸೊಡೇ ದನಿಕುಲ್ನ ಇಲ್ಲದ ಪೆತ್ತ ಮೇಪಾವುನ ಬೇಲೆಗ್ ಸೇರುವೆ ಗುರುವೆ. ಅಂಚಾದ್ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋದು ಬರವು ಕಲ್ಪೆರೆ ಇಡೆ ತಿಕ್ಕಿಜಿ. ತನ್ನ ಪಿರಯೊದ ಬೇತೆ ಜೋಕುಲು ಬೂಕುದ ಚೀರವು ಪುಗೆಲ್ಗ್ ಪಾಡೊಂದು ಸಾಲೆಗ್ ಪೋನಗ ಗುರುವಗ್ಲಾ ಆಸೆ ಆವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಪ್ಪೆಮ್ಮಗ್ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಸಾಲೆಗ್ ಕಡಪುಡುನಾತ್ ಅನುಕೂಲ ಇತ್ತಿಜಿ. ಗುರುವೆ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಂಡ ದನಿಕುಲೆ ಇಲ್ಲದ ಕೈಕಂಜಿಲೆನ್ ತೂವೊನ್ನಕುಲೇರ್? ಬಂಜಿದ ಬಡವುಗ್ ಗಂಜಿ ಕೊರ್ಪುನಕುಲೇರ್? ಸಾಲೆದ ಗೋಡೆಲೆದ ನಡುತ ಬರವುದ ಗೇನೊ ತರೆಕ್ ಪತ್ತವೊನೆರೆ ಇಡೆ ದಾಂತಿನ ಗುರುವೆರ್ ಬದ್ಕ್‌ದ ಅಂಗಣೊಡು ಪೊರ್‌ಂಬುದ್ ಪರ್‌ಂದ್ಯೆರ್. ಆರೆನ ಬಂಜಿಗ್ ಬಡವು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಐನ್ ಸನಿಪೊಡಾಂಡ ಬೆನೊಡಿತ್ತ್ಂಡ್. ಪುಟ್ಟಿ ಕುಟುಮೊಗೊಂಜಿ ಕೈಕಸುಬು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅವೆನ್ ಕಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಸಾಲೆಗ್ ಪೋದು ಜೋಕ್ಲೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಪೊರ್ತು ಕರ್ಪೆರೆ ಇಡೆ ತಿಕುದುಂಡ ನಾಲಚ್ಚರದ ಪೊಲಬು ಆಂಡಲ ಆತು. ಬರವುದ ಅಗತ್ತೆ ತೆರಿದು. ಅಂಚಂದ್ ಬರವುದ ಮಿತ್ತ್ ಮೋಕೆಯಾವಡ್ ಬರವುದ ಅಗತ್ತೆ ದಾದ ಪನ್ಪಿನ ಗೇನ ಆವಡ್ ಆ ಕಾಲೊಡು ಈ ಹುಡುಗಗ್ ಇತ್ತಿಜಿ.

ಜವನೆ ಆನಗ ಪೊಣ್ಣು ನಾಡೊಂದು ಆರ್ ಅಲೆವೂರು ಮುಟ್ಟ ನಡತೊಂದೇ ಪೋತೆರ್ಗೆ. ಅಲೆವೂರುದ 'ಕರ್ಗಿ' ಪನ್ಪಿನ ತನ್ನ ಸಮುದಾಯೊದ ಪೊಣ್ಣನೊಟ್ಟಿಗೆ ಮದ್ಮೆ ಆಪುಂಡು. ತನ್ನ ಕೊರತಿಯಾದ್ ಕೊಟ್ಟಗ್ ಬತ್ತಿನ ಕರ್ಗಿ ರಡ್ಡ್ ಆನ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಜನುಮೊ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಆಂಡ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಲುಲಾ

ಸೀಕ್ಡ್ ತೀಪೋರ್ಪ. ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಅನುಪಾನೊದ ಅನುಕೂಲ ದಾಂತಿನ ಕಾಲ ಅವು. ಮೆರೆಗ್ ಬೆರಿಬೆರಿ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಕಳೆಯೊಂಡಿನ ದುಕ್ಕೊದ ಇಲ್ಲ್‌ನ್ ಪಗಪುನ ಮನಸ್. ಒಂಜಿ ಸೊಂತ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟೆರೆ ದನಿಕುಲೆ ಜಾಗೆಡ್ ಇಡೆ ತಿಕ್ಕಂದಿನ ಬೇಜಾರ್. ಪಂಚನ್‌ಬೆಟ್ಟುದ್ದ್ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಪಾಲೆಮಾರ್ಗ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಅವ್ವೇ ಗ್ರಾಮೊದ ಗುಡ್ಡೆಯಂಗಡಿದ ಸರ್ಕಾರಿ ದರ್ಕಾಸ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಪೆಲತ ದಯಿ ದೀದ್ ಉಂದು ತನ್ನ ಜಾಗೆಂದ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ದುಂಬಗ್ ಅವ್ವೇ ಜಾಗೆಡ್ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಒಕ್ಕೆಲ್ ಕುಲ್ಲುಂಡ ಒಂಜೇ ಬೆನ್ನಿಡ್ ಬೆನೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಕಟ್ಟ್‌ನಿಟ್ಟ್ ಇಜ್ಜಿ. ಊರ್ಯಾಯ ಇಲ್ಲಡ್ ಬೆಂದ್‌ಂಡಲಾ ತನ್ನಾಲ್ಮೆದ ಬದ್ಕ್. ಲೆತ್ತಿನಡೆ ಪೋದು ಬೆಂದಿನ ಪಡಿ ದೆತೊನ್ದ್ ಬರುವೆರ್. ಗುಡ್ಡೆಯಂಗಡಿಡ್ ಅಪ್ಪಿ, ನೀಲು, ಮಾಲತಿ ಪನ್ಪಿನ ಮೂವೆರ್ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲು ಪುಟ್ಟುವೆರ್. ಅಕೇರಿದ ಬಾಲೆ ಮಾಲತಿ ಎಲ್ಯ ಉಪ್ಪುನಗನೇ ಕರ್ಗಿಗ್ ಉಬ್ಬೆಸೊ ಸುರುವಾಪುಂಡು. ಉಬ್ಬೆಸೊಡ್ ಬರೆಲ್ದ್ ನರೆಲ್ದ್ ಮಣಿಪಾಲ ಆಸ್ಪತ್ರೆಡ್ ತೀರ್ ಪೋಪೆರ್. ಮೆರೆಗ್ ಬೊಡೆದಿ ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಜೋಕುಲೆನ್ ತನ್ನ ಮಟ್ಟೆಲ್ಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಬದ್ಕ್‌ದ ರುನ ಕಡ್ತೊಂದಿನ ದುಕ್ಕೊ ಒಂಜಿ ಮೆಯಿಟ್ಟ್. ತನ್ನ ಕಾಯಕೊದೊಟ್ಟಿಗೆ ಜೋಕುಲೆನ್ ತೂವೊನುನ ಬಂಜೊದ ಜಬದಾರಿ ಒಂಜಿ ಮೆಯಿಟ್. ಆರೆನ ಬಂಜೊನು ತೂದ್ ಕರ್ಗಿನ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಕುಟುಮೊದನೇ ಆಯಿನ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ್‌ದ ಊರುದ ಪೊಣ್ಣು 'ತುಕ್ರಿ'ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ತುಕ್ರಿಗ್ ಜೋಕುಲಾತಿಜಿ. ಸುರುತ ಬೊಡೆದಿಗ್ ಪುಟ್ಟುದಿನ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲೆಗ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಜೋಕುಲೆಗ್ ಜೋಕುಲು ಪುಟುದ್ ಗುರುವೆರ್ ಗುರುವಜ್ಜೆರಾಯೆರ್. 2015ನೇ ಇಸವಿಡ್ ರಡ್ಡನೇ ಬೊಡೆದಿ ತುಕ್ರಿಲಾ ತೀಪೋರ್ಪೆರ್.

ಗುರುವಜ್ಜೆರೆಗ್ ಬದ್ಕ್‌ದ ಅಕೇರಿದ ದಿನೊಕ್ಲೆಡ್ ತನಕ್ ಸಾಲೆದ ಬರವು ಇತ್ತಿಜಿಂದ್ ಬೇಜಾರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸಾಲೆ ಕಲ್ತಿಜಿಡಲಾ ತಾನ್ ಈತಾಂಡಲಾ ಪುದರ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆ ಪನ್ಪಿನ ಸಮಾದಾನೊಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆರೆನ ಜೋಕುಲುಲಾ ಎಚ್ಚ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋತಿಜೆರ್. ದಾಯೆ ಪೋತಿಜರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇನ್ನಗ ಆರೆನ ಮಲ್ಲ ಮಗಲ್ ಅಪ್ಪಿ 'ಪಾಡೆರೆ ಅಂಗಿಯಿತ್ತಿಜಿ..' ಪಂಡ್ದ್ ಮುಗುರ್ ತೆಲ್ಪುವೆರ್. ಎಲ್ಯಾರ್ ಮಾತ್ರ ಮೂಜನೆ ಕ್ಲಾಸ್ ಮುಟ್ಟ ಪೋತೆ ಪನ್ಪೆರ್. ದುಂಬಗ್ ಪುಲ್ಲಿಯರ್ಲು ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಪಿನ ವಿಷಯೊಡ್ಲಾ ಆರೆನ ಒತ್ತಾಯ ಇತ್ತಿಜಿ. ಸಾಲೆ ಕಲ್ಪುಂದೆನೇ ಯಾನ್ ಬದ್ಕಿಜೆನಾ ಪನ್ಪಿನ ಬಾಮೊ. ಅವು ಆರೆನ ಬದ್ಕ್ ಆರೆಗ್ ಗೋಚರ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತಿನ ಜೀವನ ದಿಟ್ಟಿ ಆದುಪ್ಪು. ಸಾಲೆಗ್ ಪೋವಂದಿನೆಟ್ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಡ್ ಪಾತೆರ್ಯೆರೆ ಕಲ್ಪೆರಾತಿಜಿ. ಆಂಡ ಅರೆನ ಸಮುದಾಯೊದ ಕೊರಗ ಬಾಸೆನ್ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯೊಗು ಅಕ್ಲೆನನೇ ಆಯಿನ ಬಾಸೆ ಉಂಡು. ಪಿದಯಿದ ಜನೊಕುಲೆ ಸಂಪರ್ಕದಾಂತಿನ ಪೊರ್ತುಡ್ಲ ಒಂಜಿ ಸಮುದಾಯೊ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆನ್ ಪುಟ್ಟಾದ್‌ಂಡ್. ನರಮಾನ್ಯಗುಪ್ಪುನ ಪಾತೆರೊದ ಸಗ್ತಿದ ಸಾಮರ್ತಿಕೆ ಅವು. ಒಂಜಿ ಬಾಸೆ ಪುಟ್ಟೊಡಾಂಡ ಏತೋ ಕಾಲ ಬೋಡಾದುಪ್ಪು. ಅವೆನ್ ಮೋಕೆಡ್ ಗಲಸ್‌ಂಡನೇ ಬಾಸೆ ಒರಿದ್ ಬುಲೆವು. ಬಾಸೆ ಜನಾಂಗೊದ ಪರತಿರಿಲೆನ್ ಕಲ್ಪೆರೆ ಸಾಯ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಪರತಿರಿತ ಅಧ್ಯಯನೊದ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಬಾಸೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಸ್ಥಾನ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಈ ಬಾಸೆ ಇತ್ತೆ ಅಲ್ಯಂತ್ರೊದ ಸಾದಿಡುಂಡು ಪಂಡ್ದ್ ಯುನೆಸ್ಕೋ (UNESCO) ವರದಿ ಮಲ್ದ್‌ಂಡ್. ಪಿರಯೊದ ಕಾಲೊಡು ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆಡ್ ಪಾತೆರೊ ಪಟೊನುನಕುಲಿಜ್ಜಂದಿನ ಬೇಜಾರ್ ಗುರುವಜ್ಜೆರೆಗ್ಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಬದ್ಕ್‌ದ ಸಾಲೆಗ್ ಅಮ್ಮೆರೇ ಗುರುಕುಲು. ಆರ್ ಕಲ್ಪಾಯಿನ ಡೋಲು ವಾದನೊನು, ಸಮುದಾಯೊ ಮಲ್ಪುನ ಊರುದ ದೈವದೇವೆರೆ ಚಾಕಿರಿನ್ ದುಂಬರ್ಸಿಯೆರ್. ಬಂಜಿದ ಗುಜಾರ್ಮೆ, ಕುಲಕಸುಬುದ ಸುದಾರ್ಕೆ ಮಲ್ತೊಂದೆ ತಾನ್ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿದಂಚಿ ಅಜ್ಜ ದೀವೊಂದುಲ್ಲೆ ಪನ್ಪಿನ ಗೇನೊಲಾ ಅರೆಗಿತ್ತಿಜಿ. ಹಿರಿಯೆರೆ ಪರಪೋಕುನ್ ದುಂಬರ್ಪುನನೇ ತನ್ನ ದರ್ಮೊ ಪಂಡ್ದ್ ಗೆಯ್ಮೆ ಮಲ್ತಿನ ಕರ್ಮಯೋಗಿನ್ ಕನಮನೊಟು ಎನ್ನಂದಿನ ಮಾನಾದಿಗೆಲು ನಾಡೊಂದು ಬರ್ಪುಂಡು.

ಕಾಯಕೊದ ಸಾದಿ

ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ನವು ಕಾಡ ನಡುಟು ಪುಟ್ಟುದ್, ನಾಡ ನೆಲೊಟು ಬೆಂದ್‌ದ್ ಪುರಿಕಟ್ಟಿನ ಜೂವೊ. ಪೂರ್ವಾಚಾರೊಲೆನ್ ಒತ್ತೊಂದು, ನಂಬೊಲಿಗೆದ ಬಲೊಟು ಬದ್ಕಿನಾರ್ ಆರ್. ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನವು ತನ್ನ ಕಾಯಕೊಂದ್ ನಂಬೊಂದು ದೇವೆರೆಗ್ ಸೇವೆ ಸಂದಾಯೆರೆ ತಿಕ್ಕಿನ ಏಗಿತಾಂದ್ ಒತ್ತೊಂದಿನ ಬಯಬಕ್ತಿದ ಮನಸ್. ಕಾಯಕೊನೇ ದರ್ಮ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನೊಂದಿನ 'ಕಾಯಕ ಯೋಗಿ' ಆರ್.

ಸಾಲೆ, ಬೇಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬದ್ಕ್‌ದ ಸಾದಿನ್ ಪಿದಯಿ ನಾಡುನ ಸಂದರ್ಪು ಗುರುವ ಕೊರಗೆರೆಗ್ ಇತ್ತಿಜಿ. ದನಿಕುಲೆ ಬೈಲ್, ಕಂಡ ದೋಟೊಲೇ ಆರೆಗ್ ಬೆನೆರೆ ಕಲ್ಪಾಂಡ್. ಬಡವು ಬೆನ್ಯೆರೆಗ್ ಬೆರಿಬೊಟ್ಟುಂಡ್. ಕಂಡೊದ ಬೇಲೆಡ್ ಪುರ್ಸೊತಾನಗ ಕುಲ ಕಸುಬು ಮಲ್ತೊಂದು, ಡೋಲು ಕಲ್ತೊಂದು ಆರೆನ ಕಾಲೆಸ ಕರ್ಪುವೆರ್. ಪೆತ್ತ ಮೇಪಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ಹುಡುಗೆ ಮೆಲಾನೆ ಕಂಡೊಡ್ ಒಂಜೊಂಜೇ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆ. ದುಂಬಗ್ ಕಂಡೊದ ಬರಿ

ಕಡ್ಪುನ, ಗೊಬ್ಬರ ತುಂಬುನ, ಎರುಕ್ಲೆಗ್ ಮೂಂಕುಬಲ್ಲ್ ಪಾಡುನ, ದಪ್ಪುನ, ಎರು ಗಿಡಪ್ಪುನ, ಬಿತ್ತುನ, ನಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪುನ, ಕೆಯಿ ತುಂಬುನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆಡ್ ಬಿರ್ಸೆರಾಯೆರ್. ಮೆರೆನ ಬೇಲೆದ ಶ್ರದ್ಧೆ ತೂದ್ ದನಿಕುಲು ದುಡ್ಡು ಕೈಕ್ ಪಾಡೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಸೊಂತ ಬೂಮಿ ಇಜ್ಜಿಡಲಾ ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆಡ್ ಆರೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಅಲ್ಮೊಗ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಂಡೊದ ಬರಿ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಪಿರ ಮಣ್ಣ್ ಮೆತ್ತ್‌ನಗ ಆರ್ ಕಂಡೊ ಬೊಕ್ಕ ಬರಿತ ನಡುಕು ಉಮಿ ಬಿರ್ಕೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಇಂಚ ಬಿರ್ಕಿನೆಟ್ ನನೊಂಜಿ ನಟ್ಟಿಗ್ ದುಂಬು ಮಣ್ಣ್ ಒಯ್ಪುನಗ ಕೊಟ್ಟುಡ್ ಒಯ್ಪೆರೆ ಬಾರಿ ಸುಲಬ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೆನ್ನುನ ಪಿರಯೊಡು ಒಂಜಿ ತುಂಡು ಸೊಂತ ಬೆನ್ನಿದ ಬೂಮಿ ಬೋಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನವು ಆರೆನ ಉಡಲ್ದ ಕೊದಿಯಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವು ಮಾತ್ರ ತಿಕ್ಕಿಜಿ. ಬೆನ್ಪಾಟೊದ ದಿನೊಕುಲು ಪೊರ್ಲುಡೆ ಸಾಗುಂಡ್. ದನಿಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲದ ಅಕ್ಕೆ ತಂಜನೊದೊಟ್ಟಿಗೆ ನುಂಗೆಲ್ ಮೀನ್‌ಲಾ ತಂಞನಲಾ ಬಂಜರ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಕೇಂಡಿನಕ್ಲೆಡ ಪನೊಂದೆರ್. ಕಿದೆತ ಕೈಕಂಜಿ, ಎರ್ಮೆಲು ಸೈತ್‌ಂಡ ಅವೆನ್ ಒಕ್ಕೆಲ್ದಕುಲು ಪಾಲ್ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಅಕ್ಲಕ್ಲೆ ಗುಡ್ಚಿಲ್ಗ್ ಕೊನೊವೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಒರೊಗು ಬೋಡಾಯಿನಾತೇ ಅಡ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಒರಿನ ಮಾಸೊನು ನುಂಗಾದ್ ಮರ್ಯಲೊಗು ದೆತ್ತ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಊರುಡು ಮದ್ಮೆ ಮಾಸಿರಿದ ಒನಸ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಒರಿದಿನ ನುಪ್ಪುಡ್ಲಾ ಬಂಜಿ ಜಿಂಜೆದ್‌ಂಡ್.

ಕುಡ್ಪು ಕುರ್ವೆ

ಕಾಡ್‌ಡೇ ಬದ್ಕೊಂದಿತ್ತಿನ ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯೊಗು ಸುತ್ತೊ ತೋಜುನ ದಯಿ, ಪುದೆಲ್, ಮರ, ಬೂರುಲೇ ಒಡನಾಡಿಲು. ಅಕುಲು ಬದ್ಕುನ ಸಾದಿನ್ಲಾ ಆ ಪಚ್ಚೆ ಐಸಿರೊಡೇ ತೂಯೆರ್. ಎಂಚ ಕಂಡೆ ಗರ್ತ್‌ದ್, ಸೊಪ್ಪು ಮುದ್‌ತ್‌ದ್ ಬಂಜಿದ ಬಡವು ಇರ್ಕಾಯೆರಾ ಅಂಚೆನೇ ಕೈಕೊಂಜಿ ಕಸುಬುನ್ಲಾ ಕಾಡ್‌ಡೇ ನಾಡ್ ಪತ್ಯೆರ್. ಸಮುದಾಯೊದ ಉಲ ಉಡಲ್ದ ಚಾತುರ್ಪು ಪ್ರಕಟ ಆಯೆರೆ ಕಾಡ ಮರೊಕ್ಲೆಡ್ ನೇಲೊಂದುಪ್ಪುನ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಬೂರುಲೇ ಯಾಂಡ್. ಅವೆನ್ ಬಗ್ಗಾದ್ ಕುಡ್ಪು, ಕುರ್ವೆ, ಅಜಕುರ್ವೆಲೆನ್ ಮೊಡೆಪುನ ಕುಶಲತೆನ್ ಮೆಯಿಗೋಡಾಯೆರ್. ಈ ಕಸುಬುಡ್ ಮೂಲ ವಸ್ತು ಕರ್ಚಿ ದಾಂತೆನೇ ಕೈಕ್ ಎಕ್ಕುನವು. ಈ ಕೈಕಸುಬುದ ಗೇನ ತಲಾಂತ್ರೊಲೆನ್ ಕಡತ್‌ದ್ ಇನಿ ಮುಟ್ಟೊಲಾ ಸಮುದಾಯೊಡು ದುಂಬರಿಯೊಂದ್ ಬಯ್ದ್‌ಂಡ್. ಕೈ ಕಸುಬುದ ಚಾತುರ್ಪು ಈ ಸಮುದಾಯೊದ ಸಹಜ ಸಾಮರ್ತಿಗೆಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಮಾದಿರ್ದ ಬೂರುಡ್ ಬಟ್ಟಿ, ಇಲ್ಲ ಬೂರುದ ಕುಡುಪು, ಪಾಂದಾವುಡ್ ಪುಡಯಿ, ಕುರ್ವೆ,

ಅಜಕುರ್ವೆ, ತಡ್ಪೆಲೆನ್ ಮೊಡೆಪಿನೆಟ್ ಬಿರ್ಸೆರ್. ಕಾಡ್‌ದ ಉತ್ಪನ್ನೊಲಾಯಿನ ತಿಕೆತ ನೆಯಿ, ಕಾಡಪರ್‌ಂದುಲು, ನಾರ್, ಬೇರ್‌ಲೆನ್ ಅಜಪುನಿ ಮುಕ್ಲೆನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು. ಕಾಡ್‌ದುಲಯೇ ಬದ್ಕೊಂದು ಬಂಜಿ ಜಿಂಜಾಯೆರೆ ಕಾಡ್‌ನೇ ಆರ್ದರ್ಗಿನ ಮುಕುಲು ಸೀಕ್ ಸಂಕಡೊಲೆಗ್ಲ ಕಾಡ್‌ಡ್ ತಿಕ್ಕುನ ದಯಿ ಬೇರ್‌ಲೆಡೇ ಮರ್ದ್‌ನ್ ನಾಡಿನಕುಲು. ತುಂಬೆ, ನೆಕ್ಕಿ, ಆಡ್ಸೋಗೆ, ಕೇಪುಲ ಬೇರ್, ಕೊಟ್ಟೆ ಮುಲ್ಲು ಇಂಚಿನ ಸೊಪ್ಪುಲೆನೇ ಅರೆತ್, ತರೆತ್ ಸೀಕ್ ಸಂಕಡೊಲೆಗ್ ಮರ್ದ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಾಡ್‌ಡ್ ತಿಕ್ಕುನ ತಿಕೆತೆ ನೆಯಿ, ಮರ್ದ್ದ ಬೇರ್ಲೆನ್ ಊರುಗ್ ಕಂತ್‌ದ್ ಮಾರ್ದ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಸಾಮಾನ್ಲೆನ್ ಕೊನೊವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆರ್ ಕುಡ್ಪು ಕುರ್ವೆ ಮೊಡೆಪುನೆನ್ ತೂದ್ ಮಗೆಲಾ ಕಲ್ತೊಂಡೆ.. ಪುರ್ಸೊತಾನಗ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋದು ಕುರ್ವೆ ಮೊಡೆಯೆರೆ ಬೋಡಾಯಿನಂಚಿನ ಬೂರುಲೆನ್ ಆರೇ ಗುರ್ತ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕನವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಬೂರು ಕಡ್ಪುನ ದಾಲ ಸೊಲಬೊದ ಬೇಲೆ ಅತ್ತ್. ಕಾಡ್ ಅಲಿದ್ ನಾಡ್ ಬುಲೆನಗ ಬೂರು ತಿಕ್ಕುನಲಾ ಬಂಜೊನೇ. ಮಲ್ಲ ಆನಗ ಬೂರು ಕನಯೆರೆ ಗಟ್ಟೊದ ಊರುಗ್ಲಾ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತೆರಿಯಂದಿ ಊರುರ್ದು ಬೂರು ಕಡ್ಪೆರೆಲಾ ಪೋಡಿಗೆ. ಕೇನಂದೆ ಪತ್ತಂದೆ ಬೂರು ಕಡ್ತ್‌ಂಡ ಆ ಜಾಗೆಡಿತ್ತಿನ ದೈವೊಲು ಬೆರಿಪತ್ತೊಂದು ಬರ್ಪ ಪನ್ಪಿನ ನಂಬೊಲಿಗೆ. ನರಮಾನ್ಯನ ಈ ನಂಬೊಲಿಗೆ ಕಾಡ್ ಒರಿಪುನ ಯೋಜನೆಲಾ ಆದುಪ್ಪು. ಕೇನ್ನಗ ಬೂರು ಕಡ್ಪೆರೆ ಒತೊನ್ಯೆರ್ದ ಆಂಡ್. ಇಜ್ಜಿಡ ಗಟ್ಟೊದ ಸಾದಿಡೆ ಪಿರೊನೇ ಸಾಗೊಡು.

ಗುರುವಜ್ಜೆರೆನ ಕಾಡ ಬದ್ಕ್‌ದ ಅಲ್ಮೊಗೊದ ಗೇನೊಲು ಕೆಲವು. ಅವೆನ್ ಆರೆನ ಬೊಕ್ಕದ ತಲೆಮಾರ್ಗ್ ಪಟೊಂದೆರ್. ಕಾಡ ಸಾದಿಡ್ ಒವು ಪಕ್ಕಿ ಬುಲ್ತ್‌ಂಡ ಅಪಾಯೊ ಉಂಡು, ಆ ಮೆಯಿಕ್ ಪೋಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಪುಲ್ಲಿಯರ್ಲು ಗುರ್ತ ದೀವೊಂದೆರ್.

ಆರೆನ ಕಾಡ ಅಲ್ಮೊಗೊದ ಮೆಯಿಮರ್ಲುನ ರಡ್ಡ್ ಕತೆಕುಲು ಮೂಲು ಉಂಡು.

ಒರ ಬೂರು ಕಡ್ಪೆರೆ ಕಾಡ್‌ದ ಉಲಯಿ ಪೋತೆರ್. ಸಾದಿಡ್ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ಉಚ್ಚು ನೆಲೊಟು ತಿಗೊರ್ಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮೆರೆನ ಎದುರುಡೇ ಒಂಜಿ ಮುಂಗುಲಿ ಅಡೆ ಬಪುರ್ಂಡು. ಉಚ್ಚು ಮುಂಗುಲಿನ್ ತೂಯಿನೆ ಜಿಡೆ ಅರಪುಂಡ್. ಮುಂಗುಲಿ ಉಚ್ಚುಗ್ ಮೂಜಿ ಸುತ್ತು ಬತ್ತ್‌ದ್ ದಡೆಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೋಪುಂಡು. ಮುಂಗುಲಿ ಇಂಚ ದಡೆಕಟ್ಟ್‌ಂಡ ನನ ಉಚ್ಚುಗ್ ಪರಪೆರಾಪುಜಿಂದ್ ಒಂಜಿ ನಂಬೊಲಿಗೆ ಉಂಡುಗೆ. ಮುಂಗುಲಿ ಉಚ್ಚುದ ಇಸ ಏರಂದಿಲೆಕ್ಕ ಒಂಜಿ ತಪ್ಪುನ್ ತಿನ್ಪುಂಡುಂದುಲಾ ನಂಬಿಕೆ. ಮುಂಗುಲಿ ತಪ್ಪು ತಿಂದ್‌ದ್ ಕುಡ ಕಾದೆರೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ

ಉಚ್ಚುದ ಜೂವೊಗು ಅಪಾಯೊ ಉಂಡುಂದು ತೆರಿಯೊನಿನ ಗುರುವಜ್ಜೆ ಅಯ್ತ ಮೋನೆದ ಎದುರುಡು ನೆಲೊಟು ಉದ್ದೊಗು ಗೀಟ್ ಒಯ್ಪುವೆರ್ಗೆ. ಅಂಚ ಗೀಟ್ ಒಯ್ತ್ಂಡ ಉಚ್ಚುಗ್ ಪಾಡ್ದಿನ ದಡೆರ್ದ್ ಬುಡುಗೊಡೆ ಆಯಿಲೆಕ್ಕ. ಉಚ್ಚು ಮೇರ್ ಒಯ್ದಿನ ಗೀಟ್‌ದ ಸಾದಿಡೆ ಪಿದಯಿ ಪೋಪುಂಡು. ಇಂಚ ಆರ್ ಮುಂಗುಲಿದ ಕೈಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಇಸಜಂತುನು ಬದ್ಕಾವೆರ್.

ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಎಳ್ಳಮಾಸೆದಾನಿ ಕುಡ್ಪು ಮೊಡೆಯೆರೆ ಬೋಡಾಯ್ನ ಬೂರು ಕಡ್ಪೆರೆ ಎರ್ಲಪ್ಪಾಡಿದಂಚಿ ತಂಡದೊಟ್ಟಿಗೆ ಪೋಪೆರ್. ಪೊಲಬು ದಾಂತಿನ ಜಾಗೆ. ಕಾಡ ಸಾದಿಡ್ ಬೂರು ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಮೆಯಿಟೆ ಜೂವ ಸೋತುದ್‌ಂಡ್. ನನೊಂಜಿ ಮೆಯಿಟ್ಟ್ ದೊಂಡೆದ ಪಸೆ ಆಜಿದ್‌ಂಡ್. ಬೆಗರ್ ಅರಿಯೊಂದುಂಡು. ಮೆಯಿಕ್ಕೈ ಕಿರ್‌ಂಬೊಂದುಂಡು. ಕೈಕಾರ್ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ನೀರ್ ಪರ್ಯೆರೆಂದ್ ನೀರ ಪರಿಪು ನಾಡೊಂದು ಪೋಯ್ನ ಸಾದಿಡ್ ಸುದೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಅವು ಒಂತೆ ಕಾರ್ನಿಕೊದ ಜಾಗೆ ಪಂಡ್ದ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಮೇರ್ ನೀರ್‌ಡ್ ಕೈಕಾರ್ ದೆಕ್ಕೊಂದುಪ್ಪುನಗನೇ ನೀರ್‌ಡ್ 'ನಿಗರ್' ಲಕ್ಕುಂಡು. ಮೆರೆಗ್ ಅಪಾಯೊದ ಸೂಕೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಸುಳಿ ಕೈತಲೇ ತಿರ್ಗೊಂದುಂಡು. ಅವು ಪುಡಂಡ ತಪ್ಪಯೆರೆ ತೀರಂದ್. ಕರೆಟಿತ್ತಿನಕುಲು ಪೋಡಿದ್ ಅರಬ್ಬಾಯಿ ಪಾಡುವೆರ್. ಮೇರ್ ಪೋಡಿದ್ ಪೋಯೆರ್ಡಲಾ ಕೈಕಾರ್ ಮಿನಿ ಬುಡ್ಜೆರ್. ಸುಳಿ ಪುಡದ್ ಮೆಯಿ ಸೋಂಕುನ ದುಂಬೇ ಬಾರೀ ಚಾತುರ್ಪುಡ್ ಲಾಗಿದ್ ಮಿತ್ತ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಒಂಚೂರು ಎಚ್ಚಿ ಕಮ್ಮಿಯಾತುಂಡ ಆರ್ ಸುಳಿಕ್ ತಿಕಲ್ದುವೆರ್. ಬದ್ಕ್‌ದ ಸಾದಿಡ್ ಆಪತ್ತ್‌ಲೆಗ್ ತಿಗಲೆ ಕೊರ್ತಿನ ಗಟ್ಟಿ ಜೂವ ಆರೆನ.

ಇಂಚಿನ ಅಲ್ಮೊಗೊಲು ಆರೆಗ್ ಜಿಂಜ ಆದುಪ್ಪು. ನೆಂಪುಡಿತ್ತಿನೆನ್ ಪುಲ್ಲಿಯರ್ಲೆಡ ಪಟೊಂದುಪ್ಪೆರ್. ನೆಂಪು ಮದತಿನ ಪೂರ ಮದೆಕೇ ಪೋದುಪ್ಪು.

ಕಾಡ್‌ದ ಒಡನಾಟೊಡು ಕಾಡ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸವುದೊಲೆನ್, ಮುರ್ಗೊಲೆದ ವಾಸನೆಲೆನ್ ಗುರ್ತೊ ಪತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಾಡ್‌ದ ಉಲಯಿ ಪೋನಗ ಒಂಜಿ ಸೂಕ್ರುಮೊದ ಅಜನೆಗ್ಲ ಕೆಬಿ ಕೊರೊಂದು ಸವುದೊನು ಅಂದಜಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಅಜ್ಜ ದೀಪಿನ ಬಿಸ್ರಾದಿಗೆನ್ ಆರ್ ಬೂರು ಕಡ್ಪುನ ಬೇಲೆಡ್ ಕಲ್ತೊಂದೆರ್.

ಕುಡ್ಪು, ಕುರ್ವೆ, ಪುಡಯಿ ಬೊಕ್ಕ ತಡ್ಪೆಲೆನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪುನೆಟ್ ಅಮ್ಮೆರ್ಲೆಕಾನೆ ಆರ್ಲ ಬಿಸ್ರೆಗೆ. ಒರ ಒಂಜೇ ಅಡಿಟ್ ಅಮರ್ ಜೋಕುಲು ಜೆಪ್ಪುನಂಚಿನ ಜೋಡು ಅದೆತ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಮೊಡೆಯೆರೆ ಬೇಡಿಕೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಮ್ಮೆರ್ ಒಂಜಿ ಅಂದಜಿಡ್ ಅಡಿಕಟ್ಟುವೆರ್. ಆಂಡ ಅವೆನ್ ದುಂಬರ್ಪೆರೆ ಆಯಿಜಿ. ಈ ಬೇಲೆ ಎನಡ್ದಾವಂದ್‌ಂದ್ ಕೈ ಬುಡ್ಯೆರ್. ಮಗೆ ಅರ್ದ

ಮೊಡೆತಿನ ಸಾಲ್‌ಲೆನ್ ಗಿರ್ತ್‌ದ್ ಪಿರ ಮೊಡೆದ್ ಒಂಜೇ ಅಡಿಟ್ ರಡ್ಡ್ ಅದೆಕುಲಿತ್ತಿನ ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ನ್ ಮೊಡೆದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಅಮ್ಮೆರೆನ್ ಮೀರಾಯಿನ ಚಾತುರ್ಪುದಾರಾಯೆರ್. ಬೇಲೆಡ್ ಗಟ್ಟಿಗೆರಾಯಿನ ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ ಕಾಂಟ್ಯೊ(ಪುಡಯಿ) ಕಟ್ಟುನೆಟ್ಲ ಬಿರ್ಸೆರ್. ಕಾಂಟ್ಯೊದ ಅಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟ್‌ನಗ ಸರಿ ಕುಲ್ಲೆರೆ ಅಡಿಕ್ ಮರತ ಕೋಲುಡ್ ಬೊಟ್ಟುನ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡು. ಮಾತೆರ್ ಮರೊತ ಕೋಲುಡ್ ಬೊಟ್ಟ್‌ಂಡ ಮೇರ್ ಮಾತ್ರ ಬಜೀ ಕಯಿಟೇ ಬೊಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಆರ್ ಬೊಟ್ಟುನ ಪೆಟ್ಟ್‌ದ ಸವುದ ಗುಡ್ಡೆಯಂಗಡಿದ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಸದಾರ್ನ ಒಂಜಿ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರ ಮುಟ್ಟ ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ಇಲ್ಲದಕ್ಲು ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ಕೈ ಕಸುಬುನ್ ಆರೆನ ಜೋಕುಲು, ಕುಟುಮೊದಕ್ಲು ಇನಿಕ್ಲಾ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಕೊಟ್ಟೆ ಗುದ್ದುನಿ

ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ ಎರು ಬೋರಿಲೆನ ಕೊಟ್ಟೆ ಗುದ್ದುನೆಟ್ ಬಾರೀ ನಿಪುಣೆಗೆ. ಒಂಜೇ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಆರ್ ಬೇಲೆ ಮುಗಿತೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಆ ಬೇಲೆಗ್‌ಂದೇ ಅರೆಡ ರಡ್ಡ್ ಕಬೆತ ಮರತ ಕುಟ್ಟಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒರ ಅಮಾಸೆದಾನಿ ಕೊಟ್ಟೆ ಗುದ್ದೆರೆ ಪಿದಡೊಂದು ಮಾಡ್‌ಡ್ ದೀತಿನ ಮರತ ಕುಟ್ಟಿ ದೆಪ್ಪುನಗ ಆರೆನ ಕೈ ತತ್ತ್‌ದ್ ಕುಟ್ಟಿ ತಿರ್ತ್ ಬೂರುಂಡು. ಮನಸ್‌ದ್ ದಾದನೋ ಒಂಜಿ ಸಂಕಲಪ್ಪು ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಈತ್ನೇಟ ಕೈ ತಪ್ಪಂದಿನ ಕುಟ್ಟಿ ಇನಿ ತಿರ್ತ್ ಬೂರೊಡಾಂಡ ದಾದನೋ ಸಕುನ ಎಡ್ಡೆ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಅಂಜಿಕೆ ಆಪುಂಡು. ನನ ಮಿತ್ತ್ ಯಾನ್ ಈ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಎನ್ನೊಂಡೆರ್. ಆನಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಏರ್ ಲೆತ್ತೆರ್ಡಲ ಆರ್ ಕೊಟ್ಟೆ ಗುದ್ದೆರೆ ಪೋತಿಜೆರ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ಆ ಕುಟ್ಟಿನೇ ಮುಟ್ಟುದಿಜೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್ ಆರೆನ ಇಲ್ಲದಕ್ಲು. ಕಾಯಕೊದ ಮಿತ್ತ್ ಆರೆಗ್ ಆತ್ ಸುದ್ದಾಚಾರ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಈ ಕಸುಬುಲು ಮಾತ ಎಲ್ಯ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಅರೆಗ್ ಗಳಿಕೆದ ಸಾದಿ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಆರೆಗ್ ಮೋಕೆದ ಕಾಯಕೊ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನವು. ಪಿರಿಯಾಕ್ಲು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಡೋಲು ಸೇವೆನ್ 'ಕಾಯಕ' ಆದ್ ದೆತೊಂದು ನೂದು ವರ್ಸೊ ಪಿರಯೊ ಮುಟ್ಟಲಾ ಈ ಬೇಲೆನ್ ನಿಷ್ಠೆಡ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಸಂಪ್ರದಾಯೊ ಬದ್ಧವಾದ್ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನೆಟೇ ಆರೆಗ್ ಒಲವು ಇತ್ತಿನಿ. ದೈವೊ ದೇವೆರೆನ ಚಾಕ್ರಿ, ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುನಿ, ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಆರೆನ ಸಮುದಾಯೊದ ಆಚರ್ನೆಲೆಗ್, ಕೂಡುಕಟ್ಟ್‌ಲೆಡ್ಲಾ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಡೋಲು ಬಿರ್ಸೆ

ಬರವು, ಬಾಸೆದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸುರುವಾಪುನ ದುಂಬೇ ನರಮಾನ್ಯನ ತಿಗಲೆದ ಬಾಮೊಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮುನೆಡ್ ಪಿದಯಿ ಬೂರೊಂದಿನೆಕ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮುನೆದ ವಾದನೊಲು ಸಾಕ್ಷಿ. ಪಕ್ಕಿದ ಸೊರೊ, ಪರಪು ನೀರ್‍ದ ದುನಿಪು, ತೆಡಿಲ್ ಬರ್ಸೊದ ಅಬ್ಬರೊ, ಕಡಲ ಸಿರೆತ ಮೋದೊಲೆನ್ ವಾದನೊಲೆಡ್ ಪತ್ ದೀಪುನ ಸಾಮರ್ತಿಗೆ ಆನಿದ ಹಿರಿಯೆರೆನ. ಕರಾವಳಿದ ಕೊರಗೆರ್ನ ಡೋಲು ವಾದನೊಗ್ಲ ಆ ಚಾತುರ್ಪು ಉಂಡು. ಡೋಲುಗ್ ಕೊರಗ ಬಾಸೆಡ್ 'ಕಡ್ಡಾಯಿ' ಪನ್ಪೆರ್. ಡೋಲುವಾದನೊ ಇನಿ ಸಮುದಾಯೊದ ಅಸ್ಮಿತೆಯಾದ್ ಈ ನೆಲೊತ ಪರತಿರಿದ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು.

ಕರಾವಳಿದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಮ್ಮೆನೊನು ಎಚ್ಚಾದಿನ ಜಾನಪದೊ ಕಲೆಕುಲು ಮಸ್ತ್ ಉಂಡು. ಮುಲ್ಪದ ಆಟ, ಕೋಲ, ನೇಮೊ, ಸಿರಿಜಾತ್ರೆ, ಪಾಡ್ದನೊ, ಕಬಿತೆ, ಉರಲ್, ಆಟಿ ಕಳೆಂಜೆ, ಸೋಣದ ಮದಿಮಾಲ್, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜನಪದೊ ನಲಿಕೆಲು ತುಳುನಾಡ್ದ ಜನಪದೊ ಪರಪೋಕುನ್ ನೆಗತ್ ತೋಜಾವುನಂಚಿನವು. ಡೋಲುವಾದನೊಲಾ ಆತೇ ಇಸೇಸೊವಾಯಿನ ಕಲಾ ಮಾಧ್ಯಮೊ. ಉಂದೊಂಜಿ ಚರ್ಮವಾದ್ಯ. ಸಂದರ್ಪುಗ್ ತಕ್ಕ ಅಯ್ತನೇ ಲಯೊಟು ಬೊಟ್ಟುದ್ ಸೇರ್ದಿನಕ್ಲೆನ್ ತನ್ನ ಲಯೊತ ಗತಿಗ್ ಒಯ್ತೊಂದು ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಸಮಾನ ಮನಸ್ಥಿತಿನ್ ಅಂದ್ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಉಚ್ಚಯೊ, ನೇಮೊ, ಕೋಲೊ ಮದ್ಮೆ, ಮರಣ ಸಾವು ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂದರ್ಪುಲೆಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸೊರ ಲಕ್ಕಾವುನ ಡೋಲುಗ್ ಅಯ್ತನೇ ಆಯಿನ ಲಯ, ತಾಳೊಲು ಉಲ್ಲ. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ನಮ್ಮ ಉಚ್ಚಯೊಲು, ಆಚರ್ನೆಲು, ಕೋಲೊ, ನೇಮೊ, ಮದಿಮೆ, ಮರಣ, ಸಾವುಡ್ಲಾ ಈ ಡೋಲುದ ಸವುದೊ ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಪಾಂಗಾಳ ಬಾಬು ಕೊರಗೆರ್ ಬರೆಯಿನ 'ಆದಿ ಬುಡ ಮೂಲ ಸಮುದಾಯ, ಕೊರಗರು ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರಣ' ಪನ್ಪಿನ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆದ ಬೂಕುಡ್ ಕೊರಗೆರ್ನ ಡೋಲು ತಯಾರ್‍ದ ದುಂಬು ಪಿರವುದ ಬಗೆಟ್ ಬರೆತಿನ ಬರವು ಇಂಚ ಉಂಡು. (ತುಳು ಅನುವಾದ ದುಂಬುಡುಂಡು)

> "ಆದಿಕಾಲದ ಕೊರಗರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದಾಗಲೇ ಉರುಳುವ ಮರದ ತುಂಡು(ಕಾಂಡ)ಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಅದರೊಳಗೆ ಇಣುಕಿದಾಗ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಟೊಳ್ಳು ಇರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಬೆರಗಾಗಿರಬಹುದು. ಆ ಕಡೆ ಈ ಕಡೆ ಬಡಿದಾಗ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿರಬಹುದು. ಅದುವೆ ಮುಂದೆ ಡೋಲಿನ ತಯಾರಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿರಲೂಬಹುದು. ಇವರು

ಕಾಡಾಡಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಈ ಡೋಲು ಇವರ ಜೀವ ರಕ್ಷಣೆಯ ಅಸ್ತ್ರವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವಾಸಸ್ಥಳದ ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯದಂತೆ ದೂರ ಓಡಿಸಲು ಡೋಲು ಬಡಿಯುತ್ತಾ, ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ಇದೇ ರಕ್ಷಣಾ ಅಸ್ತ್ರವು ಮನರಂಜನೆಯ ಸಾಧನವಾಯಿತು. ಕಾಡು ಬಿಟ್ಟು, ನಾಡಿಗೆ ಪರಿಚಯವಾದ ಮೇಲೆ ಇದೇ ಡೋಲು ಇತರರ ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಯಿತು. ಆದಿ ಬುಡಮೂಲ ಕೊರಗರು ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರಣ – ಪಾಂಗಾಳ ಬಾಬು ಕೊರಗ – ಪುಟ 96.

ತುಳು ಅನುವಾದ

"ಆದಿಕಾಲೊದ ಕೊರಗೆರ್ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಬದ್ಕೊಂದುಪ್ಪುನಗನೇ ಪೊರೆಲೋಂದು ಪೋಪುನ ಮರೊತ ತುಂಡುಲೆನ್ ತೂದ್ ಅಯ್ತ ಉಲಯಿ ನಿಲ್ಕನಗ ರಡ್ಡ್ ಮೆಯಿಟ್ಲ ಟೊಳ್ಳು ಉಪ್ಪುನೆನ್ ಗುಮನಿತ್‌ದ್ ಸೋದ್ಯ ಪೋದುಪ್ಪೆರ್. ಆ ಮೆಯ್ಯ್‌ಕ ಈ ಮೆಯ್ಯ್‌ಕ ಬೊಟ್ಟುನಗ ಅಯ್ತ ವಿಚಿತ್ರವಾಯಿನ ಸವುದ ಕೇನ್‌ದ್ ಆಕರ್ಷಣೆಗ್ ಬೂರ್ದುಪ್ಪೆರ್. ಅವ್ವೇ ಕಾರ್ನೊಡು ದುಂಬಗ್ ಡೋಲು ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಮನಸಾದುಪ್ಪು. ಕಾಡ್‌ದ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಡೋಲು ಜೂವ ಕಾಪುನ ಅತ್ಯಾರ್ ಆದುಪ್ಪು. ಪುರ್ಸೊತುದ ಪೊರ್ತುಡು ಮನಸ್‌ಗ್ ಕೊಸಿಕೊರ್ಪುನ ಸಾಧನ ಆದುಪ್ಪು. ಕಾಡ ಮುರ್ಗೊಲು ತನ್ಕುಲೆ ಗುಡ್ಸಿಲ್ದ ಕೈತಡೆ ಸುರಿಯಡಂದಿಲೆಕ್ಕೊ ದೂರ ಗಿಡಪೆರೆ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೊಂದು ಸವುದ ಲಕ್ಕಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ದುಂಬಗ್ ಉಂದೇ ಕಾಪುದ ಅತ್ಯಾರ್ ಮನಸ್‌ಗ್ ಕೊಸಿ ಕೊರ್ಪುನ ಸಾಧನ ಆಂಡ್. ಕಾಡ್ ಬುಡ್ದು ನಾಡ್‌ಗ್ ಗುರ್ತ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಉಂದುವೇ ಡೋಲು ಬೇತೆಕ್ಲೆನ ಮನಸ್‌ಗ್ ಕೊಸಿ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಗಲಸಿಯೆರ್."

ಸಂಗೀತೊದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಾದನೊಲೆಗ್ ಮೂಲ ಕೊರಗೆರ್ನ ಡೋಲು ಬೊಕ್ಕ ಕೊರಲ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿನಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ಡೋಲುವಾದನೊ ಏತ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಂಗೀತ ಸಂಶೋಧಕೆ ಆರ್ನಾಲ್ಡ್ ಬಾಕೆ 1838ನೇ ಇಸವಿಡೇ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆದ ಜನಪದೊ ಕಲೆ ಡೋಲುವಾದನದ ಬಗೆಟ್ ದಾಕಲ್ ಮಲ್ದಿನವು ತೋಜಾವುಂಡು. ಪಕ್ಕಿಲೆನ ಸೊರೊ, ಪರಪು ನೀರ್ದ ಸವುದೊ, ಕಡಲ ಮೋದೊ, ಗಾಳಿದ ಬರಸ್, ತೆಡಿಲ ಅಬ್ಬೊರದ ದುನಿಪುಲೆನ್ ಡೋಲುಡ್ ಪತ್ ದೀಯೆರೆ ಕಲ್ತೊಂಡಿನ ಸಮುದಾಯೊ ದಿನ ಕರಿಯಿಲೆಕೊನೇ ಅಕ್ಲೆನನೇ ಆಚರ್ನೆಲೆಗ್, ಸುಕದುಕ್ಕೊಲೆಗ್ ಬೊಟ್ಟುದು ನಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಡೋಲು ಸೊರೊನು ಕೇನ್‌ದ್ ಮಲ್ಲಾಯಿನ ನಮ ನಮ್ಮ ಊರುಲೆಡ್ ಉಚ್ಚಯೊಲೆಡ್ ಸಂಬುರ್ಮೊ ತೋಜಾಯೆರೆ, ಸಾವುದಿಲ್ಲಡ್ ದುಕ್ಕೊದ ಸುದ್ದಿ ಪನೆರೆ, ದೈವ ಕೋಲದವುಲುಲಾ ಬೊಟ್ಟಾಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ. ಅಕ್ಲೆನ ಕಲಾವಂತಿಕೆನ್ ನಮ್ಮ ಆಚರ್ನೆಲೆಡ್ ಗಲಸೊನ್ಯ.

ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನ ತಾಳೊ, ಲಯೊಲು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅತ್ತ್‌ಡಲಾ ಸಂದರ್ಪುಗು ತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಉಲಯಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅಲ್ಮೊಗನ್ ಉಂಡು ಮಲ್ಪುಂಡ್. ಈ ತಾಳೊಗು 'ಟಕ್ಕು' ಪನ್ಪೆರ್. ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕೊ ಕಡ್ಡಾಯಿ (ಡೋಲು) ಬೊಟ್ಟುನೆಟ್ ಕೆಲವು ಟಕ್ಕುಲು (ತಾಳ) ಉಲ್ಲ. ಒವು ಸಂದರ್ಪುಗ್ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೊಡಾ ಅಯ್ಕ್ ತಕ್ಕಂತಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಟಕ್ಕುಲು. ಕಡ್ಡಾಯಿದ ಸುರೂತ ಪೆಟ್ಟ್‌ನ್ 'ಸುರೂತ ಟಕ್ಕು' ಪನ್ಪೆರ್. 'ನಲಿಕೆ ಟಕ್ಕು', 'ಕಂಬಳದ ಟಕ್ಕು', 'ದರುಶನದ ಟಕ್ಕು', 'ಸಾವುದ ಟಕ್ಕು', 'ಪೊಣ್ಣು ಜಾಪಿಡುನ ಕಟ್ಟ್' ಇಂಚ ಕೆಲವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಟಕ್ಕುಲು ಉಲ್ಲ. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂದರ್ಪುಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಟಕ್ಕುಲು.. ಡೋಲುದ ಚರ್ಮೊನು ಒಂತೆ ಸಡಿಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಹಾಕ್ಂಡ ಅವು ಬುಲ್ತಿಲೆಕೊ ಕೇನುಂಡುಗೆ. ಪರಿಸರೊಗು ಸೂತಕೊದ ಬಾಮ ಕಬೆರುಂಡು. ಸಾವುದ ಟಕ್ಕ್ ಕೇನ್ನಗ ಮನಸ್ ನರಕ್ಂಡ ಅವ್ವೇ ನಲಿಕೆದ ಟಕ್ಕ್‌ಗ್ ಮೆಯಿ ಮರ್ಲ್. ಇಂಚ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನೆಟ್ ದೂರೊ ಮುಟ್ಟಲಾ ಉಚ್ಚಯೊ, ಕೋಲೊದ ಗೌಜಿ ಎತ್ತುಂಡು. ಸಾವುದ ಇಲ್ಲಡೆ ಪತೊಂದು ಪೋಪಿನ ಡೋಲುಗ್ ಮಯಿಲೆ ಉಂಡು. ಅವೆನ್ ಕೋಲೊ, ಉಚ್ಚಯೊಲೆಗ್ ಕೊನೊಪುಜೆರ್. ಸಾವುದಿಲ್ಲಡ್ ಸುದ್ದ ಕರಿಬೊಕ್ಕ ತಾರಯಿದ ನೀರ್‌ಡ್ ಸೀರ್ತ ತಲ್ತ್‌ದ್ ಡೋಲುನ್ ಸುದ್ದ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಹಿರಿಯಡ್ಕೊದ ಪಡ್ಡಂಬೂಡು ಪನ್ಪಿನ ಜೈನೆರೆ ಪ್ರದೇಶೊಡು 'ಕಂಚಿದ ಕಡ್ಡಾಯಿ' ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ಂಗೆ. ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಕರಾವಳಿಗ್ ದಾಳಿ ಮಲ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡ್ ಮರ್ದ್‌ಗುಂಡು ಮಲ್ಪೆರೆಗ್ಂದ್ ಮುಲ್ತ ಲೋಹದ ಸಾಮಾನ್ಲೆನ್ ದೋಚೊಂದು ಕೊನೊವೊಂದಿತ್ತೆಗೆ. ದಂಡ್ ಹಿರಿಯಡ್ಕೊದಂಚಿ ಬನ್ನಗ ಕಂಚಿದ ಡೋಲುನ್ಲ ಕೊನೊಪೆರ್ಂದ್ ಪೋಡಿದ್ ಡೋಲುನು ಕೊನೊದು ಬೂಡುದ ಗುವೆಲ್ಗ್ ಪಾಡ್ದೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬಾಯಿಗ್ ಬೈದಿನ ಕತೆ. ಆನಿ ಆ ಕಡ್ಡಾಯಿನ್ ಕಳೆವೊಂದಿನ ಬೊಕ್ಕ ಪಿರ ತಿಕ್ಕಂದಿನ ದುಕ್ಕೊ ಸಮುದಾಯೊಗು ಇನಿಕ್ಲಾ ಉಂಡು.

ಬೇನೆ, ಬೇಸರ್, ಕೊಸಿ, ಸಂಬುರ್ಮೊ, ಮೋಕೆದಂಚಿನ ಬಾಮೊಲೆಗ್ ಈ ಡೋಲುಡ್ ಸೊರ ಪುಟ್ಟುದ್ಂಡ್. ಬೊಟ್ಟುನಾಯನ ಉಡಲ್ದ ದುನಿಪುಗ್ ತಕ್ಕ ಡೋಲು ದುನಿತುದುಪ್ಪು. ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನವು ಮನಸ್‌ದ ಎತೆಕತೆಲೆರ್ದ್ ಬುಡುಗಡೆ ಪಡಯೊನುನ ಸಾದಿಲಾ ಅಂದ್. ಬೊಟ್ಟುನ ಸೊರೊಕುಲೆಡ್ ಕೊಸಿ, ಬೇಜಾರ್ಲೆದ ನಿನ್ನಿ ಕೇನುಂಡು. ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂದರ್ಪುಡು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮುನೆಡ್ ಬೊಟ್ಟೊಂದು ಬೊಟ್ಟೊಂದು ಅಯ್ಕೊಂಜಿ ತಾಳ, ಲಯೊ ಸೇರ್ದುಪ್ಪು. ತಾಳೊಗ್ ತಕ್ಕ ಅಜ್ಜ ಪಾಡ್ದ್ ನಲ್ಪುನ ಅಬ್ಬೆಸೊಲಾ ಆದುಪ್ಪು. ಒಟ್ಟಾರೆ

ಪನ್ಪಿನಾಂಡ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನಾಯನ ಮನಸ್ದ ಬಾಮೊನು ಪಿದಯಿ ಪಾಡುನ ಮಾಧ್ಯಮೊಲಾ ಅಂದ್. ಇಂಚ ಸುಕ ದುಕ್ಕೊಲೆದ ಬಾಮೊಲೆನ್ ದುನಿಪುಡ್ ಗುರ್ತೊ ಮಲ್ತೊಂದು ಡೋಲುದ ಸ್ವೊರೊಟು ಪತ್ತ್‌ದೀಪುನ ಚಾತುರ್ಪು ಸಮುದಾಯೊದ ನೆತ್ತೆರ್ದೇ ಪರತೊಂದುಪ್ಪು. ಇಂಚಿನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜನಪದ ವಾದನೊನು ಒಡಿಪುಡ್ ವಿಟ್ಲಪಿಂಡಿಡ್ (ಮೊಸರು ಕುಡಿಕೆ) ಬೊಟ್ಟುನವು ಈ ವಾದನೊದ ಎಚ್ಚಿಗಾರ್ಕೆನ್ ತೋಜಾವುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್ದ ನಾಗಾರಾಧನೆದ ಮೂಲೊರೂಪ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತೊಂದಿನ ಕಾಡ್ಯನಾಟೊದ ನಾಲ್ ದಿನೊತ ಆಚರ್ನೆಡ್ಲ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುದ್ ಪದೊ ಪನ್ಪಿನ ವಿಧಿ ಉಂಡು.

ಡೋಲು ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪುನವು ಬಾರಿ ನಾಜೂಕುದ ಬೇಲೆ. ಸರಿಯಾಯ್ನ ಉದ್ದ ಅಗೆಲೊದ ಮರನ್ ಅಜಪೊಡು. ಪೊನ್ನೆದ ಮರ ಎಡ್ಡೆಗೆ. ಅಪ್ರೊಪೊಡು ಪೆಲ, ಪೆಜತ ಮರೊಟ್ಲಾ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆಂಡ ಈ ಮರೊಕುಲು ಒಂತೆ ದುನ್ನ ಜಾಸ್ತಿ. ಅಜತ್ತಿನ ಮರೊನು ಡೋಲುಗ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತೇ ಆಲ್ತೊಡು ತುಂಡು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಐತ ಉಲಯಿದ ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ದೆಪ್ಪೊಡು. ಉಂದು ಬಾರೀ ಜಾಗ್‌ರ್ತೆದ ಬೇಲೆ. ಒಂಚೂರು ಅದ ತತ್ತ್‌ಂಡ ಇಡೀ ತುಂಡೇ ಹಾಳಾಪುಂಡು. ಇಂದೆಕ್ ಡೋಲುದ 'ಕರ' ಪನ್ಪೆರ್. ಕರ ತಯಾರಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಿತ್ತ್ ಚರ್ಮೊ ಮುಚ್ಚುನ ಬೇಲೆ. ಚರ್ಮ ಮುಚ್ಚುನ ಬಾಗೊಗು 'ಮುಚ್ಚಿಗೆ' ಪನ್ಪೆರ್.

ಡೋಲುದ 'ಮುಚ್ಚಿಗೆ' ಮಲ್ಪುನಕುಲುಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಕೈ ಕುಲ್ದಿನಕುಲಾವೊಡು. ಚರ್ಮೊ ಅದ ಮಲ್ಪುನಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಕೈಚಾತುರ್ಪುದ ಬೇಲೆ. ಡೋಲುದ ದತ್ತ ಮೆಯಿನ್ ಕೈಟ್ ಬೊಟ್ಟುವೆರ್. ಅಡೆ ಪೆತ್ತೊದ ಚರ್ಮ ಪಾಡುವೆರ್. ಬಲೊತ ಮೆಯ್ಯ್ ಕೋಲುಡು ಬೊಟ್ಟುವೆರ್. ಅಡೆ ಎರ್ಮೆದ ಕಂಜಿ ಅತ್ತಾಂಡ ಎರುತ ಚರ್ಮೊ ಪಾಡುವೆರ್. ಇತ್ತೆ ಚರ್ಮೊ ತಿಕ್ಕುನ ಒಂತೆ ಬಂಜ ಆಯಿನೆಟ್ ಏಡ್‌ದ ಚರ್ಮೊನ್ಲಾ ಮುಚ್ಚುವೆರ್ಗೆ. ಡೋಲುದ ರಡ್ಡ್ ಮೆಯಿಟ್ ರಡ್ಡ್ ನಮುನೆದ ಸವುದೊ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಕೊರಗೆರ್ ಡೋಲುದೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೊರಲ್‌ನ್ಲಾ ಉರ್ಪುವೆರ್. ಕಾಡ ಬೆದ್ರ್‌ದ ಪೊರ್ಲುದ ಉರಲ್ ನಾಡ್ ಪತ್ತಿನ ಮುಕ್ಲೆಗ್ ವಾದನೊದ ಕಲೆ ಪುಟ್ಟುದೆರ್ದೇ ಬತ್ತ್‌ದುಪ್ಪು. ಶಾಸ್ತ್ರೊಬದ್ಧವಾಯಿನ ರಾಗೊಲೆನ್ ಅಕ್ಲು ಕಲ್ದಿಜೆರ್ದಲಾ ಡೋಲುದೊಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದುನ ಅಕ್ಲೆನನೇ ರಾಗೊಡು ಕೆಬಿ ಸಂಪಾಪುಲೆಕ್ಕ ಪುರಲ್ ಉರ್ಪುನೆನ್ ಕೇನುನನೇ ಪೊರ್ಲು. ಕರಾವಳಿದ ಒವ್ವೇ ಉಚ್ಚಯೊ, ಆಚರ್ನೆಲೆಡ್ ಡೋಲು ಬೋಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಜನಪದ ಲೋಕೊಡು ಡೋಲುಗ್ ಪೆರ್ಮೆದ ಸ್ಥಾನ ಉಂಡು. ಈತೇ ಅತ್ತಂದೆ ಮದ್ಮೆ, ಮರಣೊಗ್ ಪೂರ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸಮುದಾಯೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ

ಆಚರ್ನೆಲೆಗ್, ಕೂಡುಕಟ್ಟ್‌ಡ್ಲಾ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್ ನಂಬೊಲಿಗೆಲೆನ್ ಬುಲೆಪಾವೊಂದು ಪ್ರಕೃತಿದ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಈ ಡೋಲು ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಒಂಜಿ ಉದಾರ್ಮೆ ಉಂಡು. ತನ್ಕುಲೆ ಮೂಲೊ ನಿಲೆಯಾಯಿನಂಚಿನ ಪಚ್ಚೆ ಕಾಡ್‌ನ್ ಮೋಕೆ ಮಲ್ಪುನ ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯೊ ಕಾಡ್ದ ರಚ್ಚನೆಗಾದ್ಲ ಡೋಲುನ್ ಗಲಸೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ.

ದುಂಬು ಕಾಡ್ ಒರಿಪುನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾದ್ ಕಾಡ್‌ಗ್ 'ಕೊಡಿ ಕಟ್ಪುನ' ಒಂಜಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಲ್ಲ ಬೂಮಿದ ಯಜಮಾನೆರ್ಲ ಅಕ್ಲೆ ಸ್ವಾಧೀನೊಡುಪ್ಪುನ ಕಾಡ್‌ದ ಉಲಯಿ ಬೇತೆ ಜನ ಪೊಗ್ಗುದ್ ಗೆಲ್ಲ್ ಕಡ್ಪಂದಿಲೆಕ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸುರೂಕು ಬೂಮಿದ ದನಿಕುಲು ದೇವಸ್ತಾನೊಗು ಪೋದು ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಗಂದ ಪುರ್ಸದೊ ಪತೊಂದು ಬರ್ಪೆರ್. ಈ ಪುರ್ಸದೊ ಪಾಡ್ದಿನ ತಾರೆದ ತಿರಿಕ್ಲೆನ್ ಪತೊಂದು ಕಾಡ್‌ಗ್ ದತ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಬಲತ ಮೆಯ್ಯ್ಕ ಒಂಜಿ ಸುತ್ತು ಬರ್ಪೆರ್. ಇಂಚ ಸುತ್ತು ಬನ್ನಗ ಎದುರುಡೆ ಡೋಲುದಕ್ಲು ಬೊಟ್ಟೊಂದು ಪೋವೊಡು. ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಗಂಧ ಪಾಡ್ದಿನ ತಿರಿನ್ ಸುತ್ತ ಒಂಜೊಂಜೇ ಮರೊಕು ಕಟ್ಟೊಂದು ಬರ್ಪೆರ್. ಇಂಚ ದೇವೆರೆ ಪುರ್ಸದ ಪಾಡ್ದಿನ ತಿರಿನ್ ಕಟ್ಪುನನೇ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಪುನಿ. ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿನ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಜನ ಪೊಗ್ಗಯೆರ್. ಈ ನಂಬೊಲಿಗೆ ಬೊಕ್ಕ ಪೋಡಿಗೆ ಕಾಡ್‌ನ್ ಒರಿಪಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ ಸಾದಾರ್ನ 80 ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟೊಲಾ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟ್‌ನಗ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೆರೆ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆ ಪ್ರಾಯೊಡು 'ಕೂರೊಟ್ಟು'ದ ಇಲ್ಲದಾರ್ ಅರೆನ್ ಕಾರ್‌ಡ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋದು ಆರೆನ ಪಾಡಿಗ್ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ.

"ಪತ್ತು ಮಂದಿ ಕೂಡ್ದ್ ತೊಪ್ಪು ಕಡ್ಪುನು, ತೊಪ್ಪುಕಡ್ತಿ ಕಾನದ ಸುತ್ತ ಕೊರಗೆರ್ನ ಡೋಲು ಪಾಡುನ ಕ್ರಮ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ಕಾಡ್‌ದ ಉಲಾಯಿ ಗಡಿ ಕಟ್ಪುದು ಕಡ್ಡಾಯಿ ಬೊಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ವಾ ನರಮಾನಿಲಾ ಆ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೊಗ್ಗರೆ ಪೋಡ್ಯೊಂದಿತ್ತೆರ್–"

(ಸಂದರ್ಶನ: ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಎಸ್.ಎ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ)

ಒಂಜಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಧಿಯಾದ್ ನಂಬೊಲಿಗೆದ ಮುಕಾಂತ್ರೊ ಕಾಡ್‌ನ್ ಒರಿಪಾವುನ ಈ ಉಪಾಯೊನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿ 'ಸರ್ ಥೋಮಸ್ ಮುನ್ರೊ' ತೂದ್ ಮೆಚ್ಚಿನುಡಿ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್ಗೆ.

ಈತ್ ಪೆರ್ಮೆದ ಡೋಲು ಕಲೆನ್ ಕರಗತ ಮಲ್ತೊಂದಿನ ಡೋಲು ಕಲಾವಿದೆರ್ ಮಾತ್ರ ಬಡಪತ್ತ್‌ದ ಬದ್ಕ್ ತೂವೊಡಾಯಿನವು ದುರದೃಷ್ಟ.

ಇತ್ತೆ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೆರೆ ಇಡೆ ತಿಕ್ಕಂದಿ ನಿಲೆಟ್ ಈ ಸಮುದಾಯೊದ ಪೊಸ ಜವನೆರ್ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೆರೆ ಕಲ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಪಿರ ಜಾರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಬಂಜಿದ

ಗುಜಾರ್ಮೆರ್ಗ್ ಪೊಸ ಸಾದಿ ನಾಡೊಂದು ಪೋಪಿನ ತುರ್ತೊಡು ಡೋಲು ಬರಿಕ್ ಒಂದುದ್‌ಂಡ್. ನಂಬೊಲಿಗೆಲು ಈ ಕಲೆನ್ ಬೇತೆ ಸಮುದಾಯೊದ ಜವನ್ಯೆರೆ ಕೈಕ್ ಎತ್ತಾಯೆರೆ ಬುಡ್ತಿಜಿ. ಶಿಷ್ಟ ವಾದನೊಲೆಗ್ ಪಾಯ ಪಾಡ್ದಿನ ಒಂಜಿ ಮೂಲೊದ ಕಲೆ ಮದೆಕ್ ಸಂದುನ ಸಾದಿಡುಂಡು.

ಈ ಪೆರ್ಮೆದ ಕಲೆನ್ ಸಮಾಜೊಡು ಒರಿಪಾದ್ ಬುಲೆಪಾವುನ ಸಂಕಲ್ಪೊಡು ಜಿಲ್ಲೆದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೊರಗ ಸಂಘಟನೆಲು ಉಂದೆನ್ ವೇದಿಕೆದ ಮಿತ್ತ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆಯಾದ್ ಒರಿಪೆರೆ ಪೊನೆಯೊಂದುಲ್ಲೆರ್. 3–10–2015ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿ ಲೇಸ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದಿತ್ತಿನ ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ ಮೆರೆನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ಬೇತೆ ಸಂಘಟನೆಲೆದ ಸೇರಿಗೆಡ್ 'ತುಳು ಭವನೊ'ದ ಚಾವಡಿಡ್ 'ಡೋಲು ವಾದ್ಯ ಪರಪು: ಪೊಲಬು' ಪನ್ಪಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊ ನಡತ್‌ಂಡ್. 2015ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಕುಡ್ಲಡ್ ನಡತಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಕೊರಗರ ಕಲಾ ಮೇಳ ಬೊಕ್ಕ ಯುವಜನ ಉತ್ಸವಡ್ಲಾ ಡೋಲು ತಂಡೊಲೆನ ಪ್ರದರ್ಶನ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಳ್ವಾಸ್ 'ನುಡಿಸಿರಿ'ಡ್ ಪ್ರತೀ ವರ್ಸೊ ಡೋಲುವಾದನೊಗು ಅವಕಾಶ ಉಂಡು. ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆಡ್, ಕೃಷಿ ಮೇಳೊಡು, ಸಮ್ಮೇಳನೊಡು, ಮೆರವಣಿಗೆಲೆಡ್ ಡೋಲುನ್ ತೂಪರಿಕೆದ ಕಲೆಯಾದ್ ಬೊಟ್ಟುವೆರ್. 2019ಡ್ ವಿಶ್ವ ಮಟ್ಟೊದ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರೆ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕೊರಗೆರ್ನ ಡೋಲು ತಂಡೊ ಮುಂಬಯಿ, ಡಿಲ್ಲಿದಂಚಿನ ಊರುಲೆಗ್ ಪೋತುಂಡು. ನಿಟ್ಟೂರುಡ್ ನಡತಿನ ಗಿರಿಜನೋತ್ಸವಡ್ ಡೋಲು ಪಾಲ್ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್.

2019ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಡೋಲು ಕಲೆಕ್ ಒಂಜಿ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಜಾಗೆ ಕೊರ್ಪಿನಂಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಒಡಿಪುಡ್ ಆತ್‌ಂಡ್. ಒಡಿಪುದ 'ಪ್ರಾಚೀ ಫೌಂಡೇಷನ್' ಬೊಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆದ 'ಸಮಗ್ರ ಗಿರಿಜನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ'ದ ಸಾಕಾರೊಡು ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕುದ ಮಾಳ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ದ 'ಮಣ್ಣಪಾಪು'ದಿಲ್ಲಡ್ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಸಂಗೀತಗಾರೆರಾಯಿನ ಪ್ರವೀಣ್ ಡಿ. ರಾವ್ ಮೆರೆನ ಮುತಾಲ್ಕೆಡ್ 'ತಳತಾಳ' ಪನ್ಪಿನ ಕಜ್ಜಕೊಟ್ಯ ನಡತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಈ ಕಜ್ಜಕೊಟ್ಯಡ್ ಡೋಲುವಾದನೊಗ್ ಕಾಲಮಿತಿತ ಕಟ್ಟೊ ಪಾಡುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಂಡ್. ಮಿತ್ತ ಮಂಟಮೆಲೆಡ್ ನಡಪುನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆಗ್ ಕೊರ್ನ ಸಮಯೊದ ಉಲಯಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಬೊಕ್ಕ ಪರ್ದೆಸೊಡ್ಲಾ ತೂಪರಿಕೆಗ್ ಒಗ್ಗುಲೆಕ್ಕ ಪಾಯ ಪಾಡ್ದಿತ್ತೆರ್. ಈ ಶಿಬಿರೊಡು ಕುಂದಾಪುರ, ಕುಂಭಾಸಿ, ಬಾರ್ಕೂರು ಬೊಕ್ಕ ವಂಡಾರುದಂಚಿನ ಊರುಲೆರ್ದ್ ಸುಮಾರ್ ಪದಿನ್ಯೆನ್ ಜನ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್.

ಡೋಲು ಕೇನುನಕ್ಲೆಗ್ ಮನರಂಜನೆ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಲಯೊನು ಬುಡ್ದು ಪೊಸ ಪೊಸ ರೀತಿಡ್ ಬೊಟ್ಟುನ ಪ್ರಯತ್ನೊಲಾ ಆವೊಂದುಂಡು.

ಡೋಲು (ಕಡ್ಡಾಯಿ) ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯೊದ 'ಅಸ್ಮಿತೆ' ಪಂಡ್ದ್ ಪನೊಲಿ. ಐತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಒಡೆತನೊ ಅಕ್ಲೆನನೇ.

ಡೋಲು (ಕಡ್ಡಾಯಿ)

ಕರಾವಳಿದ ಜಾನಪದೊ ಲೋಕೊದ ಪುರಪು ಮಲ್ಪುನ ಡೋಲುದ ಪೊಲಬುನ್ ಇಡೀ ದೇಸೊಗೇ ತೋಜಾದ್ ಕೊರಿನಾರ್ ಗುರುವಜ್ಜೆರ್. ಆರ್ ಬಂಜಿದ ಗುಜಾರ್ಮೆಗಾದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬೇಲೆ ಬೆಂದೆರ್ಡಲಾ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನವು ಅರೆನ ಮೋಕೆದ ಕಾಯಕೊ. ಆರ್ ಬೊಟ್ಟುನ ಡೋಲುಡ್ ನೂದು ವರ್ಸೊದ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಪರಪೋಕು ಉಂಡು. ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ಪಾಠೊ ಉಂಡು.

ನೂದು ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟೊಲಾ ಬಚ್ಚೆಲ್‌ದಾಂತೆ ಡೋಲು ವಾದನೊ ನಡಪಾಯಿನ ಗುರುವಜ್ಜಗ್ ಈ ವಿದ್ಯೆ ಒಂಜಿ ಶಿಸ್ತ್‌ಡೇ ಮೆಯಿಗೂಡ್ದುಂಡುಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಡೇ ಆರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಕೊರಲ್ ಉರ್ಪೆರೆ, ಡೋಲು, ಕರಂಡೆ ಬೊಟ್ಟೆರೆ ಕಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಬೊಟ್ಟುನಗ ಒಂಜಿ ಚೂರು ತತ್ತ್‌ಂಡ ಡೋಲುದ ಕೋಲುಡೇ ಕೈತ ಗಂಟ್‌ಗ್ ಹಾಕ್‌ದ್ ಬಿರೆಲ್ ಬಾತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಪೆಟ್ಟ್ ಕಾಯ್ನಗ ಕೋಪೊಡು ಕಯ್ಬಿತ್ತಿನ ಕೋಲುನು ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಕಯ್ತಲ್ದ ಕಾಡ್ದುಲಯಿ ಬಲ್ತೆರ್ಡ ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲ್ ಪೊಗ್ಗುನಿ ಬಡವಾನಗನೇ. ಇಂಚ ಎಲ್ಲಿಡೇ ಪೆಟ್ಟ್ ತಿಂದ್ ಕಲ್ತಿನ ವಿದ್ಯೆನ್ ಆರ್ ಪದ್ರಾಡ್ ವರ್ಸೊಡ್ದ್ ನೂದು ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟಲಾ ದುಂಬತೊರ್ಂದು ಆರೆನ ಉಲಯಿದ ಕಲಾವಿದನ್ ಬೆನ್ಪಾದೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಾಯಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿಪಾದೆರ್.

ಕೋಲ್ಯಾರ್ ಮಂಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ ಗ್ರಾಮೊಗೊಂಜಿ ಡೋಲು ಬೋಡುಂದ್ ಪೊನ್ನೆದ ಒಂಜಿ ಮರೊಟು ರಡ್ಡ್ ಡೋಲು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ದಿತೆರ್‌ಗೆ. ಆನಿದ ದಿನೊಟು ಬೊಮ್ಮರೊಟ್ಟುದ ಡೋಲುದಾತ್ ಮಲ್ಲ ಡೋಲು ವಾ ಒಂಜಿ ಗ್ರಾಮೊಡುಲಾ ಇತ್ತಿಜಿ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಪಗ ಗುರುವೆ ಪದ್ನಾಲ್ ವರ್ಸೊದ ಹುಡುಗೆ. ಡೋಲು ಆನನ ತಿಗಲೆ ಮುಟ್ಟ ಬರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಆತ್ ಮಲ್ಲ ದುನ್ನೊದ ಡೋಲುನ್ ಪುಗೆಲ್ಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ರಾತ್ರೆ ಪುಲ್ಯ ಮುಟ್ಟೊಲಾ ಬೊಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆಗೆ. ಅಯ್ಟ್ ಒಂಜಿ ಡೋಲು ಬೇತೆಕ್ಲೆನ ಕೈ ಸೇರಿನವು ಆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಬೇಜಾರ್ ಕೊರ್ತಿನ ಇಸಯೊ. ಕಟಪಾಡಿದ ಒಂಜಿ ತಂಡೊದಕುಲು ಅಕ್ಲೆ ಡೋಲುನ್ ಲಾರಿಡ್ ಪಾಡೊಂದು ಗಟ್ಟೊಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಪಿರ ಬನ್ನಗ ಗಟ್ಟೊದ ಸಾದಿಡ್ ಡೋಲು ಹಾಳಾಪುಂಡು. ಅಕ್ಲು ಮೆರೆನ ರಡ್ಡ್ ಡೋಲುಲೆಡ್ ಒಂಜೆನ್

ಕೇನುವೆರ್. ಮೆರೆಗ್ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಮನಸಿಜ್ಜಿಡಲಾ ರಂದ್‌ದ್ ಕಾಸ್ ಕೊರ್ದು ದೆತೊನುವೆರ್. ಆ ಡೋಲುನ್ ಕಳೆಯೊಂದಿನ ಬೇಜಾರ್ ಗುರುವೆರೆಗ್ ಏಪೊಗ್ಲ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನ ಚಾತುರ್ಪು ಗುರುವಜ್ಜೆರೆಗ್ ನೆತ್ತೆರ್ಡೇ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಆರ್ ಬೊಟ್ಟುನ ಡೋಲುದ ಸೊರ ಕೇನಿನಕುಲು ಉಂದು ಗುರುವನನೇ .ಡೋಲು ಪಂಡ್ದ್ ಗುರ್ತ ಪತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಆತ್ ಜೋರುದ ಸವುದ ಲಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಊರುದಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್. ಡೋಲುಗ್ ಚರ್ಮ ಬಿಗಿಪುನ ಅದೊ ಆರೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ತೆರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ನೂದು ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟೊಲಾ ಬೊಟ್ಟುನ ಉಲ್ಲಾಸ್ ಕಮ್ಮಿಯಾತಿಜಿ. ಒರ ಡೋಲುನ್ ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್ಡ ಯಾವು. ಬೊಟ್ಟುನ ಉಮೇದ್, ತಾಕತ್ ಉರ್ಕರ್ದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಜಾತ್ರೆ ಆವಡ್, ಕೋಲ ಆವಡ್, ಕಂಬುಲ, ಮದ್ಮೆ, ಸಾವು ಓಲು ಪೋಂಡಲ ಗುರುವೆರೆ ಡೋಲು ರೈಸುಂಡು. ಊರುಡು ಜಾತ್ರೆ, ಕೋಲೊಲೆಗ್ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೆರೆ ಆರೇ ಬೋಡು. ಕೊಡಮಂದಾಯ ಬ್ರಹ್ಮ ಬೈದರ್ಕಳ ಗರೊಡಿದ ಕೋಲ, ಕಂಬುಲ, ಮಾರಿ ಪೂಜೆ, ಬೊಬ್ಬರ್ಯ ಕೋಲ, ನೀಚ ದೈವೊದ ಕೋಲೊಲೆಡ್ ಡೋಲು ಸೇವೆ ಆವೊಡು. ಈತೇ ಅತ್ತಂದೆ ಮದ್ಮೆ, ಮರಣೊದ ಸಂದರ್ಪುಡ್ಲಾ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಸಮುದಾಯೊದ ಕಜ್ಜೊಲೆಡ್ಲಾ ಆರೆನ ಡೋಲು ಸೇವೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನೆಟ್ ಸಂಪ್ರದಾಯೊಗು ನಿಷ್ಟೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನೆಟ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮುನೆಲುಲ್ಲ. ಸವಾರಿಗ್ ಪೋಪಿನೆಕ್, ನಲ್ಪುನೆಕ್, ಮರಣೊಗು, ಮದಿಮೆಗ್, ಬಲಿ ಪಿದಡ್ನಗ, ಮಾರಿ ಪಿದಡ್ನಗ, ದರ್ಸನೊಗು, ನಲಿಕೆಗ್ ಅವ್ವವ್ವೇ ಲಯೊಟು ಬೊಟ್ಟುವೆರ್. ಈ ಸಂದರ್ಪುಡ್ ಏಪೊಗ್ಲಾ ಸಂಪ್ರದಾಯೊನ್ ಮೀರ್ದ್ ಪೋವಯೆರ್ ಆರ್.

ಬೇತೆ ಊರುಲೆಡ್ ಅಜಲ್ದ ಪುದರ್ಡ್ ಡೋಲುದ ಚಾಕ್ರಿನ್ ಉಂತಾನಗ ಊರುದ ಗಣ್ಯೆರ್ ಮೆರೆಡ...

“ನಿಕ್ಲೆನ ಸಂಗೊದಕುಲು ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಪಂಡೆರ್‌ಂದಾಂಡ ಎಂಕ್ಲೆನ ಒತ್ತಾಯೊಗು ಈ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪುನ ಬೊಡ್ಚಿ. ನಿನ್ನ ಮನಸ್‌ದ ಇಚ್ಚೆ ಪ್ರಕಾರೊ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪುವಂದಾಂಡ ಈ ಮಲ್ಪೊಲಿ” ಪನ್ಪೆರ್ಗೆ. ಅಯ್ಕ್ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್...

“ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೊರ್ಚಿಂದ್ ಅಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್ ಅಂದ್. ಆಂಡ ಎಲ್ಲೆ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಉನೆರೆ ಏರ್ ಕೊರ್ಪೆರ್? ಎಂಕ್ಲೆನ ದಿನ ಪೋಪಿನಿ ಇಂದೆಟ್. ಯಾನ್ ಅಜಲ್ ಮಲ್ಪುನತ್ತ್. ದೇವೆರೆನ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪುನಿ..” ಪಂಡ್ದ್ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನೆನ್ ದುಂಬರ್ತೆರ್.

ಗುರುವಜ್ಜೆರೆನ ಮುಗ್ಧ ಮನಸ್‌ಗ್ ಗ್ರಾಮೊದ ದೈವೊದೇವೆರೆಗ್ ಡೋಲು ಸೇವೆ ಕೊರ್ಪಿನ ಎಂಕ್ಲೆ ಸಮುದಾಯೊದ ಯೇಗಿತೊ ಪನ್ಪಿನ ಬಾಮೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ದೈವೊದ ಚಾಕ್ರಿಗ್ ಒತೊನಿಜಿಡ ತನ್ನ ಸಮುದಾಯೊ ದೈವದೇವೆರೆನ ಕೋಪೊಗು ಬಲಿಯಾಪುಂಡಾ ಪನ್ಪಿನ ಪೋಡಿಗೆಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ತಾನ್ ನಿಲೆ ಊರ್ದಿನ ಊರು ಎನರ್ದ್ ಬಯಕುನ ಸೇವೆನ್ ನಡಪಾದ್ ಕೊರ್ಪುನವು ಎನ್ನ ಜಬದಾರಿ ಪನ್ಪಿನ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಚಾಕಿರಿನ್ ಕೈ ಬುಡ್‌ಂಡ ತಿಕ್ಕುನ ಸಂಭಾವನೆ ಕೈ ತತ್ತ್‌ದ್ ಬಂಜಿದ ಪಡಿನ್ ಕಳೆಯೊನುನ ಪೋಡಿಗೆಲಾ ಆಂಡ್.. ಡೋಲುವಾದನೊಗ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ವೇದಿಕೆಲೆನ್, ಅವಕಾಸೊಲೆನ್ ಪಡೆಯೊನೊಲಿ ಪನ್ಪಿನ ಗೇನ ಆರೆಗಿತ್ತಿಜಿ. ಸಮುದಾಯ ದೈವದೇವೊಲ್ಯೊಡು ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನೆನ್ ಉಂತಾಂಡ ಈ ಅಪೂರ್ವ ಕಲಾವಂತಿಕೆದ ಪರಂಪರೆ ಮದೆಕ್ ಬೂರುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಎಕ್ಕಂದೆಲ್‌ಲಾ ಆರೆಗಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈತೇ ಅತ್ತ್. ತಾನ್ ನಿಲೆ ಉಂತಿನ ಊರುಡು ಮಾತೆರೆ ಮೋಕೆ ಇಸ್ವಾಸೊನು ದೀವೊಂದು ಬದುಕೊಡು. ತನ್ನ ಬರ್ಪಿ ಸಂತೇಸಿಗ್‌ಲಾ ಈ ಊರುದ ಸಮ್ಮಂದೊನು ಒರಿತೊಂದು ಅಕ್ಲೆನ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರೀತಿದ ಭದ್ರತೆನ್ ದೀವೊನೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಬಾಮೊಡು ಡೋಲು ಚಾಕ್ರಿನ್ ದುಂಬರ್ಸಿಯೆರ್. ಈ ವಿಷಯೊಡು ಊರುದ ಜನಕ್ಲೆನ ಬೆರಿಸಾಯ ತಿಕ್ಕುಂಡುನ್ಪಿ ಇಸ್ವಾಸೊಲಾ ಇತ್ತಿನೆಟ್ ಆರೆನ ತಂಡೊ ಏಪೊಲದಲೆಕ್ಕೊನೇ ಡೋಲು ಸೇವೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಬೊಮ್ಮರೊಟ್ಟು ಗ್ರಾಮೊಡು ದೈವಸ್ಥಾನೊಲು ದೇವಲ್ಯೊಲು ಜಿಂಜ. ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಆಲಡೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಹತೋಭಾರ ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರ ದೇವಸ್ಥಾನಲ ಬೊಮ್ಮರೊಟ್ಟು ಗ್ರಾಮೊಡೇ ಉಪ್ಪುನಿ. ಈ ಗ್ರಾಮೊದ ಪ್ರತಿ ಒಂಜಿ ದೈವ ದೇವಸ್ತಾನೊಲೆದ ಕೋಲ, ಉಚ್ಚಯೊಲೆಗ್ ಡೋಲು ಸೇವೆ ಬೋಡೇ. ಅವೆನ್ ಮಾತ ನಡಪಾದ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನಿ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಆರೆನ ಗುಂಪುದಕ್ಲು.

ಗುರುವಜ್ಜೆರೆನ ಡೋಲು ಚಾಕ್ರಿ

- ಮಹತೋಭಾರ ವೀರಭದ್ರ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಬೊಮ್ಮರಬೆಟ್ಟು ಹಿರಿಯಡ್ಕ
- ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಗದ್ದುಗೆ ಬೊಮ್ಮರೊಟ್ಟು
- ಬೊಮ್ಮರೊಟ್ಟು ಬಸ್ತಿ, ಮೂಲ ವರ್ತೆ ಕಲ್ಕುಡ ದೈವಸ್ಥಾನ
- ಐಂದಾಲ ಪಟ್ಟ, ಬೊಮ್ಮರಬೆಟ್ಟು ಕೊಡಮಂತಾಯ, ಬ್ರಹ್ಮ ಬೈದರ್ಕಳ ಗರಡಿ, ಅಂಜಾರು
- ಬೊಮ್ಮರಬೆಟ್ಟು ಗ್ರಾಮೊಡು ನಡಪುನ 6 ಮಾರಿಗ್

- ಬೊಮ್ಮರಬೆಟ್ಟು ದೊಡ್ಡಮನೆ ಕಂಬುಲ
- ಕಡಂಜಾರು ಬ್ರಹ್ಮ ಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ
- ಬೊಮ್ಮರಬೆಟ್ಟು ಗ್ರಾಮೊದ 5 ಬೊಬ್ಬರ್ಯ ದೈವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್.
- ಬೊಮ್ಮರೊಟ್ಟು, ಕಡಂಜಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೆಲತ್ತೂರು ಗ್ರಾಮೊಲೆಡ್ಲ ಆರೆಗ್ ಡೋಲುದ ಚಾಕ್ರಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಆತೇ ಅತ್ತಂದೆ ಮುಟ್ಟೊದ ಬೇತೆ ಗ್ರಾಮೊಲೆಡ್ ಆ ಊರುದ ಕೊರಗೆರ್ ಚಾಕ್ರಿಗ್ ತಿಕ್ಕಂದಿನ ಪೊರ್ತುಗ್ಲಾ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ ಪೋದು ಡೋಲು ಸೇವೆ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

- ಬೊಮ್ಮರೊಟ್ಟು ಗ್ರಾಮೊ ಬೊಕ್ಕ ಮಾನ್ಯೆ ಗ್ರಾಮೊದ ನೇಮೋತ್ಸವೊಡು
- ಕುದಿ ಗ್ರಾಮ ಬೊಕ್ಕ ನೀರೆ ಗ್ರಾಮೊಡುಲ 'ಕೋಲಬಲಿ' ಬೊಕ್ಕ ಸಾವುಗ್ ಮೇರ್ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೆರೆ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್.
- ಒವ್ವೇ ಊರುಡ್ ಒವ್ವೇ ಕಜ್ಜೊಲೆಗ್ ಡೋಲುದ ಸಮಸ್ಯೆ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಲೆತ್ತೆರ್ಡ ಬೊಮ್ಮರಬೆಟ್ಟುರ್ದ್ ಉಡುಪಿ, ಕಟಪಾಡಿ, ಕಾಪು, ಹೆಬ್ರಿ, ಪೇತ್ರಿ, ಉಪ್ಪೂರು ಮುಟೊಲಾ ಪೋದು ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್.
- ಒಡಿಪುದ ಕಟಪಾಡಿ ಬೂಡುದ ಕಂಬುಲ ಬೊಕ್ಕ ಕಾಪು ಮಾರಿ ಪೂಜೆಗ್ಲ ತಂಡ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.
- ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯೊದ ಮದ್ಮೆದ ಗೌಜಿಡ್ ಬೊಕ್ಕ ದೈವೊದ ತಂಬಿಲೊಗು ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್.
- ಒಡಿಪುದ ಪುರಭವನೊಡು ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಗುರುಕುಲಾಯ್ನಿಂಚಿತ್ತಿನ ಸಂಜೀವ ಸುವರ್ಣೆರೆಗ್ ಮಲ್ತಿನ ಸಮ್ಮಾನೊದ ಕೂಟೊನು ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುದ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತಿತ್ತೆರ್. ಅವು ಆರೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಉಮೇದ್ ಕೊರ್ನಂಚಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊ. ಆನಿ ಸಂಜೀವ ಸುವರ್ಣೆರ್ನ ಕೈಟ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ದೆತೊನಿನ ಗುರುವೆರ್ ಮತ್ತರ್ಮೆದ ಮಿತ್ತ್ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟಿನ ಹುರ್ಪುಡು ಇಂಚಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆಗ್ ಲೆತ್ತೆರ್‌ಡ ನನಲಾ ಬರುವೆಂದ್ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್ಗೆ.
- 19-6-2019ಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪದ ಪರಿಷತ್‌ದ ಉಡುಪಿ ಘಟಕದ ಉದಿಪನೊದ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಗುರುವ ಕೊರಗ ತಂಡ ಡೋಲು ಪ್ರದರ್ಶನ ಕೊರ್ತುಂಡು.

ಕಣಜಾರು ಗ್ರಾಮೊದ ಕೊರಗೆರ್ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸೊ ಚಾಕ್ರಿಗ್ ಬರಂದಿನೆಕ್ ಅಲ್ತ ಮಾತ ಕಜ್ಜೊಲೆಗ್ಲ ಮೆರೆನೇ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಬಸ್ತಿಡ್ ವರ್ಸೊಗು ಇರ್ವತ್ತೈನೆರ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಪರಕೆದ ಕೋಲೊ ಆಪುಂಡು.

ಆತ್ ಕೋಲೊಗ್ಲ ಡೋಲು ಆವೊಡು. ಕಣಜಾರು ರಥೋತ್ಸವದಾನಿ ಆಜಿ ಮಾಗಣೆ ಒಟ್ಟಾಪುಂಡು. ಸುರೂತ ಮರ್ಯಾದಿ ಬೊಮ್ಮರೊಟ್ಟು ಗ್ರಾಮೊಗು. ವರಸೆರೆ ಪೋನಗ ಡೋಲು ಆವೊಡು. ಹಿರಿಯಡ್ಕ ವೀರಭದ್ರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ರಥೋತ್ಸವಗ್ ಗ್ರಾಮೊ ಸೇರ್ದ್ ಜೇಟಿಗೆ, ಕೊಡೆ ಪತೊಂದು ಮೆರವಣಿಗೆ ಪೋನಗ ಎದುರುಡೆ ಡೋಲು ವಾದನೊಲಾ ಬೋಡು. ಈ ಮಾತ ಸೇವೆಲೆಡ್ ಡೋಲು ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ ಉಲ್ಲೆರೇ.

ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನವು ಆರೆನ ಪ್ರೀತಿದ ಕಾಯಕೊಲಾ ಅಂದ್. ಅವೆನ್ ನಿಷ್ಠೆಡ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಬಯ್ದೆರ್. ಬೇತೆ ಗ್ರಾಮೊಡು ಡೋಲುದ ಚಾಕ್ರಿದಕುಲು ತಿಕ್ಕಂದಿನ ಪೊರ್ತುಡು ಆರೇ ಪೋದು ಸೇವೆ ಕೊರ್ದು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚ ಪಿರಯಾನಗ ಆರೆಗ್ ತೀರುಜಿ ಬರ್ಪುಜಿ ಪಂಡಲಾ ಊರುದಕ್ಲು ಕೇನಯೆರ್. ಇಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ್‌ಗೇ ರಿಕ್ಷಾ ಕಂತ್‌ದ್ ಲೆತೊಂಪೋದು ಮಲ್ತಿ ಸೇವೆಗ್ ತಕ್ಕ ಸಂಭಾವನೆ ಕೊರ್ದು ಪಿರ ಇಲ್ಲಡೆಗೇ ಬುಡ್ದು ಪೋವೆರ್. ನೂದು ವರ್ಸೊ ಜಿಂಜಿನ ಗುರುವಜ್ಜೆರೆಗ್ ಉಡುಪಿದ ಎಂಜಿಎಂ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಗರ್ದ್‌ಡ್ ನಡತಿನ ಜನ್ಮ ಶತಮಾನೋತ್ಸವೊಡು ಸಮುದಾಯೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಲಾ ತಂಡೊಲು ಮತ್ತರ್ಮೆಡ್ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುದ್ ತೋಜಾವೆರ್. ಅಯ್ಟ್ ಗುರುವ ಕೊರಗ ತಂಡೊಲಾ ಒಂಜಿ. ಈತೇ ಅತ್ತಂದೆ ಆರೆಗ್ ಸನ್ಮಾನ ಆಯಿನವುಲು ಸೇರ್ದಿನಕುಲು ಮೆರೆನ ಡೋಲುವಾದನೊನು ಕೇನೆರೆ ಬಯಕಿಯೆರ್‌ಡ ಮೇರ್ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುದ್ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಕೊಸಿ ಕೊರುವೆರ್.

ಗ್ರಾಮೊಡು ಮರಣ ಆಂಡ ಅವುಲುಲಾ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೆರೆ ಪೋವೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪ್ರಾಯೊ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಗ್ರಾಮೊಡು ಮರಣೊಗು ಲೆಪ್ಪು ಬನ್ನಗ ಜವನ್ಯೆರ್ ಬೇಲೆಗ್ ಪೋದಿತ್ತ್‌ಂಡಲ ಮೇರ್ ಪೋವಂದೆ ಕುಲ್ಲಯೆರ್. ಅರೆನ ಪುಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡೆದಂಗಡಿದ ಸಂತೋಷ್ ಪನ್ಪಿನಾಯೆ ಕೊಂಡಾಡಿದ ಸಾಲೆಡ್ ರಡ್ಡನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಕಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಪಾಠ ಆವೊಂದುಪ್ಪುನಗನೇ ಟೀಚೆರೆಡ ಕೇನ್ದ್ ಆಯನ್ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೆರೆ ಲೆತೊಂದು ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಪುಲ್ಲಿಯರ್ಲು ಮಲ್ಲೆ ಆದ್ ಬೇಲೆಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಪಿರಯೊದಾರಾಂಡಲ ಒರಿಯೆ ಡೋಲು ಪುಗೆಲ್ಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಸಯ್ತಿಬೊಕ್ಕ ಆರೇ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೊಡುಂದ್ ಜೂವೊಡುಪ್ಪುನಗನೇ ಪಂಡ್ದ್ ದೀತಿನಕುಲುಲಾ ಇತ್ತೆರ್. ಬೊಮ್ಮರೊಟ್ಟು ಗ್ರಾಮೊದ 'ಗುಳಿಬೊಟ್ಟು' ಪನ್ಪಿನ ಇಲ್ಲದ ಒಂಜಿ ಅಜ್ಜಿ ಜೂವೊಡುಪ್ಪುನಗನೇ ಆರೆನ ಮರಣೊಗು ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೆರೆ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಆರ್ ತೀರ್ಪೊಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಇಲ್ಲದಕ್ಲು ಮೆರೆನ್ ಲೆತೊಂಪೋದ್ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟಾದ್, ಸುದ್ದ ಕರಿಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡ್ದೆರ್.

ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಡೋಲುನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪುನ ಕಾಯಕೊಡ್ಲ ಬಾರೀ ಬಿರ್ಸೆ. ಡೋಲು ಮುಚ್ಚಿನಗ ಆರೆನ ಬೊಡೆದಿ ತುಕ್ರಿನ್ಲಾ ಸೇರ್ಸಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಡೋಲು ಮುಚ್ಚೆರೆ ಚರ್ಮೊ ಹದ ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆ ಬಾರೀ ಚಾತುರ್ಪುದ ಬೊಕ್ಕ ಬಂಜೊದ. ಒಂಜಿ ಪೆತ್ತೊ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಎರುತ ಚರ್ಮೊನು ನುಂಗಾಯೆರೆ ಸುಮಾರ್ 50 ಗೂಟೊಲೆನ್ ಹಾಕೊಡಾಪುಂಡು. ಗೂಟೊಗ್ ಚರ್ಮೊನು ಬಿಗ್ತ್‌ದ್ ನುಂಗಾವೊಡು. ನುಂಗಿನ ಚರ್ಮೊನು ಗುದ್ದುದು ಹದ ಮಲ್ಪೊಡು. ಚರ್ಮ ಕಾಕಜಿದ ಲೆಕ್ಕ ಆವೊಡು. ತಿರ್ಲ್ ದೆಯ್ದಿನ ಪೊನ್ನೆದ ಮರೊತ ತುಂಡುಗ್ ಈ ಚರ್ಮೊನು ಮುಚ್ಚೊಡು. ಸಪೂರೊಡು ಸೀಲ್ ಮಲ್ದಿನ ಚರ್ಮೊಡು ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಟಂಗೀಸ್‌ಡ್ ಬಿಗ್ಪೊಡು. ದಪ್ಪ ಚರ್ಮೊನು ಎಡೇನ ಉರ್ದುದ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ನಸೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಸವುದ ಎಡ್ಡೆ ಲಕ್ಕುಂಡ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಡೋಲು ಮಲ್ಪೆರೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ ಆದಾಯಗೊಂಜಿ ಸಾದಿ. ಅಂಚಾದ್ ಅವುಲಾ ಆರೆನ ಗೆಯ್ಮೆನೇ. ಆರ್ ಬೊಟ್ಟುನ ಡೋಲುದ ಸವುದ ಕೇನ್‌ದೇ ಆರೆಡ ಡೋಲು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಆರ್ ಸುಮಾರ್ ಐವೊರ್ದು ಎಚ್ಚ ಡೋಲು ಮಲ್ದುವೊಡು ಪನ್ಪೆರ್.

ಡೋಲು ಕಟ್ಟುನ ಕಲೆನ್ ಆರೆನ ಪುಲ್ಲಿಯರ್ಲೆಗ್ಲಾ ಕಲ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಮುಚ್ಚಿಗೆ ಪಾಡುನೆನ್ ಏತೆಟ್ ಉಂತಾವೊಡು. ಏತ್ ಬಿಗ್ಪೊಡು ಇಂಚಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮೊಲೆನ್ ತೆರ್ಪಾದೆರ್. ಆರೆನ ಪುಲ್ಲಿ ಇತ್ತೆನೇ ಸುಮಾರ್ ಆಜಿ ಡೋಲು ಕಟ್ಟ್‌ದೆ ಪಂಡ್ದ್ ಕುಸಿಟ್ ಪಂಡೊನ್ಯೆರ್.

ಸಾವು ಆಯಿನ ಇಲ್ಲಡ್ ಸುದ್ದ ಕರಿಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಾವುದ ಇಲ್ಲದಕ್ಲು ಒಂಜಿ ರೂಪಾಯಿದ ಪಾವೊಲಿನ್ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟಿನಕ್ಲೆ ಕೈಟ್ ಕೊರೊಡು. ಮುಕುಲು ಡೋಲುನ್ ನೆಲಟ್ ಅಡ್ಡ ದೀದ್ ಆ ಪಾವೊಲಿನ್ ಡೋಲುದ ಚರ್ಮೊದ ಮೆಯ್ಟ್ ದೀವೊಡು. ನನೊಂಜಿ ಡೋಲುನ್ ಬೊಟ್ಟುದ್ ಪಾವೊಲಿನ್ ರಾಪಾವೊಡು. ಇಂಚ ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ ಮೂಜೇ ಪೆಟ್ಟ್‌ಡ್ ಪಾವೊಲಿ ರಟ್ಟಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ.

ನೂದು ವರ್ಸೊ ಆಂಡಲ ಆರೆನ ಪುಗೆಲ್ಗ್ ಡೋಲುನು ತುಂಬೊನುನ ತೆರನ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ತಾಂಗೊನೆರ ಸೊಂಟ ಗಟ್ಟಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ದುನ್ನೊದ ಡೋಲುನ್ ಪುಗೆಲ್ಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಬೊಟ್ಟುಂಡಲ ಡೋಲುದ ಸವುದೊ, ಲಯೊಟು ಅದ ತಪ್ಪುಂದ್‌ಗೆ. ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನ ಕಾಯಕೊನು ನಿಷ್ಟೆಡೇ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್ ಮಾತ್ರೆ ಅತ್ತ್, ಅರೆರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕದಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಅವೆನೇ ಕಲ್ಪಾದೆರ್. ಆರೆನ ಪುಲ್ಲಿಯರ್ಲು ಬಂಜಿದ ಪಡಿಕ್ ಬೇತೆ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್‌ಡಲಾ ಇನಿಕ್ಲಾ ದೈವದೇವೆರೆನ ಉಚ್ಚಯೊಗು, ಕೋಲದವುಲು ಡೋಲುದ ಚಾಕಿರಿ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಕೊರಲ್ ವಾದಕೆ

ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ ಕೊರಲ್ ಉರ್ಪುನೆಟ್ಲಾ ಬಿರ್ಸೆರ್ಗೆ. ಜವನಾದಿಗೆಡ್ ಪಕ್ಕಿಲೆನ ಸೊರನ್ ಕೊರಲ್ಡೇ ಲಕ್ಕಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಬಿಮ್ಮೆಗು ಕೊರಲ್ ದೀದ್ ಬಿರೆಲ್‌ನ್ ಒರ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಒರ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಕೊರಲ್ ಉರ್ಪುನಿ ಪಂಡ ಬಾರಿ ಕೊಸಿ. ಪಿರಯಾನಗ ರಟ್ಟೆಲೆಗ್ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನ ತಾಕತ್ ಕುಂದಿಜಿ. ಆಂಡ ಕೂಲಿ ತಾಲ್‌ದ್ ಕೊರಲ್ ಉರ್ಪೆರೆ ಮಾತ್ರ ಬಂಜ ಆಂಡ್.

ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ ಅಕೇರಿ ಮುಟ್ಟೊಲಾ ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ಟಕ್ಕುಲೆನ್ ಬುಡ್ತಿಜೆರ್. ಅವೆನ್ ಸಮುದಾಯೊದ ಜವನೆರ್ ಒರಿಪೊಡುನ್ಪಿನ ಆಸೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆದ ಜವನ್ಯೆರ್ನ ಪೊಸ ನಮೂನೆದ ಬೊಟ್ಟುಲು ಆರೆಗ್ ಅರ್ತ ಆವೊಂದಿತ್ತಿಜಿ. ಆ ಇಸಯೊಡು ಆರ್ ದಾಲ ತೆರಿಯಂದಿನಾರೇ. ಪುಲ್ಲಿಯರ್ಲು ಅಕ್ಲೆಗ್ ಮನಸಾಯಿನ ಲಯೊಟು ಬೊಟ್ಟೊಂದು ಪೋಯೆರ್ಡ ಅವು ಎಂಚ ಬೊಟ್ಟುನಿ? ಅಯ್ತ ಅರ್ತೊ ದಾದಂದ್ ಕೇನೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಅಡೆಮುಟೊದ ಪರಂಪರೆಗ್ ನಿಷ್ಟೆ ಆರ್. ದೇವೆರೆ ಸೇವೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರೆಗ್ ಇತ್ತಿನ ನಂಬೊಲಿಗೆ ನನೊದ ಜನಾಂಗೊಗ್ಲಾ ಒರಿಯೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಅಬುಲೇಸ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇನಿತ ಕಾಲೊಡು ಕುಲಕಸುಬುನ್ ಬುಡ್ದ್ ಜವನ್ಯೆರ್ ಪೊಸ ಬೇಲೆದಂಚಿ ಮಗ್ರ್‌ದ್ ದೈವದೇವಲ್ಯೊಲೆಡ್ ಚಾಕಿರಿದ ಪರಂಪರೆನ್ ದುಂಬೊತ್ತಿಜಿಡ ಹಿರಿಯೆರ್ನ ಡೋಲು ಕಲೆ ಅಲಿಯುಂಡಾ ಪನ್ಪಿ ಎತೆಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಬೇತ ಸಮುದಾಯೊದಕ್ಲೆಗ್ ಡೋಲು ಕಲ್ಪಾವುನ ಮನಸ್ ಅರೆಗ್ ಇತ್ತಿಜಿ. ಡೋಲು ಕಲೆನ್ ಒರಿಪಾವುನ ಬೇತೆ ಸಾದ್ಯತೆಲೆದ ಬಗ್ಗೆ ಆರೆಗ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಊರುಡ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಸಮುದಾಯೊಗು ಒಂಜೊಂಜಿ ಬದ್ಧತೆ ಇತ್ತಿಲೆಕ ಈ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನೆನ್ ತನ್ನ ಸಮುದಾಯೊ ಸಂಬಾಲೊಡಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಜಬದಾರಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾತ್ರ ಆರೆನ ಚಿಂತನೆ.

ಡೋಲುಗ್ ಮುಚ್ಚುನ ಚರ್ಮೊ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ತರೆಯುನಂಚಿನವು. ಮರ್ಯೊಲೊದ ಪಸೆಕ್ ಪೂಂಕೆಲಾ ಬರ್ಪುಂಡ್. ದಿಕ್ಕೆಲ್ದ್ ಎದುರು ಬೆಪ್ಪುಡ್ ದೀಂಡಲ ದಿರಿಕೂಟ ಬರ್ಸೊಗು ಪಸೆ ಪತ್ತುಂಡೇ. ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸೊಗೊರಾಂಡಲ ಚರ್ಮೊ ಪಗಪೊಡು. ಇತ್ತೆ ಚರ್ಮ ತಿಕ್ಕುನ ಬಂಜ ಆತ್‌ಂಡ್. ಪರ ಡೋಲುಗ್ ಚರ್ಮೊ ತಿಕ್ಕಂದಿನ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಸ ಡೋಲು ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾದ್ಯ ದಾಂತಿನ ಎತೆ ಆರೆಗಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಈ ಎತೆಟೇ ಆರ್ ಸಮುದಾಯೊದ ಜವನ್ಯೆರೆಗ್ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನ ಬೊಕ್ಕ ಕಟ್ಟುನ ಕ್ರಮೊಕ್ಲೆನ್ ಕಲ್ಪಾವೊಂದು ಜನಪದೊ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಬೊಕ್ಕ 'ಆದಿಂ' ಕಲೆನ್ ಒರಿಪಾಯೆರೆ ಕಡೆ ಮುಟ್ಟ ಪೊನೆತೆರ್. ಸುಮಾರ್ ಪದ್ನೈನ್ ಕಿಲೊರ್ದು ಎಚ್ಚ ದಿನ್ನೊದ ಡೋಲುನ್ ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ರಡ್ಡ್ ಗಂಟೆ

ಮುಟ್ಟೊಲಾ ಬೊಟ್ಟುನ ತಾಕತ್ತ್‌ದಾರ್ ಆರ್.

ಸಾಧನೆಲು

ಗುರುವ ಕೊರಗ ಮೆರೆನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಸಾಜ ನಡೆಕುಲೇ ಆರೆನ್ ಸಾಧನೆದ ಸಾದಿಡೆ ನಡಪಾವೊಂದು ಪೋತಿನ ಯೋಗಬಾಗ್ಯೊಂದೇ ಪನೊಲಿ. ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪರತ್ತಿರಿಲೆದ ಅಧ್ಯಯನೊಲೆಗ್ ಆರೆರ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಕೊಡುಗೆಲು ಸಂದ್‌ದ್ಂಡ್. ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದೈವಾರಾಧನೆಲು, ಜಾನಪದೊ ಕಲೆಕುಲು ದೇಸೊ ಪರದೇಸೊದ ಅಧ್ಯಯನಕಾರೆರೆಗ್ ಆಸಕ್ತಿದ ಇಸಯೊ ಆದುಂಡು. ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾಡ್ ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರೊದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆರಾದಿತ್ತಿನ ಪ್ರೊ. ಪೀಟರ್ ಜೆ. ಕ್ಲಾಸ್ ಸುಮಾರ್ ಮುಪ್ಪತ್ತೈನ್ ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟ ತುಳುನಾಡ್‌ಡೇ ಇತ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ಜನಪದೊತ ಪರತಿರಿನ್ ಆಳವಾದ್ ಅದ್ಯಯನೊ ಮಲ್ದಿನಾರ್. ಪ್ರೊ. ಹೈಡ್ರನ್ ಬ್ರೂಕ್‌ನರ್, ಡಾ. ಮಾರ್ಥ ಆಸ್ಟಿನ್, ಪ್ರೊ. ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಜನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಕರ್ತ ತೋನ್ಸೆ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ ಮುಕುಲುಲಾ ಮಸ್ತ್ ಅಧ್ಯಯನೊಲೆನ್ ಮಲ್ದಿನಕುಲು. ಹಿರಿಯಡ್ಕೊದ ವೀರಭದ್ರ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ರಥೋತ್ಸವದಾನಿ ಸಿರಿ ದರ್ಸನೊದ ಆವೇಶೊಗು ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯೊದ ಡೋಲುಸೇವೆ ಆವೊಡು. 'ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜಾನಪದ ರಂಗಕಲೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ'ದ ನಿರೆಲ್‌ಡ್ ನಡಪುನ ಸಿರಿ ಅಧ್ಯಯನೊ ಬೊಕ್ಕ ದಾಖಲೀಕರಣ, ಮರು ಅಧ್ಯಯನಗ್ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಒಂಜಿ ಕಲೆಯಾದ್ ಮೆರೆನ ಡೋಲುವಾದನೊದ ಎತ್ತ್ ತಗ್ಗುಲು ಕಲ್ಪುನ ಇಸಯೊ ಆಪುಂಡು. ಇಂಚ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟೊದ ಕಲಾವಿದೆರಾದ್, ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದ್‌ಲಾ ಗುರುತಿಸೊಂದೆರ್.

2007ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಉಡುಪಿದ ಜನಪದ ಸಂಶೋಧಕೆ ಎಸ್.ಎ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯೆರ್ ಕುಡ್ಲದ ಆಕಾಶವಾಣಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಜಿ.ಎಂ. ಶಿರಹಟ್ಟಿಲೆಗ್ ಗುರುವ ಕೊರಗ ಬೊಕ್ಕ ಅಪ್ಪಿ ಕೊರಗೆರೆನ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ರಾಜಧಾನಿ ದಿಲ್ಲಿಡ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬುಡಕಟ್ಟ್ ವಾದ್ಯೊಲೆದ ರೂಪಕವಾದ್ ನಡತಿನ ಪಂತೊಡು ಗುರುವ ಕೊರಗ ತಂಡೊದ ಡೋಲುವಾದನೊದ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಕೆಗ್ ಮೂಜನೇ ಇನಾಮು ಬಯ್ದ್ಂಡ್. ದುಂಬಗ್ ಅವ್ವೇ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಕೆ ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರೂಪಕ ಆದ್ ಬಿತ್ತರ ಆಪುಂಡು.

ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಂಶೋಧನೆ ಬೊಕ್ಕ ದಾಕಲೆ ಮಲ್ಪುನ ಕಜ್ಜೊಡು ಡೋಲುವಾದನೊ ಬೊಕ್ಕ ಕೊರಗ ಬಾಸೆದ ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ

ಬಾಸೆಲೆಡ್ ದಾಕಲೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ದಾಕಲೆಲೆನ ಸಂಗ್ರಹೊ 'ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜಾನಪದೊ ರಂಗಕಲೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ'ಡ್ ಉಂಡು.

ರಾಜ್ಯೊದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದ್, ಬರವುದ ಲೋಕೊಡ್ಲಾ ಮಸ್ತ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂತಿನ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿಲು ಬರೆತಿನ 'ಕೊಟ್ಟ' ಕಾದಂಬರಿಗ್ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಪ್ಪಿ ಕೊರಗೆರೆಡ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ದಿನ ಕೊರಗ ಬಾಸೆದ ಕೆಲವು ನುಡಿಗಟ್ಟ್‌ಲೆನ ಕೊಡುಗೆ ಉಂಡು. ಪ್ರೊ. ಕಮಲಾಕ್ಷೆರ್ ಈ ನುಡಿಗಟ್ಟ್‌ಲೆನ್ ಮುಕ್ಲೆನ ಕೈರ್ದ್ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿಗ್ ಪಗತೊಂದೆರ್. ಇಂಚ ಕೊರಗ ಬಾಸೆ ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡ್ಲಾ ದಾಕಲಾಪುಂಡು. ಉಂದು ತನ್ನ ಬಾಸೆಗ್ ಆರ್ ಕೊರ್ತಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಕೊಡುಗೆಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ಸಾಲೆದ ಬರವು ದಾಂತೆ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆ ಪಾತೆರೆರೆ ತೆರಿಯಂದಿನ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರೆನ ಬಾಯಿಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು ಒಂಜಿ ಪದೊ ಆಂಡಲ ಪಾತೆರೊ ಆದ್ ಬರ್ಪುನ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕುಂಡು. 2017ಡ್ ಜನವರಿ 5–8 ತಾರೀಕ್ ಮುಟ್ಟ ಒಡಿಪುದ 'ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾರತಿ ಸಂಘಟನೆ' ಗುಡ್ಡೆ ಅಂಗಡಿಡ್ ನಡಪಾಯಿನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಭಾಷಣಾ ಶಿಬಿರೊಡು ಬೈಲೂರು ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಶ್ರಮೊದ ಶ್ರೀ ವಿನಾಯಕಾನಂದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಲು ಮೆರೆನ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ದಿತ್ತೆರ್. ಆನಿ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ ಸಂಸ್ಕೃತ ಬಾಸೆಡ್ ಪೇಜಾವರ ಶ್ರೀಕುಲೆಡ ಪಾತೆರಕತೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಒಡಿಪುದ ವಿದ್ಯೋದಯ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜ್‌ದ ಆವರಣೊಡು ನಡತಿನ ಸಮಾರೋಪ ಶಿಬಿರೊಡು ಪೇಜಾವರ ಶ್ರೀಕುಲು...

"ಭವತಹ ನಾಮ ಕಿಂ? ಪಂಡ್ದ್ ಕೇನ್ನಗ

ಗುರುವೆರ್ "ಮಮ ನಾಮ ಗುರುವಃ"

ಬೊಕ್ಕ ...

"ಮಮ ವಯಹ ಶತಂ ಟ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾರತೀಕೃತೇ ಧನ್ಯವಾದಃ" ಪಂಡ್ದ್ ಪಂಡೆರ್.

(ಕೃಪೆ: ಎಸ್.ಎ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ)

ಕರಾವಳಿದ ಡೋಲು ವಾದನೊಡು ಮೆರೆನ ಸಾಧನೆನ್ ಗುಮನಿತ್‌ದ್ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಮಠದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಲು ಪದ್ಮವಿಭೂಷಣ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದೊಂಗುಲು (ಪರ್ಯಾಯ ಶ್ರೀ ಪೇಜಾವರ ಅಧೋಕ್ಷಜ ಮಠ) ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಿಬಿರೊಡು ಪುಗಾರ್ತೆದ ಮರ್ಯಾದಿ ಮಲ್ತಿತ್ತೆರ್.

ಇಂಚ ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ನ ನೂತ ಐನ್ ವರ್ಸೊದ ಬದ್ಕ್‌ದ ಸಾದಿಡ್ ನೆಂಪುಡ್ ಒರಿಯುನಂಚಿನ ಅಜ್ಜೊಲು ಜಿಂಜ ಉಲ್ಲ. ಅಂಚಿನ ಅವಕಾಶ

ತಿಕ್ಕುನಲಾ ಒಂಜಿ ಯೋಗ ಭಾಗ್ಯಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಈ ಮಾತ ಸಾಧನೆಲೆದ್ರಾಲ್ ದೆರ್ತ್ ತೋಜುನವು ಆರ್ ಸೊನ್ಪ ವರ್ಸೊದಾತ್ ದೀರ್ಘ ಕಾಲೊ ಡೋಲು ಸೇವೆ ಮಲ್ದಿನ. ಈ ಮಾತ ಯೋಗ್ಯತೆಲೆಗ್ ಬಿರ್ದ್ ಬೊಮ್ಮನೊಲು ಒಲಿದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಪ್ರಶಸ್ತಿದ ಬೆರಿಕ್ ಮಾನಾದಿಗೆಲು, ಮೆಚ್ಚಿಗೆ, ಜನಕುಲೆ ಪ್ರೀತಿ, ಮರ್ಯಾದಿಲು ಎಚ್ಚಿಂಡ್.

ಬಿರ್ದ್ ಬೊಮ್ಮನೊಲು

ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ನ ಚಾತುರ್ಪು, ಕಾಯಕನಿಷ್ಠೆ, ಶ್ರದ್ಧೆ ಆರೆನ್ ಕೈ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪುಗಾರ್ತೆದ ಮುಟ್ಟು ಮಿತಪಾವುಂಡು. ಆರೆನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಕಾಯಕೊಗು ಬೊಕ್ಕ ಸಾಧನೆಗ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲು ನಾಡೊಂದು ಬಪುರ್ಂಡು. ಒವ್ವೇ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲೆಗ್ ಆರ್ ಅರ್ಜಿ ಪಾಡ್ದಿಜೆರ್. ಅಂಚಿನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲು ಉಲ್ಲ.. ಅಯ್ಕ್ ಅರ್ಜಿ ಪಾಡುನ ಯೋಗ್ಯತೆ ತನ್ಕ್ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಗೇನೊಲಾ ಆರೆಗಿತ್ತಿಜಿ.

ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2016

'ಕೆಮ್ಮಲಜೆ ಜನಪದ ಪ್ರಕಾಶನೊ' ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನೊಲೆನ್ ದಾಕಲ್ ಮಲ್ಪುನ ಬೊಕ್ಕ ಕಲಾವಿದೆರೆನ್ ಬೆರಿ ಬೊಟ್ಟುನ ಉದ್ದೇಶೊಡು ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ ಡಾ.ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಜಾನಪದ ಕಲಾವಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗ್ ಗುರುವ ಕೊರಗ ಆಯ್ಕೆ ಆಪೆರ್. ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಡ್ ಡಾ. ವೈ.ಎನ್. ಶೆಟ್ಟಿ ಮೆರೆನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಡ್ ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರು, ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್, ಎಸ್.ಎ. ಕಷ್ಣಯ್ಯ ಸದಸ್ಯೆರಾದಿತ್ತೆರ್.

ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗೆಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ 10,000 ರೂ., ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪತ್ರ ಬೊಕ್ಕ ನೆಂಪುದ ಕಾಣಿಕೆಲೆನ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

2017ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಡೋಲು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿತೊಂದು ಬತ್ತಿನೆಕ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆದ ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿದ ವಾರ್ಷಿಕ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗ್ ಆಯ್ಕೆಯಾಪೆರ್.

ನಾಡ್‌ದ ಜಬದಾರಿದ ಸ್ಥಾನೊಡುಪ್ಪುನಕುಲು ಅರೆನ ಕರ್ಮೊನಿಷ್ಠೆ, ಚಾತುರ್ಪುನ್ ಗೆನಿತೊಂದು ಪ್ರಶಸ್ತಿಲೆಗ್ ಪುದರ್ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

2018ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ರಡ್ಡ್ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಆಯ್ಕೆಯಾದ್ ರಡ್ಡ್ ಜನಲಾ ಹಿರಿಯಡ್ಕದ ಊರುದಕುಲೇ ಆಯಿನವು ಆ ಊರುದಕ್ಲೆಗ್ ಪೆರ್ಮೆದ ಇಸಯೊ. ಜಾನಪದ ವಿಭಾಗೊಡು ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನೊ ವಿಭಾಗೊಡು ಮದ್ದಳೆ ಮಾಂತ್ರಿಕೆಂದ್ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಹಿರಿಯಡ್ಕ ಗೋಪಾಲ ರಾವ್ ಆಯ್ಕೆಯಾತೆರ್. 29ನೇ ನವೆಂಬರ್‌ದಾನಿ ಬೆಂಗ್ಲೂರುದ ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆದ ಪರವಾದ್ ಅಪಗದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಎಚ್.ಡಿ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಲು, ಆಹಾರ ಸಚಿವೆ ಬಿ.ಝುಡ್. ಜಮೀರ್ ಅಹ್ಮದ್ ಖಾನ್, ಸಚಿವೆರಾಯಿನ ಡಿ.ಕೆ. ಶಿವಕುಮಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಜಯಮಾಲ ಮುಕ್ಲೆನ ಸಮ್ಮುಕೊಡು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಮಲ್ತೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

2019ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಜಾನಪದ ವಿಭಾಗೊಡು ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗ್ ಆಯ್ಕೆಯಾಪೆರ್. ಮಾರಿ ಸೀಕ್ ಕೊರೋನಾ ಸೋಂಕುರ್ದಾದ್ ಆ ವರ್ಷ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊ ನಡಪುಜಿ. 7–3–2021 ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿಗ್ ಬೆಂಗಳೂರುದ ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ನಡತಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 50,000 ರೂಪಾಯಿ, ನೆಂಪುದ ಕಾಣಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪತ್ರೊನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಕೃಷ್ಣಾನುಗ್ರಹ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2021

2021ನೇ ಇಸವಿದ ಎಪ್ರಿಲ್ 20 ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿ ಒಡಿಪುದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಮಠ ರಾಜಾಂಗಣೊದ ನರಸಿಂಹ ತೀರ್ಥ ವೇದಿಕೆಡ್, ಪರ್ಯಾಯ ಶ್ರೀ ಅದಮಾರ್ ಮಠೊತ ನಿರೆಲ್‌ಡ್, ಪದ್ನೈನ್ ದಿನೊ ಮುಟ್ಟ ನಡಪುನ 'ಶ್ರೀ ರಾಮ ಹನುಮದುತ್ಸವ'ಡ್ ಪರ್ಯಾಯ ಪೀಠಾಧೀಶೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಈಶಪ್ರಿಯ ತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದೆರ್ನ ಕೈಟ್ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರೆಗ್ ಸಂದೊಡಿತ್ತಿನ 'ಕೃಷ್ಣಾನುಗ್ರಹ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'ನ್ ಆರೆನ ಮಗಲ್ ಅಪ್ಪಿ ಪನ್ಪಿನಾರೆನ ಕೈಟ್ ಕೊರ್ದ್ ಮಾನಾಯೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿದ ನಿಕಟಪೂರ್ವ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ 'ಶ್ರೀ ಟಾಕಪ್ಪ ಕಣ್ಣೂರು' ಬೊಕ್ಕ ಎಸ್.ಎ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯೆರೆನ ಪೊನೆಪಾಟಿಗೆಡ್ ಆರೆಗ್ ಜನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕ

ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲು ತಿಕ್ಕರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಪುಂಡು.

28-03-2018 ಬುದಾರೊದಾನಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜಾನಪದ ರಂಗಕಲೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ, ಮಣಿಪಾಲ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಹೈಯರ್ ಎಜುಕೇಶನ್, ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು, ಉಡುಪಿ – ಈತ್ ಪುಗಾರ್ತೆದ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಸೇರ್ದ್ ಎಂಜಿಎಂ ಕಾಲೇಜು, ಉಡುಪಿ, ನೂತನ ರವೀಂದ್ರ ಮಂಟಪೊಡು ಗುರುವ ಕೊರಗೆರೆಗ್ ನೂದು ವರ್ಸೊ ಆಯಿನ ಲೆಕ್ಕೊಡು 'ಗುರುವ ಕೊರಗ ಜನ್ಮ ಶತಾಬ್ಧಿ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನ್ ಗೌಜಿಡ್ ಆಚರಿತೆರ್. ಅಪಗೊದ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಬಿ. ಟಾಕಪ್ಪ ಕಣ್ಣೂರು ಮೇರ್ ಕಜ್ಜೊದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಯ್ಸೊಂಡೆರ್. ಈ ಕಜ್ಜೊಡು ಮಣಿಪಾಲ ಮಾಹೆ ವಿ.ವಿ. ಸಹಕುಲಾಧಿಪತಿ ಡಾ। ಎಚ್.ಎಸ್. ಬಲ್ಲಾಳ್, ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾಯಿನ ಡಾ। ಯು.ಪಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರೆನಂಚಿನ ಪೆರ್ಮೆದ ತುಳುವೆರ್ನ ಕೈಟ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ದೆತೊನ್ಯೆರ್. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವೆ ಪ್ರಮೋದ್ ಮಧ್ವರಾಜೆರ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಉದಿಪನೊ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊ ಮುಗಿಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಆರೆನ ಬಗೆಟ್ ವಿಚಾರಕೂಟೊ ಇತ್ತ್ಂಡ್.

ಸಮಾವೇಶ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು 'ಕೊರಗೆರ್ನ ಕೊಪ್ಪದುಲಯಿದ ಕುಲಕಸುಬುಲು ಬೊಕ್ಕ ಸಂಪ್ರದಾಯೊಲು' ಪನ್ಪಿನ ರೂಪಕೊನು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಾಯೆರ್.

ನಾಡ್‌ದ ದೊರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಲೆ ಕೈಟ್ ತನಕ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ದೆತೊನೆರೆ ಉಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಂಡಲಾ ಗುರುವಜ್ಜೆರೆಗ್ ಅಜಪ್ಪಾತಿಜಿಗೆ. ಅವು ಏತ್ ಮಲ್ಲ ಯೋಗಬಾಗ್ಯ ಪನ್ಪಿನವು ಗೇನೊಗು ಎಕ್ಕಿಜಿ. ಗುರುವ ಕೊರಗನ್ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗ್ ಅಜತ್ತಿನ ಸುದ್ದಿ ಮಾಧ್ಯಮೊಲೆಡ್ ಬಿತ್ತರಾನಗ ಹಿರಿಯಡ್ಕೊ ಬೊಮ್ಮರಡ್ಕೊದ ಇಡೀ ಗ್ರಾಮ ಸಂಬ್ರೊಮಿತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಗುರುವಜ್ಜೆರೆಗ್ ಈ ಸುದ್ದಿ ಗೊತ್ತೇ ಆತಿಜಿ. ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೆತೊನೆರೆ ಪೋಪುನೆಕ್ ದುಂಬುನಾನಿ ಆರೆಗ್ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಗ್ ಪೋಯೆರುಂಡುಂದ್ ಗೊತ್ತಾಯಿನಿ. ಅವುಲಾ ಸನ್ಮಾನೊ ಉಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿದಡ್ದಿನಿ.

ಆಂಡ ಹಿರಿಯಡ್ಕೊದ ಊರುದಕ್ಲೆಗ್ ಉಂದು ಮಲ್ಲ ಇಸಯೊ. ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೆತೊಂದು ಪಿರ ಬನ್ನಗ ಇಡೀ ಊರುಡ್ ಆರೆನ ಫೋಟೋ ಇತ್ತಿನ ಬ್ಯಾನರ್ ಪಾಡ್ದಿನೆನ್ ತೂದ್ ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ ಕೊಸಿ ಪಡೆಯೆರ್. ಊರುಡ್, ಜನಮಾನಿಲೆನ ಮನಸ್‌ಡ್ ಆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಆದರ ಎಚ್ಚಿಂಡ್. ಊರು ಪರವೂರುದ ಅಭಿಮಾನಿಲು, ಎಡ್ಡೆಪ್ಪು ಬಯಕುನಕುಲು, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಘಟನೆಲು ಗುರುವಜ್ಜೆರೆಗ್ ಅಭಿನಂದನೆ

ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಾನಾದಿಗೆನ್ಲಾ ಮಲ್ತೆರ್. ಸನ್ಮಾನೊ ಮಲ್ದಿನಕ್ಲೆನ ಕೆಲವು ಪುದರ್‌ಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ಆರೆನ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಗ್ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಸಾದ್ಯ ಆಂಡ್.

ಸನ್ಮಾನೊಲು

- 1994ಡ್ ಗರೊಡಿಡ್ ಮಲ್ತಿನ ಸನ್ಮಾನೊನು ಪುಲ್ಲಿ ಮರ್ಮಯೆ ದೆತೊನುನಿ.
- ತುಳುಸಿರಿ ಚಾವಡಿದ ಪರವಾದ್ ಸನ್ಮಾನೊ.
- 2016ನೇ ವರ್ಸೊ ಟೈಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಕುಡ್ಲದ 'ತುಳು ಐಸಿರೊದ ಐಶ್ರ', ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊಡ್ ಸನ್ಮಾನೊ
- 2-10-2016 'ನರ್ತಕಿ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಸೇವಾ ಟ್ರಸ್ಟ್' (ರಿ) ಹಿರಿಯಡ್ಕದ ಪರವಾದ್ ಸನ್ಮಾನೊ
- ಅಕ್ಟೋಬರ್ 5, 2017 - ಬೊಮ್ಮರೊಟ್ಟು ಗರೊಡಿದ ಕೋಲದಾನಿ ಊರುದ ಸನ್ಮಾನೊ
- 29-12-2017 - ಕಾಜಾರಗುತ್ತು ಗೆಳತಿಯರ ಬಳಗೊಡು ವಿಕಲಚೇತನ ಜೋಕುಲೆನ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟೊಡು ಸನ್ಮಾನೊ.
- 2017ಡ್ ಜಿಲ್ಲೆದ ಕೊರಗ ಸಂಘಟನೆಲು ಆರ್ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯೊನ್ನೆಕ್ ಸನ್ಮಾನೊ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್.
- ಕೊರಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಯುವ ಸಂಘಟನೆದ ಸುದರ್ಶನ ಕೋಟ, ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಸುನಿಲ್ ಕಲ್ಯಾಣಪುರ, ಬಾರ್ಕೂರು ಹುಬಾಶಿಕ ಕೊರಗ ತಂಡೊದ ಗಣೇಶ್ ಕೊರಗ, ಮರವಂತೆದ ಕೊರಗ ತನಿಯ ತಂಡೊದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಶೇಖರ ಮರವಂತೆ ಇತ್ತೆರ್.
- ಹಿರಿಯಡ್ಕ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೇವಾ ಘಟಕ ಬೊಕ್ಕ ಕಾಲೇಜ್‌ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆನ ಗೌರವ ಪುರಸ್ಕಾರ ದೆತೊಂದೆರ್.
- 30-9-2018ಡ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ಯಾರೇಜು ಮಾಲಕರ ಸಂಘ (ರಿ). ಪರವಾದ್ ಅಭಿನಂದನೆ
- 13 -12- 2018 - ಸಂಸದೆ ಶೋಭಾ ಕರಂದ್ಲಾಜೆ ಆರೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋದು ಕಾಪು ಶಾಸಕೆರಾಯಿನ ಲಾಲಾಜಿ ಮೆಂಡನ್ ಮೆರೆನ ಇರಸ್ತಿಗೆಡ್ ಅಭಿನಂದಿಸ್ಯೆರ್.
- 15-12-2018 - ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಹಿಳಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಬೊಕ್ಕ ಹಿರಿಯಡ್ಕ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಹಿಳಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ದ ಪರವಾದ್ ಆರೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ಸನ್ಮಾನೊ ಮಲ್ತೆರ್.
- ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ತಿಕ್ಕಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೊಮ್ಮರೊಟ್ಟು ಗರಡಿಡ್ ರಡ್ಡನೇ ಸರ್ತಿ ಸನ್ಮಾನೊ.

- 2019ನೇ ವರ್ಸೊಡು ಕಾಜಾರಗುತ್ತು ಗೆಳೆಯರ ಬಳಗೊದ ಆಶ್ರಯೊಡು ನಡತಿನ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಪಂದ್ಯಾಟೊದ ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭೊಡು ಕಾಜಾರಗುತ್ತು ಸರಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಡ್ ಸನ್ಮಾನೊ.
- 9–2–2019 – ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜ್, ಹಿರಿಯಡಕ,ಉಡುಪಿ, ಹಿರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘ ಇಂದೆತ ಪತ್ತನೇ ವರ್ಸೊದ ಸಂಬ್ರಮೊದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಟು ಸನ್ಮಾನ.
- ಎಪ್ರಿಲ್‌ಡ್ ಗುಡ್ಡೆ ಅಂಗಡಿಡ್ ನಡತಿನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಿಬಿರೊಡು ಬೈಲೂರು–ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಶ್ರಮದ ವಿನಾಯಕಾನಂದ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ದೆರ್.
- ಉಡುಪಿದ ವಿದ್ಯೋದಯ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಪೇಜಾವರ ಸ್ವಾಮಿಲೆನ ಕೈಟ್ ಸನ್ಮಾನೊ
- ಲಯನ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್ ಮಣಿಪಾಲದ ಪರವಾದ್ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಸನ್ಮಾನೊ.
- ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಕ್ರಿಕೆಟರ್ಸ್ ಪರವಾದ್ ಸನ್ಮಾನೊ.
- ಕಳತ್ತೂರು ಬಂಟರ ಸಂಗೊದ ಲೆಕ್ಕೊಡು
- ಉಡುಪಿದ ಅಮ್ಮಣ್ಣಿ ರಾಮಣ್ಣ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಹಾಲ್ಡ್ ಸನ್ಮಾನೊ.
- ಕೋಟೇಶ್ವರೊಡು ಕೊರಗ ಸಂಘಟನೆದಕ್ಲು ನಡಪಾಯಿನ ದೊಂದಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊ ದಾನಿ ಸನ್ಮಾನೊ.
- ITDP ಮಣಿಪಾಲೊಡು ಜಿಲ್ಲೆದ ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯೊದ ಪರವಾದ್ ಸನ್ಮಾನೊ.
- ಚಂದನವಾಹಿನಿ, ಬೆಂಗಳೂರುದಕುಲು ಇಲ್ಲಡೆಗೇ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸನ್ಮಾನೊ ಮಲ್ತೆರ್.
- ಕುಂದಾಪುರೊದ 'ಕೊರಗ ಕಲಾ ತಂಡೊ'ದಕ್ಲು ಸನ್ಮಾನೊ.
- ಗ್ರೀನ್ ಪಾರ್ಕ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ಡು ಸನ್ಮಾನೊ
- ಬೊಮ್ಮರಬೆಟ್ಟು ಬಸ್ತಿ ದೇವಸ್ತಾನೊದ ಲೆಕ್ಕೋಡು ಒಟ್ಟು ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಸನ್ಮಾನೊ.
- ಶುಚಿ ಬಾರ್ ಪರಿಸರೊಡು ನಡತಿನ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ರಂಗೊಡು ಹಿರಿಯಡ್ಕೊದ ಡಾ. ಕಾಮತ್ ಮೆರೆನ ಕೈಟ್ ಸನ್ಮಾನೊ.
- ಅಂಜಾರು, ಓಂತಿಬೆಟ್ಟುಡ್ ಅಯ್ಯಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿ ಬಕ್ತೆರ್ನ ಪರವಾದ್ ಸನ್ಮಾನೊ.
- ಪಂಚನ್‌ಬೆಟ್ಟು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಾಲೆಡ್ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಸನ್ಮಾನೊ.
- ಪಂಚನ್‌ಬೆಟ್ಟು ಬಜನಾ ಮಂದಿರೊಡು ಮಂಡಳಿದ ಪರವಾದ್ ಸನ್ಮಾನೊ.
- ಆತೇ ಅತ್ತಂದೆ ಬೈಂದೂರು, ಸಾಗರೊಲೆಡ್ಲಾ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರೆಗ್ ಸನ್ಮಾನೊ ಮಲ್ದೆರ್.

(ಉಂದು ಎಂಕ್ ಆರೆನ ಇಲ್ಲದಕ್ಲು ಕೊರ್ತಿನ ಮಾಹಿತಿ. ಏರೆನಾಂಡಲ

ಪುದರ್ ಮರತ್‌ದುಪ್ಪೆರೆ ಯಾವು.)

ಈತ್ ಪೂರ ಸನ್ಮಾನೊನು ಆರ್ ಬೇತೆಕ್ಲೆ ಕೈಡ್ದ್ ದೆತೊನ್ಯೆರ್ದ ಒಡಿಪುದ ಸಮಾಜಸೇವಕೆ ನಿತ್ಯಾನಂದ ಒಳಕಾಡ್ ಗುರುವಜ್ಜೆರೆ ಕೈಟ್ ಸನ್ಮಾನೊ ದೆತೊನ್ವೆರ್.

ಹಿರಿಯಡ್ಕ ಹೈಸ್ಕೂಲುಡು ಬೊಕ್ಕ ಅಜ್ಜರಕಾಡ್ ಪುರಭವನೊಡು ಆರೆನ ಕೈಟ್ ಧ್ವಜಾರೋಹಣ ಮಲ್ಪಾದೆರ್.

ಹಿರಿಯಡ್ಕ ಸರಕಾರೀ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಗಾಂಧೀ ಜಯಂತಿದಾನಿ ಸಂವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಟ್ ಜೋಕುಲೆನೊಟ್ಟುಗೆ ಆರೆನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಅಲ್ಮೊಗೊಲೆನ್ ಪಟೊಂದೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ ಪಾತೆರಕತೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಯಸ್ ಎ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯೆರ್, ಪಾಂಗಾಳ ಬಾಬು ಕೊರಗ, ಕುಂದಾಪುರ ಗಣೇಶ್ ಕೊರಗ ಮಾತ ಪಾತೆರ್ಯೆರ್.

26–2–2022 ಬೊಕ್ಕ 27–2–2022ನೇ ದಿನೊತಾನಿ ಉಡುಪಿ ಅಜ್ಜರಕಾಡ್‌ಡ್ ನಡತಿನ ರಾಜ್ಯೊಮಟ್ಟೊದ ಕೊರಗೆರ್ನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಉಚ್ಚಯೊ ಬೊಕ್ಕ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟೊದ ಮುಖ್ಯ ದ್ವಾರೊಗು 'ಶತಾಯುಷಿ ಹಿರಿಯಡ್ಕ ಗುರುವಜ್ಜ ಮಹಾದ್ವಾರ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ದೀದ್ ಕರಿದ್ ಪೋತಿನ ಗುರುವಜ್ಜೆರೆನ್ ನೆಂಪುದ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ದೆರ್.

ಈ ಮಾತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕಾರೊಲೆದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಜನೊಕುಲೆನ ಮೋಕೆ, ಮೆಚ್ಚಿನುಡಿಲು ಬೆರಿ ಪತೊಂದು ಬರ್ಪುಂಡು. ಪತ್ರಿಕೆದಕುಲು, ಸುದ್ದಿ ವಾಹಿನಿದಕ್ಲು, ಯೂಟ್ಯೂಬ್ ಚ್ಯಾನೆಲ್‌ದಕುಲು ಮಾತ ಆರೆಡ ಪಾತೆರ್ದ್ ಮಾಧ್ಯಮೊಲೆಡ್ ದಾಕಲ್ ಮಲ್ಪಾವೊಂದೆರ್.

ಬದ್ಕ್ ಬೊಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ

ಗುರುವ ಕೊರಗೆರೆನ ಸಾಧನೆದ ಬದ್ಕ್‌ದ ಪಿರವುಡ್ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ಮನಸ್, ದನಿಕೆದ ಬೆನ್ಪಾಟಿಗೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಪೂರ್ಪೊದ ಅಲ್ಮೊಗೊಲು ಉಲ್ಲ. ಆರೆನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊನೇ ಮಾತೆರೆ ಪಿರ್ತಿ ಪುರಸ್ಕಾರೊಲೆನ್ ಮುಟ್ಟ ಒಯ್ತೊಂಡುಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಆರೆನ ಉಡಲ್ದ ತಿರ್ಲ್ ಆರೆನ ಪಾತೆರೊಲೆಡ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಪ್ರಕಟ ಆತ್‌ಂಡ್. ಆರೆಡ ಪಾತೆರಕತೆ ಮಲ್ದಿನಕ್ಲೆಡ ಆರ್ ಪಂತಿನ ಇಸಯೊಲು ಆರೆನ ನಿರ್ಮಲ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊನು ದೆರ್ತ್ ತೋಜಾವುಂಡು. ಎಸ್.ಎ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಗಣೇಶ್ ಆರೆಡ ಪಾತೆರಕತೆ ಮಲ್ಪುನಗ "ಈರೆನ ಈತ್ ವರ್ಸೊದ ಬದ್ಕ್ ಬೊಕ್ಕ ಆರೋಗ್ಯೊದ ಗುಟ್ಟು ದಾದ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಅಪಗ ಆರ್

“ಏರೇ ಆವಡ್ ಬದ್ಕುನ ರೀತಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದುಪ್ಪೊಡು. ಕುಡೊರ್ಯಗ್ ಹಾಳ್ ಬಯಕೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಈ ಜೀವನೊ ನಿಷ್ಠೆಡಿತ್ತ್‌ಂಡ ವಾ ಎತೆಲಾ ದಾಂತೆ ಕೊಸಿಟ್ ನೂದು ವರ್ಸೊ ಬದುಕೊಲಿ.”

“ಈರ್ ಈತ್ ವರ್ಸೊಡ್ದು ದೇವಲ್ಯೊಗು ಪೋದು ಡೋಲು ಬೊಟ್ಯರ್ಡ್ಲ ಒರಲ ದೇವಸ್ತಾನೊದ ಉಲಯಿ ಪೋತಿಜರ್. ಉಲಯಿ ಪೋವೊಡು, ದೇವೆರೆನ್ ತೂವೊಡುಂದು ಈರೆಗ್ ಆಪುಜೇ?” ಪಂಡ್ದ್ ಕೇನ್ನಗ...

“ದೇವಲ್ಯೊದ ಉಲಯಿ ಪೋದು ಎಂಕ್ ದಾದಾಯೆರುಂಡು. ಯಾನ್ ಉಂತುದಿನವುಲೇ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಯೆಡ ಮೂಲೇ ದೇವೆರ್ ತೋಜುವೆರ್” ಪಂಡೆರ್ಗೆ. ಕಾಯಕೊಡೇ ದೇವೆರೆನ್ ತೂಪಿನ ವಿಶ್ವಾಸೊನು ಆರೆಗ್ ಒವು ಸಿದ್ಧಾಂತೊಲ ಕಲ್ಪಾದಿನತ್ತ್. ಅವು ಆರೆನ ಉಡಲ್ದ್ ಗಟ್ಟಿ ನಂಬೊಲಿಗದ ಸಾರೊಲು. ಈ ನಂಬೊಲಿಗೆನೇ ಆರೆನ್ ಆತ್ ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟ ಕೈ ಪತ್ತ್‌ದ್ ನಡಪಾದ್‌ಂಡ್.

ಗುರುವ ಕೊರಗೆರೆಗ್ ಎಲ್ಲಿಡೇ ಕಲು ಪಾತೆರುನ ಬೊಕ್ಕ ಕಂಡ್ ತಿನ್ಪುನ ತಪ್ಪು ಪನ್ಪಿನ ಗೇನೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಬಂಜಿದ ಬಡವುಗ್ ದನಿಕುಲು ಬೂರ್ದು ಪೋಪಿನ ಪೆಲಕಾಯಿನ್ ಕೇಂಡಲ ಕೊರಂದಿನ ಪೊರ್ತುಗ್ ಅವೆನ್ ಕಂಡ್‌ದ್ ಕನಪಿನ ತಾಕತ್ತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ ಅವು ತಪ್ಪು ಪಂಡ್‌ದ್ ಆ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿಜೆರ್‌ಂದ್ ಆರೇ ಒಡನಾಡಿಲೆಡ ಪಟ್ಪೊಂದೆರ್. ಕಂಡ್‌ದ್ ತಿನ್ಪುನ ಬೊಕ್ಕ ಕಲು ಪಾತೆರ್ದ್ ಬದುಕುನ ಆರೆಗ್ ಇಷ್ಟ ಇತ್ತಿಜಿಂದ್ ಆರೇ ಪಂತಿನ ಪಾತೆರೊನು ಅರೆನ ಒಡನಾಡಿಲು ಪನ್ಪೆರ್.

ಬಾಲ್ಯೊದ ಬದ್ಕ್ ಬಂಜೊಡು ಪೋಂಡಲ ಪಿರಯಾನಗ ತನಕ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಪುಗಾರ್ತೆಲು, ಮಾನಾದಿಗೆಲೆ ಬಗೆಟ್ ಆರೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಕುಸಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ರಾಜ್ಯೊ ಪ್ರಶಸ್ತಿದ ತೂಕೊ ದಾದಂದ್ ಆರೆನ ಗೇನೊಗು ಎಕ್ಕಿಜಿಡಲಾ ಬೆಂಗ್ಲೂರುಡ್ ನಡತಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊದ ಪೊರ್ಲು ತೂದ್ ಉಡಲ್ ಜಿಂಜಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒರ ಕರಿದ್ ಪೋತಿನ ತನ್ನಕ್ಲೆನ್ ಎನ್ನೊಂದು ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ನೀರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬರವು ಸರವು ದಾಂತಿನ ಎನ್ನಂಚಿನಾಯಗ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಠೊಟು ಸನ್ಮಾನ –ಪುರಸ್ಕಾರೊಲು ತಿಕ್ಕಿನಗ ಮೆಯಿ ನಿಗ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಸಂದರ್ಭೊನ್ ಸಯ್ನೇಟ ಮರಪಯೆ ಪಂಡ್ದ್ ಭಾವುಕರಾತೆರ್ಗೆ.

> “ನನ್ನ ಈ ಕುಲಕಸುಬು ನನಗೆ ಹೆಸರು ಕೀರ್ತಿ ತಂದು ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಕನಸಿನಲ್ಲೂ ಎಣಿಸಿರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅದ್ಯಾಕೆ ಈಗಲೂ ನನಗೆ ಸರಕಾರದ ಆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರಕಿದೆ ಎಂದರೆ ನಂಬಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಸಣ್ಣವರು ಇರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅಂದು ನಾವು ಮಾಡುವ

ಚಾಕರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೇ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡವನಿಗೆ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಒದಗಿಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ನನ್ನ ಶ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕ ಎನಿಸಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನೆಲ್ಲ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಜೊತೆಯಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಹೆತ್ತವರು, ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯನ್ನು ತುಂಬಾ ನೆನೆಸಿಕೊಂಡೆ. ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದ ನನ್ನ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ."

ಸಂ. ಟಿಪ್ಪಣಿ ಡಾ. ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಮುಂಬಯಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆ.

ತುಳು ಅನುವಾದ

ಎನ್ನ ಈ ಕುಲಕಸುಬು ಎಂಕ್ ಪುದರ್, ಕೀರ್ತಿ ಕಂತ್ ಕೊರ್ಪುಂಡುಂದ್ ಯಾನ್ ಕನೊಟುಲಾ ಎನ್ನ್‌ದಿತ್ತಿಜಿ. ಅವು ದಾಯೆ... ಇತ್ತೆಲಾ ಎಂಕ್ ಸರಕಾರೊದ ಆ ಮಲ್ಲ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬೈದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ನಂಬೆರಾಪುಜಿ. ಎಂಕ್ಲು ಎಲ್ಯಕುಲು ಉಪ್ಪುನಗ ಎಂಕಲ್ನ ಪರಿಸ್ತಿತಿ ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ತಿಜಿ. ಅವು ಎಂಕ್ಲು ಮಲ್ಪುನ ಚಾಕ್ರಿಯಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇನಿತ ಕಾಲೊಡು ಅಯ್ನೇ ಕಸುಬು ಮಲ್ತೊಂದಿನಾಯಗ್ ಈತ್ ಮಲ್ಲ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಒದಗ್‌ದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್ ಪನ್ನಗ ಎನ್ನ ದನಿಕೆ ಸಾರ್ತಕಂದಾಂಡ್. ಈ ಸಂದರ್ಪುಡ್ ಎನ್ನ ಮಾತ ಕಷ್ಟೊಡ್ ಜತೆಟಿತ್ತಿನ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆ, ಬೊಡೆದಿ (ಕೊರತಿ)ನ್ ನೆನೆತೊಂಡೆ. ಆ ಸಗ್ತಿನ್ ಕೊರ್ನ ಪರಮಾತ್ಮೊಗ್ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೆ.

ಎತ್ತರೊದ ಸರ್ರೊ, ಗಟ್ಟಿ ಮೆಯಿಕಟ್ಟ್‌ದ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ ಮೆತ್ತನೆದ ಮನಸ್‌ದಾರ್. ಸಜ್ಜಂತಿಕೆದ ನಡಕೆ. ಏರೆಡಲ ತಕರಾರ್ ದಾಂತಿನ ನರಮಾನಿ ಪಂಡ್ದ್ ಆರೆನ್ ತೆರಿನಕ್ಲೆನ ಅಬಿಪ್ರಾಯೊ. ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆನ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಬೊಡೆದಿ ಜೋಕುಲೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಕುಟುಮೊದಕ್ಲೆನ್ ಬೇದ ದಾಂತೆ ಒಂಜೇ ಲೆಕ್ಕೊ ತೂಪಿನಾರ್. ಬೆಂದ್ ಕೊನತಿನ ಬಾರ್‌ನ್ ಜಾಲ್‌ಡೇ ಅಬೆತ್‌ದ್ ಗಂಜಿ ಮಲ್ತಿನೆನ್ ಬೊಡೆದಿ ಜೋಕುಲು, ಕುಟುಮೊದಕ್ಲು ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಉನೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ರಡ್ಡ್ ಸೇರ್ ಅರಿ ಬೆಂದೆರ್ಡ ಒಂಜಿ ಸೇರ್ ಬೊಡೆದಿ ಜೋಕ್ಲೆಗ್, ಒಂಜಿ ಸೇರ್ ಕುಟುಮೊಗ್. ಕುಟುಮೊದಾಕ್ಲೆನ್ಲ ಬೊಡೆದಿ ಜೋಕ್ಲೆನ್ಲ ಒಂಜೇ ಸಮನಾದ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೆಂದಿನ ಬೇಲೆಗ್ ಬಾಯಿ ಬುಡ್ದು ಈತ್ ಪನವುಂದ್ ಕೇನಯೆರ್. ಕೊರ್ನೆನ್ ಪತೊಂದು ಬರುವೆರ್. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬತ್ತಿನಕ್ಲೆನ್ ಕಾಲಿ ಕಯ್ಟ್ ಕಡಪುಡಯೆರ್. ಆರೆನ ಗಟ್ಟಿ ಜೂವೊದುಲಯಿಡ್ ಕುಟುಮೊ ಪ್ರೀತಿ ಜಿಂಜಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒರ ಆರೆನ ಮಲ್ಲ ಮಗಲ್ ಪೆದ್ದಿನ ಸುದ್ದಿ ತಿಕ್ಕಿನೆ ರಾತೋರಾತ್ರೆಡ್ ಲಾಟಾನ್ ಪತೊಂದು ಮಗಲೆನ್ ತೂಯೆರೆ ಪೋತೆರ್ಗೆ. ಆರೆನ ಪ್ರಾಯೊಕಾಲೊಡು ಆರೆನ ಪುಲ್ಲಿ ತೀಪೊರ್ನನಗ ಪುಲ್ಲಿನ ಮಗನ್ ಸಾಂಕ್‌ದ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಜಬದಾರಿನ್ಲ ಆರೇ ವಯ್ಸೊಂದೆರ್.

ಕುಟುಮೊಡು, ಸಮುದಾಯೊಡು ಮಾತೆರೆ ಕೈಟ್ ಗೌರವ ದೆತೊಂದಿನ

ವ್ಯಕ್ತಿ ಆರ್. ಆರೆನ ಪಾತೆರೊಗ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಬಿಲೆ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸಮುದಾಯೊದಕುಲು ಆರೆನ್ ಪಡ್ಡಾಮ ಬೊಕ್ಕ ಓಂತಿಬೆಟ್ಟುದ ಊರುಗ್ ನ್ಯಾಯ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಉಂತಾದಿತ್ತೆರ್. ಒಡಿಪು, ಮಣಿಪಾಲ, ಪೇತ್ರಿ, ಬಾರ್ಕೂರು ಮುಟ್ಟೊಲ ಕುಟುಮೊದ ರಾಜಿ ಪಂಚತಿಕೆಗ್ ವೀಳ್ಯ ಕೊರ್ದು ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮೇರ್ ಪೋದು ನ್ಯಾಯ ಕೊರ್ದು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಪಂಚಾತಿಕೆಗ್ ಪೋಯೆರ್ಡ ಸೇರಾವುನೇ ಎಚ್ಚ. ಕತ್ತಿ, ಕುಡರಿ ಪತೊಂದು ಪೆಟ್ಟ್ ಪಾಡೊಂದಿನಕ್ಲೆನ್ಲ ರಾಜಿ ಮಲ್ತೇ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಸಮುದಾಯೊಡೇ ಹಿರಿಯೆರಾಯಿನ ಅರೆನ್ ಮದ್ಮೆದ ಇಲ್ಲಡ್ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ಮಲ್ಪೆರೆಲ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಹಿರಿಯಡ್ಕೊದ ಸಿರಿ ಆಲಡೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ವೀರಭದ್ರ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ತೇರ್‌ದ ಪತಾಕೆ ಕಟ್ಟೆರೆ ನನಿಲ್ ಮರತ ಕೋಲು ಬೋಡಾಪುಂಡು. ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ ಬೊಮ್ಮರೊಟ್ಟುದ್ರು ಎರ್ಲಪಾಡಿ ಮುಟ್ಟೊಲಾ ಪೋದು ದಿನೊಕು ರಡ್ಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಲೆಕ್ಕೊ ಪತ್ತ್ ದಿನೊ ಮುಟ್ಟ ಕೋಲುಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೇವಸ್ತಾನೊಗ್ ಕಂತ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಮನಸ್‌ಡ್ ಏತ್ ನಸೆ ಉಲ್ಲೆರಾ ಜೂವೊಡು ಆತೇ ಗಟ್ಟಿಗೆ. ಮೇರ್ ಕೆಯಿ ತುಂಬೆರೆ ಪೋನಗ ದನಿನ ಇಲ್ಲದ ಬಾಲೆ ಪಿರವುಡೆ ಬೆರಿ ಪತ್ತೊಂದು ಪಾರ್ ಬರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪಿರ ಬನ್ನಗ ಬಾಲೆ ನಡಪೆರೆ ಕೇನಂದ್. ಅಪಗ ತರೆಟ್ ಕೆಯಿತ ಕಟ್ಟೊ.. ಕೈಟ್ ಬಾಲೆನ್ ತಟ್ಟೊಂದು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ.

ಬೊಮ್ಮರಬೆಟ್ಟು ಗರೊಡಿದ ಕೋಲದಪಗ ಬಾಕ್ಯಾರ ಕಂಡೊಡುಪ್ಪುನ ಸದಾರ್ನ ಮುನ್ನೂದು ಕಿಲೊತಾತ್ ದುನ್ನೊದ ಸಗ್ತಿ ಕಲ್ಲ್‌ನ್ ಮೇರ್ ಪುಗೆಲ್ಡ್ ಪಾಡ್ಡ್ ದೆರ್ತೊಂದು ಕೊನೊದು ಒಂಜಿ ಕಂಡೊರ್ದು ನನೊಂಜಿ ಕಂಡೊಗು ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ.

ಈ ಸಮುದಾಯೊದ ಮದ್ಮೆಲೆಡ್ ಆನ ದಿಬ್ಬನೊ ಪೊಣ್ಣ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಂಡ ಅವುಲು ಆನ ಪಾಲ್‌ದಕ್ಲು ಪೊದ್ದೆರೆದುರು ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆ ತೋಜಾವುನ ಕುಸೇಲ್ದ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡುಗೆ. ಪೊಣ್ಣ ಪಾಲ್‌ದಕ್ಲು ತೋಜಾಯಿನ ತಾರಯಿನ್ ತಾರೆದ ಒಲಿತ ತೆರ್ಯೊಡು ದೀದ್ ಕೈಟೇ ಹಾಕ್‌ದ್ ದರ್ಪೊಡು. ದರ್ಪೆರಾಯ್ಜಿಡ ಸೋತಿಲೆಕ್ಕೊ. ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ ಮೊರಂಪು ಊರ್ದ್ ಕುಲ್ಯೆರ್ಡ ಒಂಜೇ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ತಾರಯಿನ್ ರಡ್ಡ್ ಬಾಗೊ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ.

ನೂದು ವರ್ಸೊದ ದೀರ್ಘ ಕಾಲೊದ ಬದ್ಕ್ ತೂಯಿನ ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ನ ಜವನಾದಿಗೆದ ಅಲ್ಮೊಗೊಲು ಇನಿತ ದಿನೊಟು ಕೇನ್ನಗ ಮೆಯಿ ಕೊಕ್ಕೆರುಂಡು. ಆ ಕಾಲೊಡು ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋದು ಮುರ್ಗೊಲೆನ್ ಬೋಂಟೆ ದೇರುನ ರೂಢಿ

ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಇನಿ ನಾಡ್ ಬುಲೆತಿನ ಆ ಕಾಲೊದ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಆರ್ ಪಿಲಿನ್ ಎದ್‌ರ್ತಿನ ಪುರ್ಸೊಂಗುಲು ಮಸ್ತ್. ಆರೆನ ಪುಲ್ಲಿನ ಬಾಯಿಡ್ ಕೇಂಡಿನ ಕತೆಕುಲು ಕೆಲವು:-

ಒರ ಬೊಮ್ಮರೊಟ್ಟು ಕೂರೊಟ್ಟುದಿಲ್ಲದ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಶೆಟ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ಗುರುವೆರ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಡಪಂಜಿದ ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋಪೆರ್. ಶೆಟ್ರ್ ಒಂತೆ ದುಂಬುಡೆ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮೇರ್ ಪಿರವುಡ್ ರಡ್ಡ್ ನಾಯಿಲೆನ್ ಪತೊಂದು ಪೋವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಪಿರವುಡ್ದು ಒಂಜಿ ಪಿಲಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಗುರುವೆರ್ನ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಲಾಗಿಂಡ್. ಲಾಗಿನ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಮೇರ್ ಒರಾನೆ ತಿರ್ತ್ ಬೂರುವೆರ್. ಪಿಲಿ ಮೆರೆನ ಬೆರಿಕ್ ಪರ್‌ಂಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಒಟ್ಟಿಗಿತ್ತಿನ ನಾಯಿಲು ಪಿಲಿನ್ ಗಿಡಪುವ. ಗುರುವೆರ್ ದಿಗಿಲ್ ಬೂರ್ದ್ ಒಂಜಿ ಕೋಡಿಡ್ ಕುಲೋನುವೆರ್. ಎದುರು ಪೋತಿನ ಶೆಟ್ರೆಗ್ ಗೊತ್ತೇ ಆತಿಜಿ. ಸುಮಾರ್ ದುಂಬು ಪೋದು ಪಿರ ಮಗ್‌ರ್ದ್ ತೂನಗ ಏರ್ಲ ಇಜ್ಜೆರ್. ಪಿರ ನಾಡೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮೂಲು ಕುಲ್ದಿನಾರೆನ್ ಲಕ್ಕಾವೊಂದು ಕೂರೊಟ್ಟುಗೇ ಲೆತೊಂದ್ ಪೋಪೆರ್. ಗಾಯೊ ನುಂಗುನೇಟ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆದ ಮರ್ದ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಗಾಯೊ ಮಾಜಿಂಡಲ ಬೆರಿಟ್ ಪಿಲಿತ ಉಗುರುದ ಗುರ್ತೊ ಮಾತ್ರ ಅಕೇರಿ ಮುಟ್ಟೊಲಾ ಒರಿದ್‌ಂಡ್.

ನನೊರ ಕೂರೊಟ್ಟುದಿಲ್ಲದ ಕಿದೆಕ್ ಪಿಲಿ ಪೊಗ್ಗುದ್ ಒಂಜಿ ಪೆತ್ತೊನು ಅರ್ದ ತಿಂದ್ ಪಾಡ್ದ್ ಒರಿದಿನೆನ್ ಅವುಲೇ ಬುಡ್ದು ಪೋತುಂಡು. ಮನದಾನಿ ಒರಿನ ಮಾಸೊನು ಪತೊಂದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮುಕ್ಲೆನ ಗುಡ್ಜಿಲ್ಡ್ ದೀಪೆರ್. ಮನದಾನಿ ರಾತ್ರೆಡ್ ಪಿಲಿ ಅಯ್ತ್ ಒರಿದಿನ ಪಾಲ್ ತಿನೆರೆ ಕುಡ ಬಯ್ದ್‌ಂಡ್. ಮಾಸೊದ ಕಮ್ಮೆನೊ ಪತೊಂದು ಪಿಲಿ ಸೀದ ಮುಕ್ಲೆನ ಗುಡ್ಜಿಲ್ಗೇ ಬರ್ಪುಂಡು. ಗಿಡ್ಕೆದ ಕಯ್ತುಲೇ ಉಂತುದ್ ರಾತ್ರೆ ಇಡೀ ಗುರ್ಮುರ್ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ. ಉಲಯಿ ಜೆಯ್ದಿನಕ್ಲೆಗ್ ಪುಲ್ಯ ಮುಟ್ಟೊಲಾ ಗುರ್ಮುರ್ ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ.

ಗುರುವಜ್ಜನ ಅಜ್ಜೆರ್ನ ಇಲ್ಲ್ ಮುದರಂಗಡಿಡ್. ಮೇರ್ ಅಮ್ಮೆರ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಅಜ್ಜೆರ್ನ ಇಲ್ಲಡೆ ಮಾಸ ಪತೊಂದು ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಕಡಂಜಾರ್ದಲ್ಪ ಆನಗ ಪಿಲಿ ಮಾಸೊದ ಕಮ್ಮೆನೊ ಪತೊಂದು ಮುಕುಲ್ನ ಬೆರಿಯೆ ಬರೊಂದುಂಡುಗೆ. ಮುಕುಲು ಪೋಡಿದ್ ಅವುಲೇ ಉಂತುದ್ ಕಡಂಜಾರ್ದ ದೇವೆರೆಗ್ ಕೈ ಮುಗ್ಗಿವೆರ್. ಪಿಲಿ ತನ್ನಾತೆಗೆ ಪಿರ ಪೋಪುಂಡು.

ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ ಮುದಲೆ ಪತ್ತುನೆಟ್ಲ ಬಿರ್ಸೆರಿತ್ತೆರ್. ಆರೆಡ ಗಾಲ ಇತ್ತಿಜಿ. ಮುದಲೆ ಬೂರುಗ್ (ಆಚಾರಿ ಬೂರು)ಗ್ ಸೈದಿನ ಕಪ್ಪೆನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದುಂಬುನಾನಿ ಸುದೆಟ್ ಬುಡ್ಡ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಮನದಾನಿ ಪೋದು ದೋಂಟಿ ಪಾಡ್ದ್ ಒಯ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪಾಡ್ದಿನ ಜಾಗೆದ ಗುರ್ತೊಗು ಪೀಲಿದ ದಂಡ್

ಪಾಡ್ದ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಪೀಲಿದ ದಂಡ್ ನೀರ್‌ಡ್ ಮುರ್ಕಂದ್. ಮನದಾನಿ ಪೋದು ಬೂರು ಒಯ್ಪೊಡು. ಪುತ್ತಿಗೆದಲ್ಪ ಸ್ವರ್ಣಾ ಸುದೆಟ್ ಆರ್ ಪತ್ತ್‌ದಿನ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಮುದಲೆನ್ ಮಣಿಪಾಲೊದ ಅನಾಟಮಿ ವಿಭಾಗೊಗು ಕೊರ್ತೆರ್. ಸಾನೆಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲ ಬೆರ್ತಲಿದ ಮಲ್ಲ ಮಾಟೆಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಒಟ್ಟೆಗೆ ಮೂಜಿ ಮುದಲೆಲೆನ್ ಪತ್ತ್‌ದೆರ್ಗೆ.

ಒರ ಬೊಮ್ಮರೊಟ್ಟು ಗ್ರಾಮೊದ ದುಂಬುದ ಮುಕ್ಕಾಲ್ದಿನ ಇಲ್ಲದ ಕಿದೆಕ್ ತೂ ಬೂರುಂಡು. ತೂ ಅಲ್ಲೊಂದು ಕಯ್ತ್‌ಡೇ ಉಪ್ಪುನ ಇಲ್ಲಡೆಲಾ ಪಸೆರ್‌ಂಡ್. ಗುರುವೆರ್ ಬೂರು ಕಡ್ಪೆರೆಂದ್ ಪೋಯಿನಪಗ ಜೋರು ಬೊಬ್ಬೆ ಕೇನುಂಡು. ಪಾರ್ ಪೋನಗ ತೂ ಇಲ್ಲಗ್ ಪಸೆರ್ದಾತ್‌ಂಡ್. ಮೆರೆಗ್ ಉಲಯಿ ತೊಟ್ಟಿಲ್ಡ್ ಬಾಲೆ ಬುಲ್ಪುನ ಕೇನುಂಡು. ದುಂಬು ಪಿರ ತೂವಂದೆ ಉಲಯಿ ಪೋಯಿನಾರ್ ತೊಟ್ಟಿಲ್ದ ಬಲ್ಲ್‌ನೇ ಕುತ್ತುದ್ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಸಮೇತ ಬಾಲೆನ್ ಪತೊಂದು ಬರ್ಪೆರ್. ತನ್ನ ಮಲ್ಲ ಜೂವೊದ ಅಂಗ್ ಬುಡ್ದು ಪೊಸ ಜೂವೊನು ಬದ್ಕಾಯಿನ ಪಣ್ಯಾತ್ಮೆ ಆರ್.

ಆತ್ ತಾಕತ್‌ದ ಜೂವೊದುಲಯಿ ಒಂಜಿ ಸಂಕೋಚದ ಮನಸ್ಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. 1994ನೇ ವರ್ಸೊಡು ಐಂದಾಳ ಪಟ್ಟ ಗರೊಡಿಡ್ ಅಷ್ಟಮಂಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಡುಪುಂಡು. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆದ ಒಂಜಿ ಬಾಗೊ ಆದ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಕೆಲಸೊನು ನಿಷ್ಟೆಡ್ ಮಲ್ಪುನಾಕ್ಲು ಏರ್‌ಂದ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ದೀಪೆರ್. ಒಂಜಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿರ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ನಿತ್ಯ ಪೂಜೆಗ್ ಸಾಕಾರೊ ಕೊರ್ಪುನಕುಲು, ಉಚ್ಚಯೊದಂಚಿನ ಮಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಗು ಬೆನ್ಪುನಕುಲು ಇಂಚ ಏತೋ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪುನಕುಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ಆತ್ ಜನೊತ ನಡುಟು ಗುರುವೆರ್ನ ಪುದರ್ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಅಪಗ ಗುರುವ ಕೊರಗಗ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಮಾನಾದಿಗೆದ ಕೀರ್ತಿ ತಿಕ್ಕಿದಿತ್ತಿಜಿ. ಊರುದಕ್ಲೆಗ್, ಸಮಿತಿದಕ್ಲೆಗ್ ಗುರುವ ಕೊರಗನ ಮಿತ್ತ್ ಅಭಿಮಾನ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಆದ್ ಬ್ರಹ್ಮಕಲಶ ನಡಪುನಾನಿ ಸಭಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊತ ಅಟ್ಟಣೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಸಮಿತಿದಕುಲು ಸಭೆಟ್ ಗ್ರಾಮೊಡು ನಿಷ್ಟಾವಂತ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪುನ ಗುರುವ ಕೊರಗಗ್ ಸನ್ಮಾನೊ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್. ಆನಿ ಬಯ್ಯಡ್ ಸಭಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡ್ ಪೀಟರ್ ಜೆ. ಕ್ಲಾಸ್, ಡಾ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲೆನಂಚಿನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆನ ಸಮ್ಮುಕೊಡು ಸನ್ಮಾನೊ ದೆತೊನುನ ಅಪೂರ್ವ ಅವುಕಾಸೊ ಗುರುವ ಕೊರಗಗ್. ಅವು ಆರೆನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಸುರೂತ ಸನ್ಮಾನೊ. ಕಮಿಟಿದಕ್ಲು ಪೊಸ ಅಂಗಿ, ಮುಂಡಾಸ್, ವೇಸ್ಟಿ ದೆತ್ತ್‌ಕೊರ್ದು ಬಯ್ಯಡ್ ಸಮಾರಂಭೊಗು ಪೊಸ ತುತ್ತೈತೊಡು ಬರೊಡುಂದ್ ಪಂತೆರ್. ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ ಪೊಸ ಕುಂಟುನ್ ಸಂತೋಸುಡೇ ದೆತೊಂಡೆರ್.

ಮದ್ಯಾನೊ ಬ್ರಹ್ಮಕಲಸೊಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒನಸ್ ಮಲ್ತ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಯೆರ್. ಪೋನಗಲ ಕಮಿಟಿದಕ್ಲು ಪೊಲ್ಲಾದ್ ಕೊರ್ತಿನ ಅಂಗಿಕುಂಟು ಪಾಡೊಂದು ಬಯ್ಯಡ್ ಬರೊಡುಂದ್ ಪಂಡ್ದ್ ಕಡಪುಡ್ಯೆರ್. ಆವು ಪಂಡ್ದ್ ಒತ್ತೊಂದು ಪೋತಿನ ಗುರುವೆರೆಗ್ ಆತ್ ಮಲ್ಲ ಸಭೆಕ್ ಬರ್ಯೆರೆ ಅಂಜಿಕೆ. ಬರವು ಸರವು ತೆರಿಯೊಂದಿನ ಮಲ್ಲ ಜನಕ್ಲೆದುರು ತಾನ್ ಕುಲ್ಲೆರೆ ಅಳ್ಕ್. ಇಲ್ಲದಕ್ಲು ಕೇಂಡ..

"ಅಕ್ಲು ಆತ್ ಮಲ್ಲ ಜನಕುಲೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತರ್ಮೆಡ್ ಯಾನ್ ಎಂಚ ಕುಲ್ಲುನಿ.." ಕೇಂಡೆರ್ಗೆ. ಮೂಲು ಸನ್ಮಾನೊದ ಪೂರ ವ್ಯವಸ್ತೆ ಆತ್ಂಡ್. ಕಡೇಕ್ ಆರೆನ ಮಗಲೆನ ಕಂಡನಿ ಪೋದು "ಮಾಮೆರೆಗ್ ಒಂತೆ ಉಸಾರಿಜ್ಜಿಗೆ. ಅಂಚಾದ್ ಎನನ್ ಕಡಪುಡ್ಯೆರ್" ಪಂಡೆರ್. ಬೇತೆ ಉಪಾಯೊ ದಾಂತೆ ಆರೆನ ಪುದರ್ದ ಸನ್ಮಾನೊನು ಮರ್ಮಯನ ಕೈಟ್ ಕೊರ್ಪಾವೆರ್. ತನ್ನ ಊರುಡೇ ಇಂಚ ನಾಸಿಗೆ ಮಲ್ತೊನಿನ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ ದುಂಬಗ್ ರಾಜಧಾನಿಗ್ ಪೋದು ಮಂತ್ರಿಲೆ ಕಯ್ಟ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ಪಾವೊಂದು ಬರ್ಪೆರ್. ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ತಿಕ್ಕಿ ಬೊಕ್ಕ ಊರುದ ಗರೊಡಿದ ಕೋಲದಾನಿ ಬಂಗಾರ್ದ ಉಂಗಿಲ ಪಾಡ್ದ್ ಊರುದಕ್ಲೇ ಕುಡ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅವೆನ್ ಮಸ್ತ್ ಸಂತೋಸೊಡು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ತಿನ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್...

"ನಮ್ಮನೇ ಊರುಡು ನಮ್ಮಕುಲೇ ಸೇರ್ದ್ ಊರುದಾಕ್ಲೆನ ಎದುರುಡ್ ಎಂಕ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತರತ್ತಾ ಅವು ಎಂಕ್ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡ್ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ತಿಕ್ಕಿನ ಕುಸಿದ್ಲಾಲ ಮಲ್ಲ ಕುಸಿ ಕೊರ್ಂಡು" ಪಂಡ್ದ್ ಮನಸ್ ಜಿಂಜಿದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಊರುದಕ್ಲು...

"ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ತಿಕ್ಕುನೆರ್ದ್ ದುಂಬೇ ಎಂಕ್ಲು ಈರೆಗ್ ಸನ್ಮಾನೊ ಮಲ್ತ್‌ದ. ಆಂಡ ಈರ್ ಅವೆನ್ ಕೈಯಾರೆ ದೆತೊನೆರೆ ಬಯ್ದಿಜರ್" ಪಂಡ್ದ್ ಆನಿದೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಬೊಮ್ಮರೊಟ್ಟುದ ಬಸ್ತಿ ದೇವಸ್ತಾನೊದ ಕಾಲಾದಿ ಕೋಲೊಡು ಮೆರೆನ ಸನ್ಮಾನೊಗು ಏರ್ಪಾಟ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಸನ್ಮಾನೊ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊ ಸುರುವಾಪಿನ ಪೊರ್ತುಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಕೂಡ್ದಿನ ಸಬೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಒನಸ್‌ಗ್ ಪೋಪುಂಡು. ಸಬೆ ಕಾಲಿಯಾಪುಂಡು. ಆತ್ ಪೊರ್ತಾನಗ ಒರಾನೆ ಬರ್ಸೊ ಸುರುವಾಂಡ್‌ಗೆ. ಒನಸ್‌ಗ್ ಪೋಯ್ಡಕುಲು ಪೂರ ಪಿರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸಬೆಟ್ ಕುಲ್ಲುವೆರ್. ಸುಮಾರ್ ಐನ್ ನಿಮಿಷೊ ಮುಟ್ಟ ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಆ ಪೊರ್ತುಡೇ ಜಿಂಜಿದಿ ಸಬೆತ ಎದುರುಡು ಸನ್ಮಾನೊ ನಡಪುಂಡು. ಸನ್ಮಾನೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮುಗ್ಯಿನೆ ಬರ್ಸಲಾ ಉಂತುಂಡುಗೆ. ಜನೊಕುಲು ಸನ್ಮಾನೊ ಮಲ್ಪುನೆನ್ ತೂದೇ ಒನಸ್‌ಗ್ ಪೋಪೆರ್.

ಒವ್ವೇ ಹಾಳ್ ಚಟ ದಾಂತಿನ ಗುರುವೆರ್ ನೂದು ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟೊಲಾ ತನ್ನ ಆರೋಗ್ಯೊನು ಪೊರ್ಲುಡ್ ಕಾತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆ ಪಿರಯೊಡ್ಲಾ ಎಲ್ಯಕಾಲೊದ ನೆಂಪುಲೆನ್ ತಬಿತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಣ್ಣ ದಿಟ್ಟಿ ಚುಟಿಯಿತ್ತ್ಂಡ್. ಕೆಬಿ ಸೂಗ್ರ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಪಾತೆರೊಲ ಸ್ಪಷ್ಟ ಇತ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ. ಕೇಂಡಿನಕ್ಲೆಡ..

"ಏರೆಗ್ಲ ರಗಲೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ಏರೆನ ರಗಲೆಗ್ಲ ಪೋವಂದೆ ಬದ್ಕಿನೆಟ್ ಇಂಚ ಉಲ್ಲೆ" ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ತೀರ್ಪೋಪಿನ ಕಾಲೊಡು ಪುಲ್ಲಿಯರ್ಲೆಗ್ ಪುಲ್ಲಿಯಾದ್ ಸುಮಾರ್ ಮುಪ್ಪ ಪುಲ್ಲಿಯರ್ಲೆಗ್ ಅಜ್ಜೆರ್ ಆರ್. ತನ್ನ ಜೋಕುಲೆನ್, ಕುಟುಮೊದಕ್ಲೆನ್, ರಡ್ಡ್ ಪಾಲ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನ ಪುಲ್ಲಿಯರ್ಲೆನ್ ಮಸ್ತ್ ಮೋಕೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಾತೆರೆನ್ಲ ಒಂಜೇ ಲೆಕ್ಕ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರೆಗ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಬೋಡಿತ್ತ್ಂಡ್. ಮಾತೆರೆಡಲ ಮರ್ಯಾದಿ ಕೊರ್ದು ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಬಾಲೆಗ್ಲ ಪಿರ ಜಬವು ಕೊರಯೆರ್ಂದ್ ಆರೆನ ಇಲ್ಲದಕ್ಲು ಪನ್ಪೆರ್. ಅಂಚಂದ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಶಿಸ್ತ್ ಕಲ್ಪಾದೆರ್. ಪಂಡಿನ ಕೇನಂದಿನ ಪೊರ್ತುಡು ಬಟ್ಟಿ ಮೊಡೆಪುನ ಸಲಗೆಡ್ ಪೆಟ್ಟ್‌ಲಾ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ.

ಆರೆಗ್ ದೇವಲ್ಯೊದ ಉಲಯಿ ಪೊಗ್ಗರೆ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಬೇಜಾರಿತ್ತಿಜಿ. ಉಲಯಿ ಪೋದು ದೇವೆರೆನ್ ತೂವೊಡುನ್ಪಿ ಆಸೆಲಾ ಇತ್ತಿಜಿ. ದೇವೆರ್ ಆರೆನ ಉಲಯೇ ಇತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಬೇತೆ ಜನೊಕುಲು ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಮುಟ್ಟುಜೆರತ್ತಾ ಪನ್ಪಿನ ಬೇಜಾರ್ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತ್ಂಡ್.

"ಅವು ಮಾತ ನರಮಾನ್ಯ ಮನಸ್‌ದ ಸಂಕಲಪ್ಪು. ಮುಟ್ಟುಂಡ ಕಲೆ ಆಪುಂಡಾ.." ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಮಾತೆರೆನ್ಲ ಮಾತೆರ್ಲ ಮುಟ್ಟುವೆರ್ಂದ್ ಸಮಾದಾನೊಲ ಇತ್ತ್ಂಡ್.

ಈ ತುಡಿತೊಲೆ ಒಟ್ಟುಗುಪ್ಪುನ ಆರೆನ ಬಾಲೆ ಮನಸ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ಉದಾರ್ಮೆ. ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೆತೊನೆರೆ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಗ್ ಪೋಯಿನಾರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮರ್ಮಲೆಡ... "ಅವುಲು ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ತಿನೆರೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಮಾತೆರ್ಲ ಚಮ್ಚೊಡು ತಿನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಎಂಕ್ ಚಮ್ಚೊಡು ಬೋಡಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ತಿನೆರೆನೇ ಆಯ್ಜಿ" ಪಂಡ್ದ್ ಬಂಜಿ ಪೊತ್ತಾಯೆರ್ಗೆ. ಆ ಮಲ್ಲ ಕಾಯೊದ ಬಡವುಲಾ ಮಲ್ಲೆನೇ. ಒನಸ್ ತೆನಸ್ ಪೂರ ಸಜ್ಜಿಡೇ ಆವೊಡುಗೆ. ಏಮೆ ಕಜಿಪು ಪಂಡ ಆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಇಷ್ಟೊಗೆ. ಎಡ್ಡೆ ಕಜ್ಪು ಇತ್ತಿನಾನಿ ಏರ್ಲ ಬಲಸ್‌ದ್ ಕೊರೊಡುಂದಿಜ್ಜಿ. ಆರೇ ಬಲಸ್‌ದ್ ಉನೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಈತ್ ಪುಗಾರ್ತೆಲು ಆರೆನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊನು ಬದಲ್ತಿಜಿ. ನಂಬೊಲಿಗೆಲೆನ್ ಪಂದಾದಿಜಿ.

ಗುರುವಜ್ಜೆರೆನ್ ತೂದು ತೆರಿನಕ್ಲೆನ ಉಡಲ್ದ ಪಾತೆರೊಲು ಆರೆನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊನು ಪರ್ಚಯ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪುಂಡುಂದ್ ಎನ್ನೊನುವೆ

ಎಸ್. ಎ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ (ಜಾನಪದ ಸಂಶೋಧಕೆರ್)

> "ಆದಿಂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಾದ್ಯ ಕಡ್ಡಾಯಿ (ಡೋಲು) ನುಡಿಸುವ ಶತಾಯುಷಿ ಶ್ರೀ ಕೊರಗ ಗುರುವ – ಬುಡಕಟ್ಟು ಜೀವನದ ಕಾಯಕಯೋಗಿ, ಓರ್ವ ಅಪ್ರತಿಮ ಕಲಾವಿದ. 106 ವರ್ಷ ಬದುಕಿ ಬಾಳಿದ, ಡೋಲು ಕುಣಿತದ ಮೂಲಕ ಸಾಧನೆಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯಲ್ಲಿ ಮೆರೆದ ಓರ್ವ ಅಪ್ಪಟ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಲಾವಿದ. ಹಿರಿಯಡ್ಕದ (ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ) ತೋಮ ಮತ್ತು ತುಂಬೆ ದಂಪತಿಯ ಮಗನಾದ ಗುರುವ 'ಕೊರಗ' ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಡೋಲಿನ ಎಲ್ಲ ತಾಳಗಳ / ಕುಣಿತಗಳ ಆಚರಣೆಗಳ ಹಲವು ವಿದ್ಯಮಾನ ತಿಳಿದಿರುವ ಅಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ವ ಎನ್ನುವಂತೆ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿರಿಮೆ–ಗರಿಮೆಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲಂತಹ ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದ ಗುಡ್ಡೆಯಂಗಡಿ–ಹಿರಿಯಡ್ಕದ ಗುರುವ ಕೊರಗ ಧಾರ್ಮಿಕಬದ್ಧವಾದ ಎಲ್ಲ ವಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧವಾದ ಡೋಲನ್ನು ನುಡಿಸುವ ಅಪರೂಪದ ಕಲಾವಿದರು ಇಂದು ನಮ್ಮೊಂದಿಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ವಾದ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ರಾಯಭಾರದ ಹಿರಿಮೆ ಗುರುವ ಕೊರಗರದ್ದು. ಈ ನಾಡಿನ ಸಾಧನೆಯ ಗುಡಿಗಾರರು."

ತುಳು ಅನುವಾದ

ಆದಿಂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಾದ್ಯ ಕಡ್ಡಾಯಿ (ಡೋಲು) ನುಡಿಪಾವುನ ಶತಾಯುಷಿ ಶ್ರೀ ಗುರುವ ಕೊರಗ – ಬುಡಕಟ್ಟು ಜೀವನದ ಕಾಯಕಯೋಗಿ, ಒರಿ ಅಪ್ರತಿಮ ಕಲಾವಿದೆ. 106 ವರ್ಷ ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ಬಾಳಿನ, ಡೋಲು ನಲಿಕೆದ ಮೂಲಕ ಸಾಧನೆಡ್ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಮೆರೆಯಿನ ಒರಿ ಅಪ್ಪಟ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಲಾವಿದೆ. ಹಿರಿಯಡ್ಕೊದ (ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ) ತೋಮ ಬೊಕ್ಕ ತುಂಬೆ ದಂಪತಿಲೆನ ಮಗೆ ಗುರುವ 'ಕೊರಗ' ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮಾಜೊಗ್ ಸೇರಿನಾರ್. ಡೋಲುದ ಮಾತ ತಾಳೊಲೆನ / ನಲಿಕೆಲೆನ ಆಚರ್ನೆದ ಜಿಂಜ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ತೆರಿಯೊಂದಿನ, ವಿಶೇಷೊಡು ವಿಶೇಷ ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಜಿಂಜ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪೆರ್ಮೆ ಬಲ್ಮೆಲೆನ್ ತೆರಿದಿನಂಚಿನ ಹಿರಿಯೆ ಕಲಾವಿದೆ.

ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ

ಗುರುವ ಕೊರಗ ಮೆರೆನ್ ಬೌಶ ಯಾನ್ ಸುರು ತೂಯಿನಿ 2019 ಅದಿಪ್ಪೊಡು. ಆನಿ ಅರೆಡ ಪಾತೆರ್ನಗ ಗುರ್ತ ಇತ್ತಿಲೆಕೊನೆ ಪಾತೆರ್ಯೆರ್. ಕಾರ್ನ ದಾನೇನ್ನಗ ಊರುಡು ಎಂಕ್ ಆರ್ ಕೈತಲ್ದಾರ್. ಆರ್ ಪೆರಿಯಡ್ಕ

ಪಡ್ಡಮದಾರ್. ಓರ್ವಡಿಡ್ ಎನ್ನ ಇಲ್ಲ್ ಕಪ್ಪಂದ ಕರ್ಯಗ್ ಉಲ ಸಾದಿಡೆ ಪೆರ್ನಂಕಿಲ, ಪದ್ಯೋಟ್ಟುಡೆ ನಾಲ್ ಮೈಲ್. ಕಪ್ಪಂದ ಕರ್ಯಡ್ ಎನ್ನ ಇಲ್ಲದ ತುದೆತ ಅಪೇಲ್ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಚೂರ್ ಉಲಯಿಡೆ, ಕೊರಗೆರೆ ಕೊಪ್ಪ ಉಂಡು. ಅಕುಲು ಪೂರ ಎನ್ನ ದಿಂಜ ಗುರ್ತ, ಮೋಕೆದಕುಲು. ಅಲ್ಪದ ಬಾಗಿನ ಮೆಗ್ಗೆ ತಾನ್ ಇಂದ್ ಪಂಡೆರ್ ಗುರುವ ಕೊರಗೇರ್. ಬಾಗಿ ತೀರ್ ಪೋದು ಸುಮಾರ್ 40 ಒರ್ಸಾವು. ಬಾಗಿನ ಮಗೆ ಮುಂಗುಲ್ಯೆ, ಬಾಕಿದಕುಲ್ಲಾ ಇನಿಕ್ ಇಜ್ಜೆರ್, ಪುಲ್ಯರ್ಡ್ ಕೆಲವೆರ್ ಅಲ್ಪ ಉಲ್ಲೆರ್. ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ನ ಪುದರ್ ಯಾನ್ ಪನ್ನಗ ಎಂಕ್ ಆರೆನ ಗುರ್ತ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಇಂದ್ಲಾ ಗುರುವನ್ನೇ ಪನ್ನಗ ಎಂಕ್ ಬಾರಿ ಚೋದ್ಯೆ ಆಂಡ್, ಕುಸಿಲ ಆಂಡ್. "ಓರ್ವಡಿಡ್ ಎಂಕ್ಲೆ ಕುಟುಮೊದಕ್ಲು, ಜೋಕುಲು ಮಾತ ಉಲ್ಲೆರ್" ಪಂಡೆರ್. ಎನ್ನ ಗುರ್ತ ಮಸ್ತ್ ಸಮಯೊಡ್ದಿಂಚಿ ಕೇಂಡ್ದ್ ಗೊತ್ತುಂಡು ಪಂಡೆರ್. ದುಂಬೋರ ಕುಡ್ಲ ಆಕಾಶವಾಣಿದಕುಲು ಎನನ್ ಪಾತೆರ್ಪದ್ ಅವೆನ್ ರೇಡಿಯೋಡ್ ಪಾಡ್ಡೆರ್ ಪಂಡೆರ್. ಅವು 1989–90 ಪೊರ್ತುಗು ಎಂಕ್ಲೆ ಕುಡ್ಲ ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ 2 ಒರ್ಸ ಇತ್ತಿನ, ಊರುಡು ಗುಲ್ಬರ್ಗದ, ಶ್ರೀ ಜಿ ಎಂ ಶಿರಹಟ್ಟಿ ಪನ್ಪಿ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್, ಎಡ್ಡೆ ರೂಪಕ ಮಲ್ಪೆದೆರ್, ಆರ್ 'ಕೊರಗರ ಕಡ್ಡಾಯಿ' ಪನ್ಪಿ ರೂಪಕ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್ ಪ್ರಸಾರ ಮಲ್ದೆರ್. ಒಡಿಪುಗು ಪೋದು ಎಸ್.ಎ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯೆರೆನ ಸಕಾಯೊಡು ಆರ್ ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯದ ಕೆಲವೆರೆನ್ ಪಾತೆರ್ಪಾದ್, ಅಕ್ಲೆನ್ ಬದ್ಕ್, ಕಲೆತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ಅವೆಟ್ಟ್ ಆನಿ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿದಾರೆ ಆದಿತ್ತಿನಾರ್ ಉಂದುವೇ ಗುರುವಾನ್ನೇ.

ಒಡಿಪುದ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜ್‌ದ ರವೀಂದ್ರ ಮಂಟಮೆಡ್ ಲೇಸ್. 106 ಒರ್ಸ ಪಿರಯದ ಗುರುವಣ್ಣೆ ಆನಿ ಮಿತ್ತ ಮಂಟಮೆಡ್ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ಜಬವ್ ಸಲೀಸ್‌ಡ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. "ಏತ್ ವರ್ಸಡ್ದಿಂಚಿ ಈರ್ ಡೋಲ್ ಮೇಲೋಡ್ ಬೊಟ್ಟೋಂದು ಇತ್ತರ್‌ಂದ್ ಕೇನ್ನೆಕ್ಕ್" "ಎನ್ನ ಸದಾರ್ನ 12–15 ಪಿರಯೊಡು ಕೊಲಲ್ ಉರಿತೊಂದುತ್ತೆ, ಕರಂಡೆ ಬೊಟ್ಟರೆ ಸುರ್ಮಳ್ತಿಟ್ಟೆ, ಅಂಚೆನೇ 10–16 ಪಿರಯೊಡ್ ದೋಲ್ ಪುಗ್ಗೆಲ್ ಪಾಡ್ಯೆ, ಬೊಕ್ಕ ಏನಿ ಮುಟ್ಟಲ ನಡತ್ತುಂಡ್" ಇಂದೆರ್. ದೋಲ್‌ಗ್ ದೋಲ್, ಕಡ್ಡಾಯಿ ಇಂಚ ಮಾತ ಪನ್‌ಪೆರ್. ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಅಲ್ಪನೆ ಸ್ಟೇಜ್‌ದ ಬರಿಟ್ ದೀತಿನ ದೋಲ್ದ ಬಲ್ಲ್ ಒಯಿತ್ತ್ ಪುಗ್ಗೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂಡೆರ್, ಕೋಲ್ ಪತ್ತದ್ ಬೊಟ್ಟಿಯೆರ್, ಸುಮಾರ್ ಪತ್ತ್ ಪದಿನೈನ್ ಮಿನಿಟ್ ಮುಟ್ಟ, ಕೂಟದ ಟಕ್ಕ್, ದರ್ಶನದ ಟಕ್ಕ್, ಅಗೆಲ್‌ದ ಟಕ್ಕ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ನಮೂನೆದ ಟಕ್ಕ್‌ಲೆನ್ ಎಡ್ಡೆ ತ್ರಾನೊಡ್, ಉಲ್ಲೆಸೊಡು ಬೊಟ್ಟುದು ತೋಜಾಯೆರ್.

ಎಂಕ್ ಆನಿ ಆಯಿನ ವಿಶೇಷ ಅನುಭವ. ಮೆರೆನ್ ನಾನೊರ ತೂವೊಡು, ಪಾತೆರ್ಪಾವೊಡು ಇಂದ್ ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತ್. ಆಂಡ ಆರ್ ಬೌಶ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ 3–4 ತಿಂಗೊಲುಡೆ ಕರಿದ್ ಪೋಯೆರ್, ಶಕಪುರುಷೆ ಆರ್.

ಅರುಣಾಚಲ ಶೆಟ್ಟಿ, ಬೀಡು

ಮಲ್ಲ ಜೀವೊ. ನೂದ್ ವರ್ಸೊ ಆಂಡ್‌ಂದ್ ಏರ್ಲಾ ಪನಯೆರ್. ತೀರುನೆಕ್ ನಾಲೈನ್ ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟೊಲ ಅಜ್ವ ವರ್ಸೊದಲೆಕ ತೋಜೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಎಡ್ಡೆ ತಿಗಲೆ. ಬಾರಿ ಸೋಕುದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ಬಾರೀ ದೈನ್ಯತೆ. ಬಾರೀ ಒಂಜಿ ಶಿಸ್ತ್. ಕ್ರಮವತ್ತಾದ್ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯೊಡಾವಡ್ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರುನ ನಯವಿನಯತೆಡಾವಡ್ ಒರ್ಯಗ್ ಒಂಜಿ ಗರ್ವೊಡು ಪಾತೆರ್ದುಪ್ಪಯೆರ್. ಬಾಯಿಡ್ ತತ್ತ್‌ದ್‌ಲಾ ನೆರ್ಪಡೆ ಬತ್ತ್‌ದುಪ್ಪಂದ್. ಆತ್ ಒಂಜಿ ಸಜ್ಜನ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಎನ್ನ ಜೀವನೊಡು ತೂಯಿನ ಎಡ್ಡೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪಂಡ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್. ಆತೊಂಜಿ ನಿಷ್ಠಾವಂತೆ. ಸತ್ಯದರ್ಮೊಡು ದೈವದೇವೆರೆ ಚಾಕ್ರಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಗ್ರಾಮೊದುಲಯಿ ಏರೆಡಲಾ ನಿಷ್ಠುರ ಮಲ್ತ್‌ದುಪ್ಪಂದ್. ಅಜಾತಶತ್ರು ಪನ್ಪತ್ತಾ... ಅಂಚಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ಎಂಕ್ ಭಾರೀ ಪ್ರೀತಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆರ್.

ಕೋಡಿಬೆಟ್ಟು ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ (ಪತ್ರಕರ್ತೆದಿ)

ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ನ ಪಾತೆರ ಭಾರೀ ತನುವಂದಿಗೆದ. ತೂಯೆರೆ ಆರೆನ ಜೂವ ಎತ್ತರ. ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದ್ ಬೆಂದ್ ಕಣೆತಲೆಕ ಆತಿನ ಕೈಕಾರ್. ಕೈಕಾರ್‌ದ ಬಲತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಅರೆಗ್ ಭಾರೀ ವಿಶ್ವಾಸ ಇತ್ತಿನ ಕರ್ಣ್ಣಡ್ ತೋಜೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. 'ಶೋಕುಡೇ ಬೆಂದೆ ಯಾನ್, ಆಂಡ ಬೆನ್ನಿಗ್ ಎನ್ನನೇ ಒಂತೆ ಜಾಗೆ ತಿಕ್ಕುದುಂಡ ಆತು' ಪಂದ್ ಅಪಗ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಂಡ ಸಾಗೊಳಿದ ಎಲ್ಯ ಮಲ್ಲ ವಿಷಯ ಮಾತಾ ಅರೆಗ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವೆತ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತೆರ್ನಗ ಮೋನೆ ಅರಲೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬರಿ ಕಡ್ಪುನ ಬಗ್ಗೆನೇ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಪಾತೆರ್ದಿಪ್ಪೆರ್ ಎನಡ. ಯಾನ್ ಅರೆನ ಇಲ್ಲಲ್ ಅರ್ಧ ದಿನ ಇತ್ತೆ. ದನಿಕ್ಲು ಶಾಲೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ಡಿಜೆರ್ ಪಂದ್ ಬಾರೀ ಬೇನೆಡ್ ಪಂಡೆರ್. ನಾಲ್ ಬರವ್ ಕಲ್ಲೊಡು ಪಂದ್ ಅರೆಗ್ ಎತೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಡೋಲು ಮನ್ಪುನೆಟ್ಟ್‌ಲಾ ಆರ್ ಬಾರಿ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆದಾರ್. ವಾ ವಾ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಂಬುಲೊಡ್ ತಾನ್ ಮಲ್ತಿನ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪಂದ್ ನೆಂಪು ಮನ್ತ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಯಾನ್ ಪೋಯಿನಪಗ ಅರೆನ ಊರುಡು ಕೊಡಿ ಏರ್ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಡೋಲ್ ಬೊಟ್ಟೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿನ ದಾದನಾ ನಿಯಮ

ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಪಟ ದೆಪ್ಪೆರೆ ತಕ್ಕ ಡೋಲ್ ಕೆಕ್ಕಿಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ಉಂತ್ಯೆರ್.

ಅರೆಗ್ಲಾ ಒರ ಭರ್ಜರಿ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೊಡು ಪಂದ್ ಆಸೆ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಂಕ್‌ಲಾ ಅರ್ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನ ಖುಷಿನ್ ತೂವೊಡು ಪಂದ್ ಆಸೆ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಆರ್ ನಿಯಮ ಮೀರುನಾರ್ ಅತ್ತ್. ಅರೆನ ನಂಬೊಲಿಗೆನೆ ಅರೆನ ಶಕ್ತಿದಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ಅರೆನ ಶ್ರಮ ಜೀವನನೆ ಅರೆನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಸಂತೃಪ್ತಿ ತೋಜುಲೆಕ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್.

ರಂಗನಕೇರಿ ಗಣೇಶ್ (ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ನ ಸಂಬಂಧಿ)

> "ಗುರುವಜ್ಜನವರು ಎಂದೂ ಯಾರೊಂದಿಗೂ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮಾತನಾಡಿರುವುದು ಎಲ್ಲೂ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವರು ತನ್ನಿಂದ ಎಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನವರಾದರೂ ಕೂಡ ಅವರನ್ನು ಬಹುವಚನದಿಂದಲೇ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಾನು ಅವರ ಮೊಮ್ಮಗನಾದರೂ ಕೂಡಾ ನನ್ನನ್ನು ಅವರು ಏಕವಚನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಕರೆದಿಲ್ಲ. ಇದುವೇ ಗುರುವಜ್ಜನವರ ಘನತೆ. ಉಸಿರು ಇರುವ ತನಕ ತನಗೆ ಕೆಲಸ, ಅನ್ನ ಕೊಟ್ಟ ಧಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಬಯಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವೆಲ್ಲರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬದುಕಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದುವೇ ಗುರುವಜ್ಜನವರ ದೊಡ್ಡ ಗುಣ. ನನಗೆ ಗುರುವಜ್ಜನವರೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನ ಅವರ ಒಡನಾಡಿಯಾಗಿ ಇದ್ದುದಕ್ಕೆ ಹೆಮ್ಮೆಯೆನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ದಿನಾಂಕ 26-02-2022 ಮತ್ತು 27-02-2022ರಂದು ಉಡುಪಿ ಅಜ್ಜರಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಕೊರಗರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಉತ್ಸವ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ಮುಖ್ಯ ದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಶತಾಯುಷಿ ಹಿರಿಯಡಕ ಗುರುವಜ್ಜ ಮಹಾದ್ವಾರ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದೇ ನಾವು ಗುರುವಜ್ಜನವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ನಮನಗಳು."

ತುಳು ಅನುವಾದ

ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ ಏಪೊಗ್ಲಾ ಕೋಪೊಡು ಏರೆಡಲಾ ಪಾತೆರ್ದಿನ ತೂತಿಜಿ. ಆರ್ ತನರ್ದ್ ಏತ್ ಎಲ್ಯ ಪಿರಯೊದಕ್ಲೆನ್ಲ ಆರ್ ಮೇರ್‌ಂದೇ ಪಾತೆರ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಯಾನ್ ಆರೆನ ಪುಲ್ಲಿಯಾದಿತ್ತೆಡಲಾ ಎನನ್ ಆರ್ ಏಪೊಗ್ಲಾ ಆಯೆ ಇಂಬೆ ಪಂಡ್ದ್ ಓಲ್ಲಾ ಲೆಯ್ದಿಜೆರ್. ಉಂದೇ ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ನ ಘನಸ್ತಿಗೆ. ಉಸುಲು ಉಪ್ಪುನೇಟ ಬೇಲೆ, ನುಪ್ಪು ಕೊರಿನ ದನಿಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಗ್ ಹಾಳ್ ಬಯಕಿಜೆರ್. ಮಾತೆರ್ಲ ಎಡ್ಡೆಡ್ ಬದ್‌ಕಡ್‌ಂದ್ ಬಯಕೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಉಂದುವೇ ಗುರುವಜ್ಜನ ಎಡ್ಡೆ ಗುಣ. ಎಂಕ್ ಗುರುವಜ್ಜೆರೊಟ್ಟಿಗೆ ಒಂತೆ ದಿನೊ ಆರೆನ ಒಡನಾಡಿಯಾದ್ ಇತ್ತಿನೆಕ್ ಹೆಮ್ಮೆಯಾಪುಂಡು. ಆರೆನ ನೆಂಪುಗ್ 26-2-2022 ಬೊಕ್ಕ 27-2-2022 ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿ ಉಡುಪಿ ಅಜ್ಜರಕಾಡ್‌ಡ್

ನಡತಿನ ರಾಜ್ಯೊ ಮಟ್ಟೊದ ಕೊರಗೆರ್ನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಉಚ್ಚಯೊ ಬೊಕ್ಕ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟೊದ ಮುಖ್ಯ ದ್ವಾರೊಗು 'ಶತಾಯುಷಿ ಗುರುವಜ್ಜ ಹಿರಿಯಡ್ಕ ಮಹಾದ್ವಾರ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ದೀಪಾಂಡ್. ಉಂದೇ ಗುರುವಜ್ಜಗ್ ಎಂಕ್ಲು ಸಂದಾಯ್ನ ನಮನೊಲು.

ಅಕೇರಿದ ದಿನೊಕುಲು

ನೂದು ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟೊಲಾ ಅರೆನುಲಯಿದ ಕಲಾವಿದನ್ ಎಚ್ಚೆರಿಗೆಡ್ ದೀವೊಂದು ಜವನಾದಿಗೆದ ಉಮೇದ್‌ಡೇ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೊಂದಿತ್ತಿನ ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ 105 ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟೊಲಾ ಸೌಕ್ಯೊಡೇ ಇತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಆ ಜಿಂಜಿ ಅವುಸೊದ ನಡೆಟ್ ಆರ್ ಎದ್‌ರ್‌ತಿನ ಬೇನೆಲು ಏತೋ. ಆ ದೀರ್ಘ ಕಾಲೊದ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಮಸ್ತ್ ಸಾವುಲೆನ್ ತೂಯೆರ್. ಅವೆಟ್ ತನರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪುಟ್ಟಿನ ಮಗ್ಯೆ, ಮಗ್ದಿ, ರಡ್ಡ್ ಆನ್ ಜೋಕುಲು, ರಡ್ಡ್ ಜನ ಬೊಡೆದಿಯರ್ಲೆನ ಸಾವುಲು ಮಸ್ತ್ ಬೇಜಾರ್ದ ಸಂಗತಿಲು. ಒರಿ ಪುಲ್ಲಿ ಜವನಾದಿಗೆಡೇ ತೀರ್ಪೊಯಿನ ಆರೆನ್ ಮಸ್ತ್ ಕಂಗಾಲ್ ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ಆ ಸಮಯೊಡು ಎತೆಟೇ ನೆತ್ತೆರ್ದ ಒತ್ತಡ ಎಚ್ಚಿ ಕಮ್ಮಿಯಾದ್ ಬೂರ್ದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ಲಾ ಸೇರ್ದಿತ್ತೆರ್. ಜೋಕುಲೆನ, ಕುಟುಮೊದಕ್ಲೆನ ಅನುಪಾನೊಡು ಆರೋಗ್ಯೊ ಸುದಾರುಂಡ್. ಆಂಡಲ ಪಿರಯೊದ ನಿತ್ರಾಣೊನ್ ತಪ್ಪಾಯೆರಾವಂದ್. ಕ್ರಮೇಣ ಡೋಲುದ ಕಾಯಕೊನು ಪುಲ್ಲಿಯರ್ಲೆಗ್ ಒಯ್ಪಾದ್ ಇಲ್ಲಡೇ ಇತ್ತೆರ್. ಸರಕಾರೊರ್ದು ಬರೊಂದಿತ್ತಿನ ಎಲ್ಯ ಮೊತ್ತದ ಮಾಸಾಶನನೇ ಅಪಗೊದ ಅರೆನ ವರಮಾನ. ಅಂಚಾಂದ್ ಜೋಕುಲು ಪುಲ್ಲಿಯಾರ್ಲೆನ ಸಕಾಯೊ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಊರುದಾಕ್ಲುಲಾ ದುಂಬುದ ಮೋಕೆಡೇ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಾರ್ಗೊ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಅಂಗಡಿದ ಬಾಕಿಲ್ಗ್ ಪೋಯೆರ್ಡ ಬಾಜೆಲ್ ಪರ್ಪಾವುನಕುಲು, ಚಾ ಪರ್ಯೆರೆ ದುಡ್ಡು ಕೊರ್ಪಿನಕುಲು ಇತ್ತೆರ್. ಸೆಲೂನುಗ್ ಪೋಯೆರ್ಡ ಕುಚ್ಚಿ ದೆತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಾಸ್ ದೆತೊನಯೆರ್. ರಿಕ್ಷೊಗ್ ಮಿತರ್ಯೆರ್ಡಲ ದುಡ್ಡು ದೆತೊನಯೆರ್. ಪಾತೆರ್ಪಾಯೆರೆ ಬತ್ತಿನಕುಲು ಕೈಕ್ ದುಡ್ಡು ಪಾಡಂದೆ ಪೋವಯೆರ್. ಊರುಡ್ ಸುದ್ದೊಗು ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೆರೆ ಜವನ್ಯೆರ್ ಪೋಯೆರ್ಡಲ ಬೇಲೆ ಮುಗಿ ಬೊಕ್ಕ ಮೆರೆನ್ ಲೆಪ್ಪುಡಾದ್ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಕಾರ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕೈಕ್ ಕಾಸ್ ದೀದ್ ಮರ್ಯಾದಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಡಪುಡೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ.

ಆರ್ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಲಕ್‌ದ್ ಬಯ್ದಿನ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಡ ಅಕೇರಿ ಮುಟ್ಟೊಲಾ ಎಡ್ಡೆ

ಸಮ್ಮಂದೊ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪ್ರತಿ ಪದ್ನೈನ್ ದಿನೊಕೊರ ಅಡೆ ಪೋದು ಬಜ್ಜೆಯಿ ಪತೊಂಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮೆರೆಗ್ ತೀರಂದಿನಪಗ ಪುಲ್ಲಿ ಪೋದು ಕೇಂಡ್ದ್ ಕನವೊಂದಿತ್ತಲ್‌ಗೆ. ಸೈನೇಂಗೆಲ ಅಕುಲು ಮೆರೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಬಜ್ಜೆಯಿ ಕೊನೊಯೆರೆ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ.

ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ 2021 ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗೊಲುಡು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೆತೊನೆರೆ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಗ್ ಪೋದು ಪೊರ್ಲುಡೇ ಬಯ್ದೆರ್. ಸಾದಾರ್ನ ರಡ್ಡ್ ತಿಂಗೊಲುರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತೀರಾ ನಿತ್ರಾಣೊ. ಕುಲ್ಲುನವುಲೇ ಕುಲ್ಲುನಿ. ಪುಲ್ಲಿಯರ್ಲು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ನಡಪೆರೆ ಪಂಡೆರ್ಡಲಾ ಮನಸಿಜ್ಜಿ. ನೂತ ಅಯ್ನ್ ವರ್ಸೊ ಕಾಯಕೊದ ಸಾದಿಡ್ ತರೆದಿನ ಜೂವ ಮೆಲಾನೆ ಕುಲ್ಲೋಂದು ಬಯ್ದ್‌ದಂಡ್. ತನ್ನ ಕಾಯಕೊನು ಮುಗಿತ್ ಪಿದಡುನ ಅಟ್ಟಣೆಡುಂಡು.

ಒಂತೆ ದಿನೊಟೇ ಜೆಯ್ದಿನವುಲಾಪೆರ್. ಜೋಕುಲು, ಪುಲ್ಲಿಯರ್ಲು, ಮರ್ಮಲ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಆರೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ತೂವೊಂಡೆರ್. ಊರುದ ಗಣ್ಯೆರ್ ಅಪಗಪಗ ಇಚಾರ್ಸೊಂದೇ ಇತ್ತೆರ್. ದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಊರುದ ದೈವದೇವೆರೆ ಚಾಕಿರಿ ಮಲ್ದಿನ ಗುರುವೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಬುಡು ಉಡಲ ಮೋಕೆ. ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟೊಡು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೆತೊಂದು ಊರುದ ಪುದರ್ನ್ ಮೆರೆಪಾಯಿನ ಅಭಿಮಾನೊ. ಆರೆನ ಪಿರಯೊದ ಹಿರಿತನೊದ ಗೌರವ. ಗುಡ್ಡೆಯಂಗಡಿಡೇ ಪುಟುದ್ ಬಲತಿನ ಅರುಣಾಚಲ ಶೆಟ್ರ್ ವೈವಾಟ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ಇತ್ತೆರ್ಡಲ ಅಪಗಪಗ ಫೋನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆರೆನ್ ಇಚಾರ್ಸೊಂದಿತ್ತೆರ್.

"ಈರೆಗ್ ದಾದ ಬೋಡು?" ಪಂಡ್ದ್ ಕೇಂಡ "ಎಂಕ್ ಮೀನ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಕೋರಿದ ರಸೊಟಾಂಡ ರಡ್ಡ್ ನುಪ್ಪು ಸೇರುದು..." ಪಂಡೆರ್ಗೆ. ಅಪಗನೇ ಅವುಲೇ ಕಯಿತಲ್ದ ಮೋಹನ್ ಪನ್ವಿನಾರೆನ ಬಾರ್‌ಡ್ದ್ ಮೀನ್‌ದ ಕಜಿಪುಲಾ ಒನಸ್ಲಾ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರ್ಪಿನ ಯವಸ್ತೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಸುಮಾರ್ ರಡ್ಡ್ ತಿಂಗೊಲು ಮುಟ್ಟ ರಡ್ಡ್ ಪೊರ್ತು ಬೆಚ್ಚ ಬೆಚ್ಚ ನುಪ್ಪು ಕಜಿಪು ಕಂತ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನ ಸತೀಶ್ ನಾಯ್ಕ್ ಪನ್ವಿನಾರ್ ಆರೆನ ಬಗೆಟ್...

"ಧರ್ಮೊದ ಮನುಷ್ಯೆ.. ನೆರೆಕರೆಟ್ ಮಾತೆರ್ಡಲ ಎಡ್ಡೆಡಿತ್ತೆರ್. ಏರೆಗ್ಲಾ ತೊಂದರೆ ದಾಂತಿನ ನರಮಾನಿ. ರಾಜ್ಯೊ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ್ ಹಿರಿಯಡ್ಕೊದ ಊರುಗ್ ಪುದರ್ ಕಂತೆರ್" ಪಂಡ್ದ್ ಅಭಿಮಾನೊಡು ಪುಗಾರ್ವೆರ್.

ಕಾಯ ಕರಿಂಡ್

2021ನೇ ಇಸವಿ ಅಗೋಸ್ತು ತಿಂಗೊಲುದ 22ನೇ ತಾರೀಕ್ 'ವಿಶ್ವ ಜಾನಪದ ದಿನ'. ಜಾನಪದೊ ಲೋಕೊಗು ಒಂಜಿ ಸಂಬುರ್ಮೊದ ದಿನ. ಲೋಕೊರ್ಮೆ

ಜನಪದೊ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಚಟುವಟಿಕೆಲು, ಲೇಸುಲು ನಡತೊಂದುಂಡು. ಮತ್ತರ್ಮೆದ ಮಿತ್ತ್ ಪದೊ, ನಲಿಕೆಲು ನಮುನೆ ನಮುನೆದ ವಾದನೊಲೆದ ಗೌಜಿ ಕೇನೊಂದುಂಡು. ಜನಪದೊ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಈ ಸಂಬುರ್ಮೊಡುಪ್ಪುನಗ ಹಿರಿಯಡ್ಕೊದ ಗುಡ್ಡೆಯಂಗಡಿದ ಬಲ್ಕೋಡಿ ಪನ್ಪಿನ ಕೇರಿಡ್...

ಡಂ... ಡಂ... ಡಂ...

ಡಕ್... ಡಕ್...

ಡಂ... ಡಂ... ಡಂ...

ಡಕ್... ಡಕ್...

ಸಾವುದ ಟಕ್ಕ್ ಕೇನೊಂದುಂಡು. ಈ ಡೋಲುದ ಸೊರ ಒಂಜಿ ಅಪೂರ್ಪೊದ ವ್ಯಕ್ತಿನ ಸಾವುದ ದುಕ್ಕೊದ ಸುದ್ದಿನ್ ಊರೊರ್ಮೆ ಪಸೆರೊಂದುಂಡು.

ಉಂದು ಜೂವಮಾನೊಡು ಏತೋ ಮರಣೊದಿಲ್ಲದ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುದ್ ಸೂತಕೊದ ಸುದ್ದಿ ಪಂಡಿನ ಒರಿ ಕೊರಗ ಜನಾಂಗೊದ ಪಿರಯೊದ ಜೂವೊ ನಮನ್ ಅಗತಿನ ದುಕ್ಕೊಗ್ ಬೊಟ್ಟಿನ ಡೋಲು. ತುಳುನಾಡ್ದ ಜನಪದೊ ಕಲೆನ್ ಒರಿಪಾಯೆರೆ ಪೊರ್‌ಂಬಿನ ಗಟ್ಟಿ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಸಂದಿನ ಮಾನಾದಿಗೆ. ಪುಟ್ಟಿನ ಜನಾಂಗೊ ಬೊಕ್ಕ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಮ್ಮೆನೊನು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟೊಡು ನೆಗಪಾಯಿನ ಸಗ್ತಿಗ್ ಸೊಲುಮೆ ಸಂದಾಯಿನ ಡೋಲು ಅವು. ನೂದು ವರ್ಸೊದ ಪೂರ್ಣ ಅವುಸೊನು ಬಾಳಿನ ಪುಣ್ಯೊದ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಆರೆನ ಪಿರಯೊದ ಹಿರಿತನೊಗು ಕೊರ್ನ ಗೌರವದ ಡೋಲು. ತುಳುನಾಡ್ದ ನೆಲಮೂಲೊದ ಪೆರ್ಮೆನ್, ಜನಪದೊತ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆನ್ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯೊಗು ಪೊಲಬಾಪುಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತಿನ ಚಾತುರ್ಪುಗ್ ಸಂದ್ಯೆತಿನ ಮರ್ಯಾದಿದ ಡೋಲು ಅವು. ಮಾತೆರೆ ಬಾಯಿಡ್ ಪಿರ್ತಿಡ್ 'ಗುರುವಜ್ಜೆರ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತಿನ, ಡೋಲುವಾದನೊಗು ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯೊಂದಿನ 'ಗುರುವ ಕೊರಗೆ'ರ್ ಆನಿದ ದಿನೊಟು ನಮನ್ ಅಗತ್ ಪೋಯಿನ ದುಕ್ಕೊದ ಡೋಲು.

ಆನಿ ಮುಟ್ಟೊ ಬೇತೆ ಸಮುದಾಯದಕ್ಲೆ ಮರಣೊ ಬೊಕ್ಕ ಬೊಜ್ಜೊಗು ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೊಂದಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಸಮುದಾಯೊ ಆನಿದ ದಿನ ಅಕ್ಲೆನನೇ ಸಮುದಾಯೊದ ಹಿರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿನ ಮರಣೊಗು ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುದ್ ದುಕ್ಕೊ ತೋಜಾಯೆರ್. ಪೊಸ ಚರಿತ್ರೆನ್ ಉಂಡು ಮಲ್ತೆರ್.

ಜಾನಪದೊ ಲೋಕೊದ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಆಸ್ತಿ ವಿಶ್ವ ಜಾನಪದೊ ದಿನೊತಾನೇ ನಮರ್ದ್ ಅಗತ್ ಪೋಪುಂಡು. ಗುರುವಜ್ಜೆರೆಗ್ ಅಂಚಿನ ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಉಂಡುಂದು ಗೊತ್ತೇ ಉಪ್ಪಂದ್. ಆಂಡ ಒರಿ ಅಪ್ಪಟ ಜಾನಪದೊ ಕಲಾವಿದೆ ಜಾನಪದೊ ದಿನೊತಾನಿಯೇ ತನ್ನ ಉಸುಲು ಉಂತಾವುನಿಲಾ

ಒಂಜಿ ಯೋಗೊನೇ..

ಕನ್ನಡೊಡು ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಉಂಡು. "ಶರಣರ ಗುಣ ಮರಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣು" ಪಂಡ್‌ದ್. ನರಮಾನ್ಯನ ಯೋಗ್ಯತೆ ತೆರಿವುನಿ ಆಯನ ಮರಣೊಡುಗೆ. ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ ಕರಿನಾನಿ ಬೊಮ್ಮರೊಟ್ಟುದ ಗ್ರಾಮೊಡು ಸೂತಕೊದ ಬಾಮೊ. ಗುತ್ತು ಮಡಸ್ತಾನೊದಕ್ಲು ಮಾತ ಗುಡ್ಡೆಯಂಗಡಿದ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಸೇರುವೆರ್. ಅಣ್ಣು ಶೆಟ್ರ್, ಲಯನ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್, ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್‌ದ ಗಣ್ಯೆರ್, ಗುತ್ತು ಮಡಸ್ತಾನೊದಕ್ಲು, ಬಸ್ತಿದಾರ್ ಇಂಚ ಊರುದ ಗಣ್ಯೆರ್ ಪೂರ ಸೇರ್ದ್...

"ನಮ್ಮ ಊರುದ ಚಾಕ್ರಿ ಮಲ್ದಿನ ಗುರುವೆ ನಮ್ಮ ಊರುದ ಸೊತ್ತು..." ಪನ್ಪೆರ್. ಬೊಮ್ಮರೊಟ್ಟು ಗ್ರಾಮೊಡ್ ಆರ್ ಸೇವೆ ಸಂದಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ಮಾತ ದೈವ ದೇವೆರೆಗ್ಲ ಕೈ ಮುಗ್ಯೊಂದು ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೆತೊಂದು ಊರುದ ಪುದರ್ ಮೆರೆಪಾಯಿನ ಗುರುವಜ್ಜೆರೆನ ಆತ್ಮೊಗು ಶಾಂತಿ ತಿಕ್ಕಡ್, ಸ್ವರ್ಗ ಸಂದಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ನಿಮಿಷ ಮೌನೊಡುಂತುದು ಕೇಂಡೊನುವೆರ್.

ಮರಣೊದ ಬೇಲೆಗ್ ಊರು ಸೇರ್ದ್ ದುಡ್ಡು ಒಟ್ಟು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅರೆನ ಕಂಗಾಲಾತಿನ ಕುಟುಂಬೊನು ಮಾನಾವೆರ್. ಜಾತಿ, ಮಲ್ಲಸ್ತಿಕೆದ ಬೇದಬಾವೊ ಮಲ್ಪಂದೆ ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ನ ಅಕೇರಿದ ಬೇಲೆಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಪೆರ್. ಆರ್ ಒಂಜಿ ಕುಟುಂಬೊಗು ಸೇರ್ದಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅತ್ತ್ ಇಡೀ ಬೊಮ್ಮರೊಟ್ಟುದ ಗ್ರಾಮೊಗು, ಗ್ರಾಮೊದ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಸೇರ್ದಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಗೆಯೊಂದು ಆರೆನ ಕೆಲಸೊನು ಮಲ್ಪೆರೆ ದುಂಬು ಬರ್ಪೆರ್. ಆರೆನ ಇಲ್ಲದ ಎದುರುದ ಕಾಲಿ ಜಾಗೆಡೇ ಕಾಟ ಊರುದು ಅಕೇರಿದ ಯಾತ್ರೆಗ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಸೇರಿನ ಗ್ರಾಮೊದ, ಕುಟುಮೊ, ಬಿಂದುಲು, ಇಷ್ಟೆರ್, ಮಿತ್ರೆರೆನ ಎದುರುಡು ಆ ಅವುಸೊ ಜೆಂಜಿನ ಜೂವೊ ಪಂಚಬೂತೊಲೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುಂಡು. ಆರೆನ ಮರಣೊ ಬೊಕ್ಕ ಸುದ್ದೊದ ಜಬದಾರಿನ್ ಊರು ವಯ್ಸೊನುಂಡು.. ಸುದ್ದೊ ಕರಿದ್ ಸಮುದಾಯೊದಕುಲು ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುದು ನಲಿಪುವೆರ್. ಪರಂಪರೆದ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಲೆಲೆನ್ ನಂಬೊಂದಿನ ಜೂವೊಲು ಪರಂಪರೆಗ್ ಗೌರವ ಕೊರ್ದು ನಡತಿನೆಕ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಮಾನಾದಿಗೆ ಉಂದು.

ರಾಜ್ಯೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್, ಸುದ್ದಿವಾಹಿನಿಲೆಡ್ ಮರಣೊದ ಸುದ್ದಿ ಪ್ರಸಾರ ಆಪುಂಡು. ಮಾಧ್ಯಮೊಲು, ಸಮಾಜೊದ ಗಣ್ಯೆರ್ ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ನ ಸಾವುಗ್ ದುಕ್ಕೊ ಮದಿಪುವೆರ್.

ಸಂತಾಪೊದ ಪಾತೆರೊಲು

ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ ತೀರ್ಪೊಯಿನ ಸುದ್ದಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮಾಧ್ಯಮೊಲೆಡ್

ಪ್ರಸಾರ್ ಆಂಡ್. ನಾಡ್‌ದ ಮಲ್ಲ ಜನೊಕುಲು ಗುರುವಜ್ಜೆರೆನ ಸಾವುಗ್ ದುಕ್ಕ ನುಡಿ ಪಂತೆರ್.

ವಿ. ಸುನಿಲ್ ಕುಮಾರ್, ಇಂಧನ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಸಚಿವೆರ್

ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ನ ಸಾವು ನಾಡ್‌ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಜನಪದೊ ಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಮಲ್ಲ ನಷ್ಟ. ಒವ್ವೇ ದುರಭ್ಯಾಸೊ ದಾಂತೆ ನೂದು ವರ್ಸೊನು ಪೂರೈಸಿನ ಆರೆನ ಬದ್ಕ್‌ದ ರೀತಿ ನೀತಿ ಬೇತೆ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಮಾದರಿ.

ಬನ್ನಂಜೆ ಸಂಜೀವ ಸುವರ್ಣ

ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಟಕ್ಕುಲೆನ್ ಬೊಟ್ಟುನ ಅಲ್ಮೊಗದಾರ್. ವಿನಯವಂತೆ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕೆರ್ ಆದಿತ್ತೆರ್.

ಆರೆಗ್ ಜಾನಪದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರ್ಪಾಯೆರೆ ಪೊನೆತಿನ ಅಪಗೊದ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದಿತ್ತಿನ ಟಾಕಪ್ಪ ಕಣ್ಣೂರು, ಗುರುವ ಕೊರಗೆರೆನ್ ಆಕಾಶವಾಣಿಗ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ಜಾನಪದ ಸಂಶೋಧಕೆ ಎಸ್.ಎ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ, ತುಳು ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾದಿತ್ತಿನ ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್, ಸಂಶೋಧಕೆರಾದಿತ್ತಿನ ಡಾ. ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ, ಹಿರಿಯಡ್ಕ ಕಾಲೇಜ್‌ದ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲೆ ಡಾ. ನಿಕೇತನ, ಪ್ರೊ. ಸುಜಯ ಕೆ.ಎಸ್. ಮುಕುಲು ಮಾತ ಅಗತ್ ಪೋಯಿನ ಗುರುವೆರೆಗ್ ದುಕ್ಕೊದ ಪಾತೆರೊ ಪನ್ಪೆರ್.

ಸಾವು ಕರಿದ್ ಒಂತೆ ಸಮಯೊಡೆ ಆರೆನ ಜೋಕುಲು, ಕುಟುಮೊದಕ್ಲು, ಪುಲ್ಲಿಯಲ್ಲು ಸೇರ್ದ್ 'ರುಂದನೊದ ಕಟ್ಟೆ' (ಸಮಾಧಿ) ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಕುದಿ ಗ್ರಾಮೊದ ಹರೀಶ್ ಬಟ್ರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಂತ್ರೊ ಮಾನಿತ್‌ದ್ ಸಮಾಧಿನ್ ಉದಿಪನೊ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ರುಂದನೊದ ಕಟ್ಟೆಡ್ ತೊಲಸಿ ನಡ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಇಲ್ಲದ ಎದುರು ಕಾಟೊ ಊರ್ದಿನ ಜಾಗೆಡೇ ಈ ಕಟ್ಟೆ ಆರೆನ ನೆಂಪುನ್ ಸಂಪು ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು.

ಇನಿಕ್ಲಾ ಬೊಮ್ಮರೊಟ್ಟು ಗ್ರಾಮೊಡು ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ನ ಕೈಟ್ ಕಲ್ತೊಂದಿನ ಜವನೆರ್ ಡೋಲುದ ಚಾಕ್ರಿ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಆರೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ಪುಲ್ಲಿ (ಮಗಲ್ನ ಮಗೆ) 'ಸಂತೋಷ್ ಓಂತಿಬೆಟ್ಟು' ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ನನೊಂಜಿ ಪುಲ್ಲಿ (ಮರ್ಮಲ್ನ ಮಗೆ) 'ಸಂತೋಷ್ ಗುಡ್ಡೆಯಂಗಡಿ' ಪಂಚಾಯತ್ ಕಚೇರಿಡ್ ಬೆನೊಂದು ಸಂತೋಸುಡೇ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನೆನ್ ದುಂಬರ್ಸೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಸಂತೋಷ್ ಓಂತಿಬೆಟ್ಟು ಅಜ್ಜೆರೆನ್ ಎನ್ನೊಂದು...

"ಎಂಕ್ಲೆನ ಅಜ್ಜೆರ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಜನಾಂಗೊಗೇ ಮಲ್ಲ ಪುದರ್ ಕಂತ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಎಂಕುಲು ಓಲು ಪೋಂಡಲಾ ಆರೆನ ಪುಲ್ಲಿಯಲ್ಲುಂದು ಗುರ್ತೊ ಪತ್ತುಲೆಕ ಬೊಟ್ಟ ಪಾಡ್ದ್ ಪೋತೆರ್. ಇನಿತ ದಿನೊಟು ಆರೆರ್ದ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಗೌರವ ತಿಕ್ಕೊಂದುಂಡು" ಪಂಡ್ದ್ ಉಡಲ್ ಜಿಂಜಿದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಈರೆನ ಅಜ್ಜೆರ್ ಈತ್ ಮಾನಾದಿಗೆಲು, ಪ್ರಶಸ್ತಿಲು, ಈತ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಮೋಕೆ ಸಂಪೊಲ್ಪೊಡಾಂಡ ವಿಶೇಷವಾದ್ ದಾದ ಕಾರ್ನ? ಪಂಡ್ದ್ ಕೇಂಡಿನೆಕ್...

"ಆರೆನ ನಿಯತ್ತ್..." ಪಂಡ್ದ್ ಉತ್ತರ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಆರ್ ದುಡ್ಡುಗಾದ್ ಚಾಕ್ರಿ ಮಲ್ದಿನಾರತ್ತ್. ಒಂಜಿ ತಾರಯಿ ಒಂಜಿ ಸೇರ್ ಅರಿ ತಿಕ್ಕ್ಂಡಲ ಆವೆನ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬೈದಿನಕ್ಲೆಗ್ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ತಿನಾರ್. ಈತ್ ಕಾಸ್ ಬೋಡುಂದ್ ಕೇನ್ದಿನಾಲ್ಲಾ ಅತ್ತ್. ಬೊಟ್ಟಾಯಿನಕುಲು ಏತ್ಂದ್ ಕೇನ್ಯೆರ್ಡ ಕಾಲಿ ಬಿರೆಲ್ ತೋಜಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅವು ಏತ್ಂದಿಜ್ಜಿ. ಅಕುಲು ಕೊರ್ನೆನ್ ಪಿರ ಪಾತೆರಂದೆ ದೆತೊಂದು ಪಟ್ಟ್‌ದಿನಾರ್. ಎಂಕುಲು ಇತ್ತೆ ಅಂಚ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆಪುಜಿ ಪಂಡೆರ್.

ಅಂಚಿನ ಪುಣ್ಯೊ ಜೂವೊಲು ಪುಟುದ್ ಬರ್ಪುನನೇ ಒಂಜಿ ಯೋಗ. ಆ ಯೋಗ ಮಾತೆರೆಗ್ ಬತ್ತಿಜಿಡಲಾ ಅಂಚಿನಕ್ಲೆನೊಟ್ಟುಗ್ ಬದುಕುನ, ತೆರಿಯೊನುನಲಾ ಒಂಜಿ ಯೋಗನೇ.

ಅಕೇರಿದ ಪಾತೆರೊ

ಗುರುವಜ್ಜೆರ್ನ ಬಗೆಟ್ ಬರೆವೊಡುಂದ್ ಪಿದಡ್ನಗ ಪುದರ್ ಕೇನ್ದ್ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನ ಯಾನ್ ಆರೆನ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ಪೆರೆ ತಕ್ಕಂತಿನಾಲಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಲಚನೆ ಮಲ್ದಿಜಿ. ಜನಪದ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಪರಿಚಯೊಲಾ ದಾಕಲಾವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಉದ್ದೇಸೊಡು ಈ ಬೇಲೆಗ್ ಕೈ ಪಾಡ್ಯೆ. ಮಾಹಿತಿಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್ ಬರೆವೊಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತೆ. ಈ ಬೇಲೆ ಏತ್ ಬಂಜದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತೆರಿವೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಇಂಚಿನ ದಾಕಲಾತಿಲು ನರಮಾನಿ ಜೂವೊಡುಪ್ಪುನಗನೇ ಆವೊಡುಂಡ್ಲಾ ತೋಜಿಂಡ್.

ಗುರುವಜ್ಜೆರೆನ ಸಾಧನೆನ್ ಗುರುತಿಸಾಯ್ನಲಾ ಒಂತೆ ಕಡೆಸ್ಂಡ್ಂದೇ ತೋಜುಂಡು. ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲು ತಿಕ್ಕನಗ ಆರೆಗ್ ನೂದು ವರ್ಸೊ ಕಡತ್‌ದಾತ್ಂಡ್. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಈತ್ ವರ್ಸೊ ನರಮಾನಿ ಬದುಕುನೇ ಬಾರೀ ಅಪ್ರೂಪೊ. ಇಂಚ ಮಾನಾದಿಗೆಲು ತಿಕ್ಕರೆ ಸುರುವಾಯಿ ಬೊಕ್ಕನೇ ಆರೆನ್ ಪತ್ರಕರ್ತೆರ್ ಪಾತೆರ್ಪಾಯಿನಿ. ಪಿರಯೊದ ನೆಂಪುಡ್ ಆರೆನ

ಪಾತೆರೊಲೆಡ್ಲಾ ಗೊಂದಲೊಲು. ಗುರುವಜ್ಜೆರೆನ ಊರು, ಸಮ್ಮಂದಿಕೆರ್, ಏರ್ ಎಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ಜೂರಾಂಡಲ ಅಲ್ಮೊಗ ಇತ್ತಿನಕುಲು ಈ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ತೆರ್ಡ ಎಚ್ಚ ನ್ಯಾಯ ತಿಕ್ಕು ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನುವೆ. ದುಂಬಗ್ ಆ ಬೇಲೆ ಆವಡ್‌ಂದ್ ಬಯಕುವೆ. ಆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಜಿಂಜ ಜನಟ ವಿಚಾರಿಸೆರೆ ಸಾದ್ಯ ಆಯಿಜಿಡಲ ಯಾನ್ ತೆರಿನ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಆರೆನವು ಮಾತೆರ್ಲ ಮೋಕೆ ಮಲ್ಪುನಂಚಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ಆರೆನ ಶ್ರದ್ಧಾವಂತ ಬದ್ಕೇ ಆರೆನ ಯೋಗ್ಯತೆ. ಆ ಯೋಗ್ಯತೆನ್ ಬೆರಿ ಪತೊಂದು ಗೆಲ್ಮನೊ, ಮರ್ಯಾದಿ, ಮೋಕೆಲು ಬಯ್ದ್‌ಂಡ್. ಆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಬೂಕು ಓದುದ್, ಊರು ತಿರ್ಗ್‌ದ್, ತಪಸ್ಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸಿದ್ಧಿಸಿದನವತ್ತ್. ಆರೆನ ಪಾಲ್‌ದ ಕಾಯಕೊನು ನಿಷ್ಠೆಡ್ ಮಲ್ತಿನೆಟ್ ಮೆಯ್ಯೋಡ್ದಿನ.

ಹಿರಿಯಡ್ಕೊದ ಊರುದ ಬಾಸೆಗ್ಲ ಎನ್ನ ಬಾಸೆಗ್ಲ ಏತೋ ಎತ್ತಾವ್ಸಿ ಉಪ್ಪು. ಆ ಊರುದ ದೈವೊ ದೇವೆರೆ ಉಚ್ಚಯೊದ ವಿಧಿಕುಲು ಎನ್ನ ತೆರಿಪುಗ್ ಮೀರಿನ. ಅಂಚಾದ್ ಅವೆನ್ ಎಚ್ಚ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ಆಯಿನಾತ್ ಆರೆನ ಇಲ್ಲದಕ್ಲು ಪಂತಿನೆನ್ ಕೇನ್ದೇ ಬರೆತೆ. ಗುರುವಜ್ಜೆರೆನ ಸಂದರ್ಶನೊಲು, ಆರೆನ ಬಗ್ಗೆ ಬಯ್ದಿನ ಸುದ್ದಿಲೆನ್ ತೂದ್ ಆರೆನ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಡ ಪಾತೆರ್ನಗ ಎತ್ತಾವ್ಸಿಲು ತೋಜಿದ್ ಗೊಂದಲ ಆಂಡ್. ಗೊಂದಲ ಆಪುನಂಚಿನ ವಿಸಯೊಲೆನ್ ಪಾತೆರಂದೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಆಯಿನೆನ್ ಮಾತ್ರ ಬರೆತೆ. ಉಂದು ಎನ್ನ ಗೇನೊಗು ಎಕ್ಕ್‌ದಿನ ಒಂಜಿ 'ಪನಿ' ಮಾತ್ರ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನೊನುವೆ. ಎಕ್ಕಂದಿನ ಇಸಯೊಲು ಸಾಗರೊದಾತ್ ಉಪ್ಪು. ಬರವುದ ಲೋಕೊದ ಅಲ್ಮೊಗನೇ ದಾಂತಿನ ಗುರುವಜ್ಜೆರೆಗ್ ತನ್ನ ಬದ್ಕ್, ಪ್ರತಿಭೆದ ನಿಲೆ, ಬಿಲೆ ದಾದ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಯಂದಿನೆಟ್ ಅವೆನ್ ಮಾತ ಏರೆಡಾಂಡಲ ಪಂಡ್ ದೀವೊಡುಂದುಲಾ ತೆರಿಯಂದೆ ಏತೋ ವಿಸಯೊಲು ಆರೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಅಲಿದ್ ಪೋದುಪ್ಪು. ಆರೆನ ಬಗ್ಗೆ ತೆರಿಯೊಂದು ಪೋಯಿಲೆಕೋನೆ ನೂದು ವರ್ಸೊದ ಪಿರವುದ ಅಲ್ಮೊಗಲೆನ್ ದಾಕಲ್ ಮಲ್ಪಂದೆ ಮಸ್ತ್ ಇಸಯೊಲೆನ್ ಕಳೆವೊಂಡ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೋಜಿಂಡ್. ಹಿರಿಯ ಜೂವೊಲು ಜೀವೊಡುಪ್ಪುನಗನೇ ಇಂಚಿನ ದಾಕಲಾತಿದ ಬೇಲೆಲು ಆವೊಡುಂದುಲಾ ತೋಜಿಂಡ್.

ಸಾಧನೆಲೆನ್ ಗುರ್ತೊ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿದ ಮುಕಾಂತ್ರೊ ಬೆರಿ ಬೊಟ್ಟುನ ಬೇಲೆ ಮಸ್ತ್ ಸಂತೋಸುದ. ಆಂಡ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲು ಅಕ್ಲೆನ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ದಾದ ಕೊರ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನಲ ಒಂಜಿ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಡೋಲು ವಾದನೊನು ಸಂಗೀತ ಲೋಕೊಡೇ ಸುರುತ ವಾದನೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿನಕುಲು ಗುರ್ತ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಡೋಲುದ್ರ್ ಸಂಗೀತ ವಾದನೊಲು ಸುದಾರ್ತೊಂದು ಬಯ್ದಿನ ಸಂತೋಸುದ ಇಸಯೊ. ಆಂಡ ಈ ವಾದನೊಲೆದ ಕಲಾವಿದೆರೆನ

ಬದ್ಕ್‌ದ ಮಟ್ಟ ಮಾತ್ರ ಸುದಾರ್ದ್‌ಜಿ.

ಡೋಲು ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಸಮಾಜೊಡು ತಿಕ್ಕುನ ಸ್ಥಾನಮಾನೊಲು ದಾದ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಅಲಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು.. ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಯೋಗ್ಯ ಸಂಭಾವನೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡನೇ ಕಲೆ ಬುಲೆವು. ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಕಲಾವಂತಿಕೆದ ಘನತೆನ್ ತೆರಿಯೊಂದು ಅಕ್ಲೆಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಬಿಲೆ, ನಿಲೆ ದೆಪ್ಪಾದ್ ಕೊರ್‌ಂಡ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲು ಸಾರ್ತಕೊ ಪಡೆವೊಂಡು. ಅವು ಕಲಾವಿದೆರ್ನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಮಟ್ಟೊನು ಸುದಾರ್ತ್‌ದ್ ದುಂಬುದ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ವಿದ್ಯೆ, ತಿಳುವಳಿಕೆದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪರಂಪರೆದ ಕಲೆಕ್ ಗೌರವ ಕೊರ್ಪುಲಕ್ಕ ಆವೊಡಿನ್ಪಿನವು ಎನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ. ಗುರುವಜ್ಜೆರೆನ ಪರಂಪರೆ ಬೊಕ್ಕ ಊರುರ್ದು ದಿಂಜ ದೂರೊದಾಲ್ ಯಾನ್. ಎಂಕ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಮಾಹಿತಿಲೆದ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡುಂತುದು ಬರೆತಿನ ಬರವುಡು ತಪ್ಪುಲುಪ್ಪೆರೆಲಾ ಯಾವು. ಅಂಚಿನ ತಪ್ಪುಲಾತ್‌ಂಡ ಮಾಪು ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಕೇನೊನುವೆ.

ಗ್ರಂಥ ಋಣೊ

'ಆದಿ ಬುಡಮೂಲ ಸಮುದಾಯ. ಕೊರಗರು. ಸಮುದಾಯ ಚಿತ್ರಣ' – ಪಾಂಗಾಳ ಬಾಬು ಕೊರಗ

'ಕಳಸೆ' ಸಂಚಿಕೆದ ಲೇಖನ 'ತುಳು ಪರಪೋಕುದ ಬೇರ್' – ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು

ಸಹಕಾರ:–

ಎಸ್.ಎ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ
ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೋಡಿಬೆಟ್ಟು
ಗಣೇಶ್ ಬಾರ್ಕೂರು
ಡಾ. ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಶೆಟ್ಟಿ
ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರ ವಾಗ್ಲೆ

ಭಾವಚಿತ್ರೊಲು

ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಜನ್ಮಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಆಚರಣೆದಾನಿ
ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುದು ಸಂಭ್ರಮಿಸುನ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್

ಹಿರಿಯಡ್ಕ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಗುರುವಜ್ಜೆರೆನ ಕೈಟ್
ಗಾಂಧಿಯೆರೆಗ್ ಪೂಮಾಲೆದ ಮಾನಾದಿಗೆ

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಲೆಡ್ದ್ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸ್ವೀಕಾರ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ವಾರ್ಷಿಕ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸ್ವೀಕಾರ

ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸ್ವೀಕಾರ

ಸಂಸದೆ ಶೋಭಾ ಕರಂದ್ಲಾಜೆ ಗುರುವಜ್ಜೆರೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ಪುನಗ

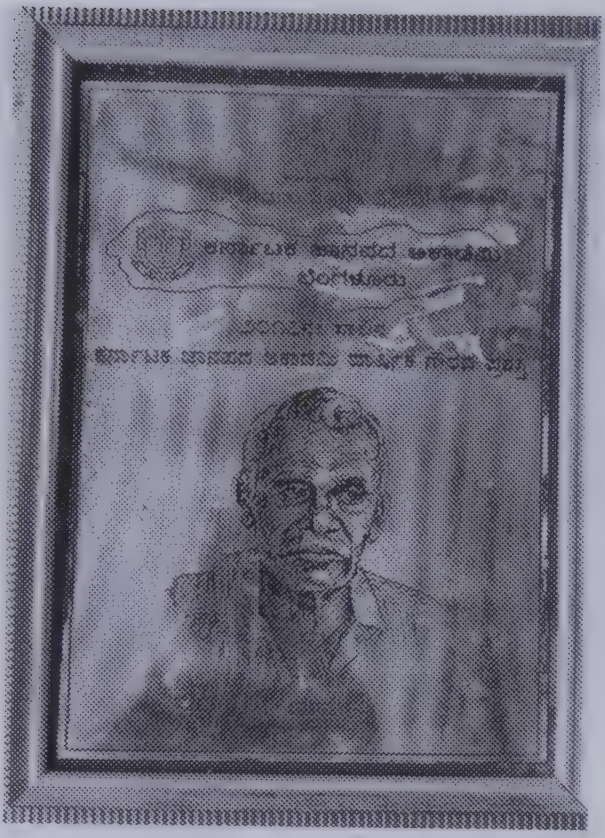

ಸಂದಿನ ಮಾನಾದಿಗೆಲು

ಗುರುವಜ್ಜೆರೆನ ಸಮಾಧಿ

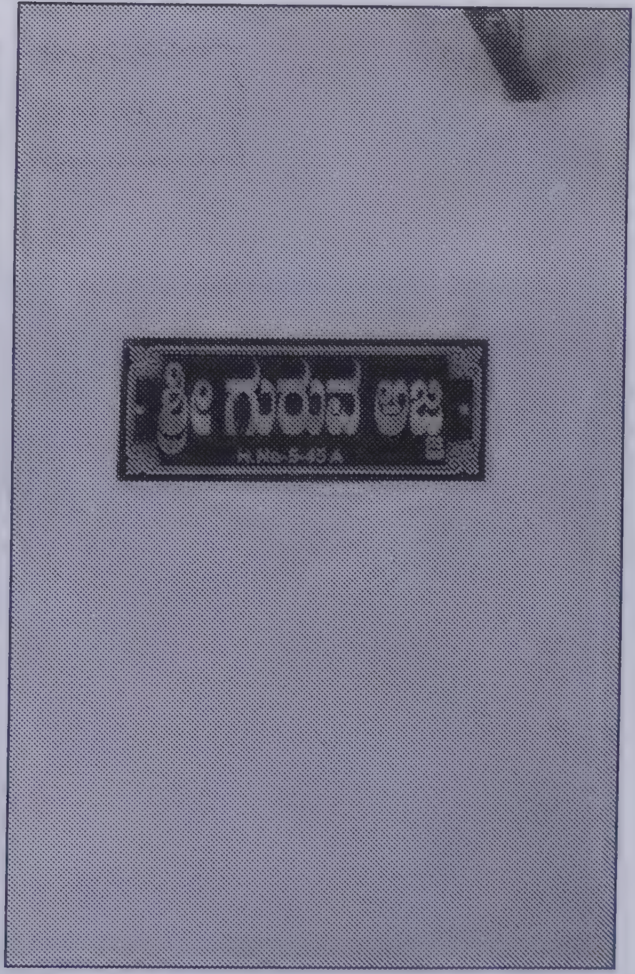

ಇಲ್ಲ್ ಪೊಗ್ಗುನಗ ಗುರುವಜ್ಜೆರೆ ನೆಂಪು
'ಶ್ರೀ ಗುರುವ ಅಜ್ಜ'

ಗುರುವಜ್ಜಿರೆನ ಕುಟುಂಬ ಸಂಸಾರದೊಟ್ಟುಗು ಸುಧಾ ನಾಗೇಶ್ ಬೊಕ್ಕ ಲೇಖಕಿ

ಡೋಲು ಚಾಕಿರಿನ್ ದುಂಬರ್ಸುನ ಪುಲ್ಲಿಯರ್ಲು
ಸಂತೋಷ್ ಗುಡ್ಡೆಯಂಗಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಂತೋಷ್ ಓಂತಿಬೆಟ್ಟು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬೊಲ್ಲಿ ಪರ್ಬೊದ ಐಸಿರೊದ ಸಬಿನೆಂಪುಗ್ ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಕರಿದಿ ಪೋಯಿನಂಚಿತ್ತಿನ ತುಳು ಬಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ತುಳುವ ನೆಲತ ಪುರಾಪುನ್ ಮೆರೆಪಾಯಿನಕ್‌ಲ್ನ ಬಗೆಟ್ ಬರವು ಬರೆಪಾವೊಡು ಪಂಡ್ದ್ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ಪುನಗ ಒಂಜಾತ್ ತುಳುವ ನಾಡ್‌ದ ಸಾಧಕೆರ್ನ ಪುರಾಪುನ್ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದೀದಿತ್ತ. ಪತ್ರಿಕಾ ಗೋಷ್ಠಿ ಲೆತ್ತ್‌ದಿತ್ತ. ಈ ಪೊರ್ತುಡ್ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಯಶೋದಾ ಮೋಹನ್ ಮೇರ್ ಡೋಲು ಬಿರ್ಸೆ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ನ ಬಗೆಟ್ ಬರೆಪೆ ಪಂಡ್ದ್ ಒತ್ತೊಂಡೆರ್. ಬಾರೀ ಸಂತೋಷ ಆಂಡ್. ಯಶೋದಾ ಮೋಹನ್ ಮೇರ್ 'ತುಳು ಐಸಿರಿ' ಪನ್ಪಿನ ತುಳು ಸಂಘಟನೆಡ್ ತುಳುತ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನಾರ್. ಗೃಹಿಣಿಯಾದ್, ತುಳು ಕನ್ನಡೊಡು ಮೇರ್ ಬರೆತಿನ ಕತೆ, ಕಬಿತೆ, ಲೇಖನೊಲು ಪತ್ರಿಕೆ, ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ ಪ್ರಸಾರ ಆತ್‌ಂಡ್. ಇನಾಮುಲೆನ್ ಗೆಂದ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಮೆರೆನ ತುಳು ಕತೆ 'ಒಯಿಲ್' ತೆಲುಗು ಬಾಸೆಗ್ ಅನುವಾದೊ ಆತ್‌ಂಡ್. ಮೇರ್ ತುಳು ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾಗ್ಲ ಬರವುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಮೆರೆನ ಅಂಕಣ ಬರವು 'ಪೂವರಿ' ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಪ್ರಕಟ ಆವೊಂದುಂಡು. ಮಂಗಳೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ನಡಪಾದಿನ ತುಳು ಡಿಪ್ಲೋಮಾಡ್ ರಡ್ಡನೆ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆತಿನ ಯಶೋದಾ ಮೋಹನ್ ಮೇರ್ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡ್ ಜನಪದ ಕಲೆತ ಪರಪೋಕುದ ಬಗೆಟ್, ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ನ ಪುಟ್ಟುರ್ದ್ ನೂತಾಜಿ ವರ್ಷ ಮುಟ್ಟ ಆರೆನ ಬದ್ಕ್‌ದ ನಡೆತ ಬಗೆಟ್ ಆರೆನ ದೋಲುದ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆದ ಬಗೆಟ್, ಆರೆಗ್ ತಿಕ್ಕಿನಂಚಿನ ಬಹುಮಾನದ ಬಗೆಟ್ ಅಂಚನೇ ಒಂಜಾತ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಿರ್ದ್ ಬಿರ್ಸೆರ್ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆಯಿನಕ್ಲೆರ್ದ್ ಆರ್ನ ಬಗೆತ ಪಾತೆರೊಲೆನ್ ಸಂಪೊಲ್ತುದ್ ಆರೆನ ಅಕೇರಿದ ದಿನೊಕುಲ್ನ ಬಗೆಟ್ಲಾ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡ್ ಬರೆದ್ ಸರಿಯಾಯಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಗುರ್ತೊಗು ಭಾವಚಿತ್ರೊಲೆನ ಪೊಲಬುಲೆನ್ಲ ಸಂಪೊಲ್ತುದ್ ದೋಡ್ಯಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪಾವುನ ಮುಖೇನ ಪೂಜ್ಯನೀಯ ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ಗುರುವ ಕೊರಗೆರ್ನ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಗ್ ಸಂದೈತ ಮಲ್ತಿನ ಯಶೋದಾ ಮೋಹನ್ ಮೆರೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ತುಳು ಭವನ, ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು - 6